

Ủy ban Thúc đẩy và Bảo vệ Quyền
của Phụ nữ và Trẻ em ASEAN (ACWC)

TÀI LIỆU HƯỚNG DẪN

THEO DÕI-BÁO CÁO VỀ

CÁCH TIẾP CẬN NHẠY CẢM GIỚI VÀ
LẤY NẠN NHÂN LÀM TRUNG TÂM
TRONG PHÒNG CHỐNG MUA BÁN NGƯỜI

Tháng 9 năm 2023

Tuyên bố miễn trừ trách nhiệm: Tài liệu này do Ủy ban Thúc đẩy và Bảo vệ Quyền của Phụ nữ và Trẻ em ASEAN (ACWC) thực hiện với sự hỗ trợ của Chính phủ Ô-xtrây-li-a thông qua Chương trình ASEAN-Ô-xtrây-li-a về Phòng chống mua bán người (ASEAN-ACT). Quan điểm trong Tài liệu hướng dẫn này là quan điểm riêng của các tác giả, không nhất thiết phản ánh quan điểm của Chính phủ Ô-xtrây-li-a.

Mục lục

1. Trang bìa	3
2. Mục lục	4
3. Lời cảm ơn	5
4. Lời đề tựa từ Chủ tịch ACWC	6
5. Danh mục từ viết tắt	7
6. Các thuật ngữ chính	8
7. Thông tin chung	11
8. Giới thiệu về tài liệu hướng dẫn	12
9. Tài liệu được xây dựng như thế nào	13
10. Đối tượng mục tiêu	15
11. Hướng dẫn sử dụng tài liệu	16
12. Thông qua	18
13. Điều chỉnh	18
14. Hỗ trợ	18
15. Báo cáo	18
16. Nâng cao nhận thức và phòng ngừa MBN	20
17. Ví dụ thực hành tốt trong nâng cao nhận thức và phòng ngừa MBN	28
18. Xác định và chuyển tuyến nạn nhân	29
19. Ví dụ thực hành tốt trong xác định và chuyển tuyến nạn nhân	44
20. Phục hồi, suy ngẫm và tạm lánh	45
21. Ví dụ thực hành tốt trong phục hồi, suy ngẫm và tạm lánh	52
22. Hồi hương và tái hoà nhập	53
23. Ví dụ thực hành tốt trong hồi hương và tái hoà nhập	60
24. Chăm sóc y tế và sức khoẻ tâm thần	61
25. Ví dụ thực hành tốt trong chăm sóc y tế và sức khoẻ tâm thần	66
26. Quy trình tư pháp hình sự	67
27. Ví dụ thực hành tốt trong quy trình tư pháp hình sự	92
28. Phụ lục 1: Các chỉ số đầu ra	93
29. Phụ lục 2: Giới, khuyết tật và hoà nhập xã hội cho người trưởng thành dễ bị tổn thương và thu thập dữ liệu về MBN	94

Lời cảm ơn

Hệ thống giám sát và đánh giá về các cách tiếp cận nhạy cảm giới và lấy nạn nhân làm trung tâm trong phòng chống mua bán người của ASEAN bao gồm tài liệu hướng dẫn này do Ủy ban Thúc đẩy và Bảo vệ Quyền của Phụ nữ và Trẻ em ASEAN (ACWC) thực hiện với sự hỗ trợ của Chính phủ Ô-xtrây-li-a thông qua Chương trình ASEAN-Ô-xtrây-li-a về Phòng chống mua bán người (ASEAN-ACT) và Ban Thư ký ASEAN.

ACWC đánh giá cao cam kết và hỗ trợ của Bà Sri Danty Anwar, Đại diện của Indonesia tại ACWC về Quyền phụ nữ cho hoạt động xây dựng hệ thống giám sát và đánh giá. ACWC cũng đánh giá cao những đóng góp quý báu của các thành viên Nhóm công tác kỹ thuật của ACWC trong “Dự án nhiều năm về nâng cao năng lực ứng phó cho lực lượng tuyến đầu trong phòng chống mua bán người sử dụng các cách tiếp cận nhạy cảm giới và lấy nạn nhân làm trung tâm” (“Dự án”) gồm Bà Yanti Kusumawardhani (Đại diện của Indonesia tại ACWC về Quyền Trẻ em), Bà Lourdesita Sobrevega-Chan (Đại diện của Philippines tại ACWC về Quyền Phụ nữ, Bà Ratchada Jayagupta (Đại diện của Thái Lan tại ACWC về Quyền Phụ nữ) và Bà Wanchai Roujanavong (Đại diện của Thái Lan tại ACWC về Quyền Trẻ em).

ACWC đánh giá cao TS. Anne Stephens và Bà Jill Thomas của Công ty Tư vấn Ethos of Engagement đã hỗ trợ ACWC xây dựng Khung giám sát và đánh giá, Tài liệu hướng dẫn và Bộ công cụ để giám sát –đánh giá việc áp dụng và thực hiện các cách tiếp cận nhạy cảm giới và lấy nạn nhân làm trung tâm trong hoạt động phòng chống mua bán người trong khu vực ASEAN.

ACWC ghi nhận sự hỗ trợ liên tục từ Chương trình ASEAN-ACT do TS. Lucia Pietropaoli điều hành cùng với sự tham gia của Bà Nurul Qoiriah và các thành viên khác của Chương trình ASEAN-ACT.

Cuối cùng, ACWC ghi nhận Ban Thư ký ASEAN thông qua Ban Xóa đói giảm nghèo và Giới đã cung cấp các thông tin đầy đủ về chính sách và khuôn khổ quan trọng của ASEAN cũng như các quy trình và giao thức của ASEAN cho việc xây dựng Khung giám sát và đánh giá, Tài liệu hướng dẫn và Bộ công cụ giám sát và đánh giá.

Lời đề tựa từ Chủ tịch ACWC

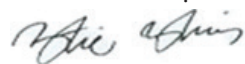
Việc ngăn chặn và xoá bỏ nạn mua bán người đã đạt được các tiến bộ đáng kể như một trong những cam kết quan trọng được các bên trong ASEAN thống nhất. Việc thông qua Công ước ASEAN về phòng chống buôn bán người, đặc biệt là Phụ nữ và Trẻ em (ACTIP) năm 2015, sau đó được tất cả các Quốc gia Thành viên ASEAN phê chuẩn không có ngoại lệ là một cột mốc quan trọng trong lịch sử ASEAN khi có một văn kiện có tính ràng buộc về mặt pháp lý. Tuy nhiên, mua bán người vẫn tồn tại dai dẳng, đặc biệt đối với phụ nữ, trẻ em và vẫn tiếp tục gia tăng.

Ủy ban Thúc đẩy và Bảo vệ Quyền của Phụ nữ và Trẻ em ASEAN (ACWC) tiếp tục vận động cho quyền của phụ nữ và trẻ em cũng như xoá bỏ mua bán người như một phần trong sứ mệnh bảo vệ quyền của phụ nữ và trẻ em trên toàn khu vực. ACWC đã phối hợp với các đối tác chính xây dựng các hướng dẫn và khuôn khổ nhằm tăng cường năng lực cho tất cả các bên liên quan. Trong hoạt động phòng chống mua bán người, nhiều chiến lược và hướng dẫn cấp khu vực đã được xây dựng bao gồm Hướng dẫn ASEAN dành cho cán bộ tuyển đầu về Không gây tổn hại cho nạn nhân trong bảo vệ quyền của nạn nhân bị mua bán, Hướng dẫn và thủ tục khu vực nhằm giải quyết nhu cầu của nạn nhân bị mua bán và Hướng dẫn về nhạy cảm giới trong tiếp xúc, làm việc với nạn nhân bị mua bán là phụ nữ. Những hướng dẫn này tăng cường nỗ lực của ASEAN nhằm bảo vệ và hỗ trợ nạn nhân bị mua bán thông qua áp dụng các cách tiếp cận nhạy cảm giới và lấy nạn nhân làm trung tâm.

ACWC nhận thấy cần đo lường tiến độ và mức độ áp dụng, thực hiện các cách tiếp cận nhạy cảm giới và lấy nạn nhân làm trung tâm để chứng minh tác động của chúng cũng như xác định các lĩnh vực cần cải thiện. Trong khuôn khổ hợp tác với Chương trình ASEAN-Ô-xtrây-li-a về phòng chống mua bán người (ASEAN-ACT), tài liệu hướng dẫn này được xây dựng để hỗ trợ theo dõi, giám sát việc áp dụng các cách tiếp cận nhạy cảm giới và lấy nạn nhân làm trung tâm. Tài liệu có thể được tất cả các Quốc gia thành viên ASEAN, các Cơ quan chuyên môn của ASEAN và các bên liên quan tham gia phòng chống mua bán người trong khu vực sử dụng để thu thập dữ liệu nhất quán, tiến hành đánh giá cũng như phản ánh mức độ áp dụng các cách tiếp cận nhạy cảm giới và lấy nạn nhân làm trung tâm trong công tác phòng chống mua bán người của quốc gia/cơ quan mình.

ACWC tin rằng tính minh bạch và trách nhiệm giải trình trong thực hiện các nỗ lực phòng chống mua bán người là chìa khóa để thực hiện hiệu quả các nghĩa vụ trong ACTIP. Tính minh bạch và trách nhiệm giải trình sẽ đạt được khi dữ liệu sẵn có và có thể tiếp cận được cũng như được sử dụng làm căn cứ ra quyết định, tác động đến luật pháp, chính sách và thực tiễn. Tài liệu hướng dẫn này đưa ra khuôn khổ và công cụ giúp các tổ chức thu thập dữ liệu về việc áp dụng các cách tiếp cận nhạy cảm giới và lấy nạn nhân làm trung tâm trong các hoạt động ứng phó với mua bán người một cách hiệu quả; Xác định và giải quyết những bất cập trong quá trình triển khai, theo dõi tiến độ, giúp các tổ chức phát huy những kết quả đã đạt được trong tương lai. Điều này không chỉ đảm bảo các hoạt động ứng phó với mua bán người cung cấp hỗ trợ toàn diện để giải quyết nhu cầu của các nhóm dễ bị tổn thương mà còn bảo vệ quyền của tất cả nạn nhân giúp họ có thể được trao quyền, lấy lại cuộc sống của mình một cách xứng đáng và công bằng.

Trong quá trình xây dựng tài liệu hướng dẫn này, nhiều vòng tham vấn với các chuyên gia và cán bộ thực tiễn về phòng chống mua bán người từ các cơ quan nhà nước, các tổ chức phi chính phủ, tổ chức xã hội tại các Quốc gia thành viên ASEAN đã được thực hiện, tham vấn với các chuyên gia của ACWC, Ban lãnh đạo của Chương trình ASEAN-ACT và Chương trình ASEAN-ACT tại các quốc gia. Tôi xin gửi lời cảm ơn chân thành tới các Đại diện ACWC đã tham gia vào quá trình xây dựng, xem xét và góp ý cho tài liệu, đặc biệt là các thành viên của Nhóm Công tác Kỹ thuật của ACWC trong Dự án nhiều năm về nâng cao năng lực ứng phó cho lực lượng tuyển đầu trong phòng chống mua bán người sử dụng các cách tiếp cận nhạy cảm giới và lấy nạn nhân làm trung tâm, các đại diện đã chủ trì các cuộc tham vấn, góp ý cho tài liệu tại các quốc gia Indonesia, Thái Lan và Việt Nam. ACWC cũng đánh giá cao Chương trình ASEAN-Ô-xtrây-li-a về phòng chống mua bán người do Chính phủ Ô-xtrây-li-a tài trợ, TS. Anne Stephens và Bà Jill Thomas của Công ty tư vấn Ethos of Engagement vì những đóng góp chuyên môn quý báu và cam kết đối với việc xây dựng thành công tài liệu hướng dẫn này. Trên hành trình phòng chống mua bán người vẫn đang diễn ra, sự hợp tác liên tục và sự cống hiến không ngừng của tất cả các bên liên quan vẫn là yếu tố then chốt cho những nỗ lực chung của chúng ta trên toàn khu vực ASEAN.

Bà Yanti Kusumawardhani
Chủ tịch ACWC

Danh mục từ viết tắt

ACWC	Ủy ban Thúc đẩy và Bảo vệ Quyền của Phụ nữ và Trẻ em ASEAN
ACTIP	Công ước ASEAN về phòng chống buôn bán người, đặc biệt là phụ nữ và trẻ em
ASEAN	Hiệp hội các quốc gia Đông Nam Á
ASEAN-ACT	Chương trình ASEAN-Ô-xtrây-li-a về phòng chống mua bán người
CSO	Các tổ chức xã hội
DFAT	Bộ Ngoại giao và Thương mại Ô-xtrây-li-a
EoE	Công ty tư vấn Ethos of Engagement
EPO	Kết quả cuối chương trình
GEDSI	Giới, Bình đẳng, Khuyết tật và Hòa nhập xã hội
GEMs	Bình đẳng giới, Môi trường và Tiếng nói của nhóm yếu thế
KII	Phòng vấn người cung cấp thông tin chính
KPI	Các chỉ số hiệu suất chính
MBN	Mua bán người
MEL	Giám sát, đánh giá và học hỏi
MOU	Bản Ghi nhớ hợp tác
M&E	Giám sát và đánh giá
PCMBN	Phòng chống mua bán người
PWD	Người khuyết tật
SOP	Quy trình thực thi tiêu chuẩn
TOR	Điều khoản tham chiếu
TWG	Nhóm công tác kỹ thuật của ACWC
UNODC	Cơ quan phòng chống tội phạm và ma túy của Liên hiệp quốc

Thuật ngữ chính

Hoạt động	Các hành động hoặc công việc được thực hiện thông qua các đầu vào như vốn, hỗ trợ kỹ thuật và các loại nguồn lực khác được huy động để tạo ra các đầu ra cụ thể.
Sự đồng thuận khẳng định	Sự đồng thuận khẳng định là sự đồng ý của trẻ tham gia vào nghiên cứu. Khái niệm về sự đồng thuận thừa nhận khả năng đang phát triển của trẻ, ngay cả khi trẻ chưa đủ khả năng đưa ra sự đồng thuận có hiểu biết. Sự đồng thuận thường được hỏi đối với trẻ từ 7 tuổi trở lên. ¹
Trẻ em	Theo ACTIP, trẻ em là bất kỳ người nào dưới 18 tuổi, trừ trường hợp luật quy định tuổi trưởng thành sớm hơn. ²
Bồi hoàn	Việc bồi hoàn cho những thiệt hại vật chất và phi vật chất mà nạn nhân bị mua bán phải gánh chịu. ³
Công cụ thu thập dữ liệu	Các phương pháp được sử dụng để xác định nguồn thông tin và thu thập thông tin trong quá trình giám sát hoặc đánh giá. Ví dụ như khảo sát chính thức và không chính thức, quan sát trực tiếp, phỏng vấn cộng đồng, thảo luận nhóm tập trung, xin ý kiến chuyên gia và nghiên cứu điển hình.
Cứu trợ thiên tai và ứng phó khẩn cấp	Các hành động được thực hiện trực tiếp trước, trong hoặc ngay sau thảm họa nhằm cứu sống, giảm thiểu tác động đến sức khỏe, đảm bảo an toàn cộng đồng và đáp ứng nhu cầu sinh hoạt cơ bản của người dân bị ảnh hưởng. ⁴
Đánh giá	Đánh giá một cách có hệ thống và khách quan về một dự án, chương trình hoặc chính sách đang thực hiện hoặc đã hoàn thành, việc thiết kế, thực hiện và kết quả của dự án đó. Mục đích là để xác định mức độ phù hợp và việc thực hiện các mục tiêu, hiệu suất, hiệu quả, tác động và tính bền vững của chương trình. Đánh giá cần cung cấp thông tin đáng tin cậy và hữu ích, cho phép lồng ghép các bài học kinh nghiệm vào quá trình ra quyết định của cả bên tiếp nhận và nhà tài trợ. Đánh giá cũng đề cập đến quá trình xác định giá trị hoặc tầm quan trọng của một hoạt động, chính sách hoặc chương trình. Đánh giá về một can thiệp phát triển đã được lên kế hoạch, đang thực hiện hoặc đã hoàn thành một cách có hệ thống và khách quan nhất.
Nhạy cảm giới	Cách tiếp cận nhạy cảm giới có tính đến các nhu cầu cụ thể về giới của tất cả mọi người theo hình thức tổn hại và bóc lột mà họ đã trải qua. Nhạy cảm giới giúp chúng ta thiết kế và thực hiện các biện pháp ứng phó và can thiệp phù hợp với những nhu cầu này, giúp tăng khả năng giải quyết các định kiến giới, xác định nạn nhân theo các tiêu chí khuôn mẫu “lý tưởng”, thúc đẩy sự tham gia của nam giới và trẻ em trai trong giải quyết các định kiến phân biệt đối xử về nam tính và nữ tính, đồng thời giải quyết các nguyên nhân gốc rễ của bạo lực đối với phụ nữ và trẻ em gái. ⁵
Giới	Đề cập đến đặc điểm về vai trò, hành vi, hoạt động và các thuộc tính đã được xác định về mặt xã hội và các mối quan hệ giữa phụ nữ và nam giới. Bất bình đẳng giới, bao gồm bất bình đẳng về cơ hội, khả năng tiếp cận và kiểm soát các nguồn lực cũng như quá trình ra quyết định chịu ảnh hưởng từ cách nhìn nhận của xã hội đối với phụ nữ và nam giới ở mọi lứa tuổi. ⁶
Chỉ số	Yếu tố hoặc biến số định tính hoặc định lượng cung cấp phương tiện đơn giản và đáng tin cậy để đo lường kết quả đã đạt được nhằm phản ánh những thay đổi liên quan đến một can thiệp hoặc nhằm giúp đánh giá hiệu suất của một tác nhân phát triển.

¹ Santelli, J. Haerizadeh, S và McGovern, T (2017) *Hoà nhập cùng với sự bảo vệ: Đạt được sự đồng thuận dựa trên thông tin được cung cấp đầy đủ khi tiến hành nghiên cứu với thanh thiếu niên*, Tóm tắt nghiên cứu của Innocenti, số. 2017-05, Văn phòng Nghiên cứu của UNICEF, Innocenti, Florence.

² *Công ước về Quyền trẻ em* của Liên hiệp quốc, 1989, Điều 1; ASEAN, *Công ước ASEAN về phòng chống buôn bán người đặc biệt là Phụ nữ và Trẻ em*, 2015, Điều 2

³ Cusveller J và Kleemans E (2018) *‘Bồi thường công bằng cho nạn nhân bị mua bán? Một nghiên cứu điển hình về yêu cầu bồi thường cho bị hại ở Hà Lan’*, Tạp chí Quốc tế về Nạn nhân, 24(3):297-311. <http://doi: 10.1177/0269758018758427>

⁴ Văn phòng Giảm thiểu Rủi ro Thiên tai của Liên Hợp Quốc (UNDRR) (n.d.) *Công việc của chúng tôi*, truy cập ngày 1 tháng 10 năm 2023.

⁵ ACWC, *Hướng dẫn không gây tổn hại dành cho cán bộ tuyến đầu*, 2022.

⁶ ACWC, *Hướng dẫn không gây tổn hại dành cho cán bộ tuyến đầu*, 2022.

Đồng thuận trên cơ sở thông tin được cung cấp đầy đủ	Một người đưa ra quyết định đồng ý tự nguyện tham gia phỏng vấn, trị liệu, một thủ tục, hỗ trợ hoặc một biện pháp can thiệp khác. Cần cung cấp cho nạn nhân/người đó thông tin rõ ràng, dễ hiểu về các lợi ích và nguy cơ của can thiệp được đề xuất cũng như những lựa chọn sẵn có để giúp họ đưa ra quyết định đúng đắn. Cần bố trí người phiên dịch để đảm bảo nạn nhân/người đó hiểu được các thông tin được truyền đạt. ⁷
Đầu vào	Các nguồn lực về tài chính, con người và vật chất được sử dụng cho hoạt động can thiệp phát triển.
Thể chế hoá	Được thể chế hóa có nghĩa là đưa những thay đổi mong muốn trở thành một phần trong các hoạt động đang diễn ra của một tổ chức hoặc các đơn vị và thay thế những gì đã tồn tại trước đó.
Tính giao thoa	Là cách các đặc điểm của một cá nhân liên kết với nhau bao gồm giới, tuổi tác và khuyết tật. Ví dụ, một người có thể bị phân biệt đối xử vì giới và tình trạng khuyết tật của họ. Điều này có thể làm gia tăng rủi ro và khả năng người đó bị gạt ra bên lề xã hội và cần phải xem xét cẩn thận. Tính giao thoa nhấn mạnh tầm quan trọng của việc cần tránh xem xét các đặc điểm một cách biệt lập mà áp dụng cách tiếp cận toàn diện để hòa nhập xã hội. ⁹
Chính thống	Thực hành/thực tiễn phản ánh hoặc tương thích với thái độ và giá trị hiện hành.
Giám sát	Một nhiệm vụ liên tục trong đó sử dụng việc thu thập dữ liệu về các chỉ số cụ thể một cách có hệ thống để cung cấp cho ban quản lý và các bên liên quan chính những chỉ dẫn về tiến độ và kết quả đạt được các mục tiêu đã đặt ra cũng như tiến độ sử dụng kinh phí được phân bổ của một can thiệp phát triển đang diễn ra.
Kết quả	Những tác động ngắn hạn và trung hạn có thể đạt được từ các đầu ra của can thiệp
Đầu ra	Các sản phẩm, vốn hàng hóa và dịch vụ là kết quả của sự can thiệp phát triển; cũng có thể bao gồm những thay đổi do kết quả của can thiệp
Người khuyết tật	Bao gồm những người bị suy giảm lâu dài về thể chất, tinh thần, trí tuệ hoặc giác quan mà khi tương tác với các rào cản khác nhau có thể cản trở sự tham gia đầy đủ và hiệu quả của họ vào xã hội trên cơ sở bình đẳng với những người khác. ¹⁰
Hoà nhập	Quá trình phục hồi và hòa nhập sau trải nghiệm bị mua bán. ¹¹
Bồi thường	Đưa ra các bù đắp cho những tổn hại nạn nhân mà nạn nhân đã phải chịu và cách thức để người phạm tội phải chịu trách nhiệm, đồng thời đưa ra phạm vi phục hồi lớn nhất có thể cho nạn nhân. Bao gồm: trả lại tài sản hoặc thanh toán cho những tổn hại hoặc mất mát mà nạn nhân đã phải chịu, hoàn trả các chi phí phát sinh do người đó bị trở thành nạn nhân, cung cấp dịch vụ và khôi phục các quyền. ¹²
Tái sang chấn	Trường hợp nạn nhân phải trải nghiệm lại những sang chấn do bị mua bán. ¹³
Nhà cung cấp dịch vụ	Các cá nhân/cơ quan/đơn vị, tổ chức hỗ trợ nạn nhân bị mua bán, bao gồm nhưng không giới hạn ở hỗ trợ về xã hội, tâm lý, y tế, pháp lý, bảo vệ và sinh kế, từ cả cơ quan nhà nước và tổ chức phi chính phủ. ¹⁴
Hoà nhập xã hội	Quá trình nâng cao khả năng, cơ hội và phẩm giá cho những người bị thiệt thòi do các yếu tố về giới, chủng tộc, dân tộc, tôn giáo, xu hướng tình dục, khuyết tật hoặc tình trạng di cư để họ tham gia vào xã hội. ¹⁵

⁷ ACWC, *Hướng dẫn không gây tổn hại dành cho cán bộ tuyển đầu*, 2022.

⁸ Osman-Gani, A. M. và Jacobs, R. L. (2004). *Thể chế hóa sự thay đổi tổ chức: Nghiên cứu về các can thiệp phát triển nguồn nhân lực ở các công ty Singapore, Mỹ, Nhật Bản và Đức*. Bài trình bày tại Hội thảo quốc tế của Học viện Phát triển nguồn nhân lực (AHRD), Austin, TX, 3-7 Tháng 3, 2004, pp 482-489.

⁹ ACWC, *Hướng dẫn không gây tổn hại dành cho cán bộ tuyển đầu*, 2022.

¹⁰ *Công ước về Quyền của Người khuyết tật của Liên hiệp quốc 1989*, Điều 1; Triển khai kế hoạch tổng thể ASEAN năm 2025, lồng ghép Quyền của người khuyết tật Tháng 2, 2019.

¹¹ Surtees, R. M. Meshi, S, Tanellari, A. Lila và O. Hinaj (2022) *Các giai đoạn phục hồi và tái hòa nhập của nạn nhân bị mua bán*. Tirane: Sự khác biệt và Bình đẳng và Viện Nghiên cứu NEXUS Washington, D.C

¹² ACWC, *Hướng dẫn không gây tổn hại dành cho cán bộ tuyển đầu*, 2022.

¹³ ASEAN, *Hướng dẫn về nhạy cảm giới khi tiếp xúc, làm việc với nạn nhân bị mua bán là phụ nữ*, Tháng 10, 2016.

¹⁴ ASEAN, *Hướng dẫn về nhạy cảm giới khi tiếp xúc, làm việc với nạn nhân bị mua bán là phụ nữ*, Tháng 10, 2016

¹⁵ ACWC, *Hướng dẫn không gây tổn hại dành cho cán bộ tuyển đầu*, 2022.

Quy trình thực thi tiêu chuẩn	Các phương pháp hoặc quy định được thiết lập cần phải tuân thủ thường xuyên để thực hiện hoạt động được chỉ định hoặc trong các tình huống được chỉ định.
Mua bán trẻ em	Mua bán trẻ em, bao gồm bất kỳ người nào dưới 18 tuổi, là việc tuyển mộ, vận chuyển, chuyển giao, chứa chấp hoặc tiếp nhận trẻ em nhằm mục đích bóc lột, ngay cả khi việc này không liên quan đến bất kỳ thủ đoạn nào được nêu trong định nghĩa về MBN. ¹⁶
Mua bán người	Có nghĩa là việc mua bán, vận chuyển, chuyển giao, chứa chấp và tiếp nhận người nhằm mục đích bóc lột bằng cách sử dụng hay đe dọa sử dụng vũ lực hay bằng hình thức ép buộc, bắt cóc, gian lận, lừa gạt, hay lạm dụng quyền lực hoặc vị thế để tổn thương hay bằng việc đưa hay nhận tiền hay lợi nhuận để đạt được sự đồng ý của một người đang kiểm soát những người khác. Hành vi bóc lột sẽ bao gồm, ít nhất, việc bóc lột mại dâm những người khác hay hình thức bóc lột tình dục khác, các hình thức lao động hay cưỡng bức lao động, nô lệ hay những hình thức tương tự như nô lệ, khổ sai hoặc lấy các bộ phận cơ thể. ¹⁷
Sang chấn	Sang chấn là kết quả của việc tiếp xúc với một sự kiện hoặc một loạt sự kiện gây xáo trộn về mặt cảm xúc hoặc đe dọa đến tính mạng với những ảnh hưởng bất lợi lâu dài đến hoạt động và sức khỏe tinh thần, thể chất, xã hội, cảm xúc và/hoặc tinh thần của cá nhân. ¹⁸
Chăm sóc dựa trên hiểu biết về sang chấn	Nhận thức được tác động của trải nghiệm sang chấn (cụ thể là một loạt bạo lực về thể chất hoặc tinh thần có thể bao gồm sự lạm dụng trước và trong quá trình bị mua bán trên thực tế) đối với cuộc sống và hành vi của một cá nhân cũng như nhận thức của họ về bản thân và cơ thể của mình. Chăm sóc dựa trên hiểu biết về sang chấn nhận biết các dấu hiệu và triệu chứng sang chấn ở nạn nhân bị mua bán. Tương tự như cách tiếp cận lấy nạn nhân làm trung tâm, chăm sóc dựa trên hiểu biết về sang chấn tập trung vào sự an toàn của nạn nhân cũng như các biện pháp bảo vệ ngăn ngừa các chính sách và thực tiễn có thể gây tổn hại thêm cho nạn nhân. ¹⁹
Lấy nạn nhân làm trung tâm	Cách tiếp cận lấy nạn nhân làm trung tâm là sự tập trung một cách có hệ thống vào nhu cầu và mối quan tâm của nạn nhân để đảm bảo cung cấp dịch vụ một cách nhân văn và nhạy cảm theo cách không phán xét. ²⁰
Nạn nhân	Bất kỳ cá nhân nào là đối tượng của hành vi MBN như được định nghĩa trong ACTIP. ²¹
Nhóm dễ bị mua bán	Những nhóm người khác nhau có nguy cơ bị mua bán cao hơn do các yếu tố như quốc tịch, tình trạng hôn nhân, giới, dân tộc, chủng tộc, tôn giáo, xu hướng tình dục, tuổi tác, tình trạng khuyết tật hoặc tình trạng di cư. ²²
Người làm chứng	Bất kể người nào có thể bao gồm nạn nhân, biết về những sự kiện có liên quan đến vụ việc MBN. ²³

¹⁶ Liên hiệp quốc, *Nghị định thư về ngăn chặn, trấn áp và trừng trị buôn bán người, đặc biệt là Phụ nữ và Trẻ em* (Nghị định thư về MBN) rotocol to Prevent, Suppress and, 2000, Điều 3(c); ASEAN, Công ước ASEAN về phòng chống buôn bán người đặc biệt là Phụ nữ và Trẻ em, 2015, Điều 2.

¹⁷ ASEAN, *Công ước ASEAN về phòng chống buôn bán người đặc biệt là Phụ nữ và Trẻ em*, 2015, Điều 2(a).

¹⁸ Trung tâm nguồn lực triển khai chăm sóc dựa trên hiểu biết về chấn thương (2023) Chăm sóc dựa trên hiểu biết về sang chấn là gì? Truy cập ngày 31 tháng 10 năm 2023.

¹⁹ ACWC, *Hướng dẫn không gây tổn hại dành cho cán bộ tuyến đầu*, 2022.

²⁰ ACWC, *Hướng dẫn không gây tổn hại dành cho cán bộ tuyến đầu*, 2022.

²¹ ASEAN, Công ước ASEAN về phòng chống buôn bán người đặc biệt là Phụ nữ và Trẻ em, 2015, Điều 2(e); Công ước của Liên hiệp quốc về phòng chống tội phạm có tổ chức xuyên quốc gia (UNTOC) 2001; Công ước của Hội đồng Châu Âu về phòng chống MBN, 2005.

²² ACWC, *Hướng dẫn không gây tổn hại dành cho cán bộ tuyến đầu*, 2022.

²³ ASEAN, *Hướng dẫn về nhạy cảm giới khi tiếp xúc, làm việc với nạn nhân bị mua bán là phụ nữ*, Tháng 10, 2016

Thông tin chung

Ủy ban Thúc đẩy và Bảo vệ Quyền của Phụ nữ và Trẻ em ASEAN (ACWC) là một cơ quan liên chính phủ và là một phần không thể thiếu trong cơ cấu tổ chức của ASEAN. ACWC được thành lập vào năm 2010 để bảo vệ quyền của phụ nữ và trẻ em. ACWC đã hợp tác với Chương trình ASEAN-Ô-xtrây-li-a về phòng chống mua bán người (ASEAN-ACT) nhằm thúc đẩy việc áp dụng các cách tiếp cận nhạy cảm giới và lấy nạn nhân làm trung tâm trong các hoạt động ứng phó với MBN. Chương trình ASEAN-ACT thể hiện cam kết mạnh mẽ của Chính phủ Ô-xtrây-li-a trong hỗ trợ thực hiện Công ước ASEAN về phòng chống buôn bán người, đặc biệt là Phụ nữ và Trẻ em (ACTIP) ở cấp khu vực, quốc gia và cơ quan/tổ chức.

ASEAN và ACWC cùng với ASEAN-ACT cam kết thúc đẩy việc sử dụng các cách tiếp cận nhạy cảm giới và lấy nạn nhân làm trung tâm trong phòng chống MBN nhằm hỗ trợ thực hiện ACTIP đã được tất cả các Quốc gia Thành viên ASEAN phê chuẩn. ACTIP khuyến khích các Quốc gia Thành viên ASEAN liên tục nâng cao hiệu quả của luật pháp, chính sách, dịch vụ và hợp tác, đồng thời giảm thiểu nguy cơ gây tổn hại thêm cho nạn nhân bị mua bán. Để đạt được những mục tiêu này, ACWC đã xây dựng ba tài liệu hướng dẫn sau đây liên quan đến phòng chống MBN:

- Hướng dẫn về quy trình khu vực nhằm giải quyết nhu cầu của nạn nhân bị mua bán²⁴
- Hướng dẫn về nhạy cảm giới khi tiếp xúc, làm việc với nạn nhân bị mua bán là phụ nữ²⁵
- Hướng dẫn của ASEAN về không gây tổn hại dành cho cán bộ tuyến đầu: Bảo vệ quyền của nạn nhân bị mua bán.²⁶

Ba hướng dẫn trên là tài liệu tham khảo đưa ra các thực hành tốt về cách tiếp cận nhạy cảm giới và lấy nạn nhân làm trung tâm trong phòng chống MBN. Tuy nhiên, cho đến nay dữ liệu và thông tin về việc áp dụng và thực hiện các hướng dẫn còn hạn chế. Để giải quyết vấn đề này, ACWC với sự hỗ trợ của Chương trình ASEAN-ACT đã ủy quyền cho Công ty Tư vấn Ethos of Engagement (EoE) xây dựng hệ thống, công cụ giám sát và đánh giá (M&E) nhằm hỗ trợ người dùng vận dụng và giám sát việc áp dụng các hướng dẫn về cách tiếp cận nhạy cảm giới và lấy nạn nhân làm trung tâm. Hệ thống giám sát và đánh giá được xây dựng bao gồm một khung các kết quả và chỉ số. Tài liệu hướng dẫn này là một công cụ hữu ích giúp các bên liên quan áp dụng khung giám sát vào theo dõi việc áp dụng và thực hiện cách tiếp cận nhạy cảm giới và lấy nạn nhân làm trung tâm trong phòng chống MBN hiệu quả như thế nào.

²⁴ ACWC, [Hướng dẫn của ASEAN về quy trình khu vực nhằm giải quyết nhu cầu của nạn nhân bị mua bán, đặc biệt là Phụ nữ và Trẻ em](#), 2018.

²⁵ ASEAN, [Hướng dẫn về nhạy cảm giới khi tiếp xúc, làm việc với nạn nhân bị mua bán là phụ nữ](#), Tháng 10, 2016.

²⁶ ACWC, [Hướng dẫn của ASEAN về không gây tổn hại dành cho cán bộ tuyến đầu: Bảo vệ quyền của nạn nhân bị mua bán](#), 2022.

Giới thiệu về tài liệu hướng dẫn này

ACWC đã ủy quyền xây dựng tài liệu hướng dẫn này để cung cấp công cụ hỗ trợ cho ACWC, các Quốc gia thành viên ASEAN, các tổ chức, đơn vị và các bên liên quan khác tham gia PCMBN tự đánh giá và báo cáo về quá trình áp dụng các cách tiếp cận nhạy cảm giới và lấy nạn nhân làm trung tâm của ACWC.

Tài liệu được thiết kế và xây dựng để hỗ trợ người sử dụng, ACWC và các Quốc gia Thành viên ASEAN. Việc sử dụng và áp dụng tài liệu này được khuyến khích mạnh mẽ nhưng không bắt buộc.

Tài liệu hướng dẫn này tập trung vào 40 kết quả ngắn hạn liên quan đến MBN, được đúc rút từ các hướng dẫn về nhạy cảm giới và lấy nạn nhân làm trung tâm. Mỗi kết quả ngắn hạn được mô tả chi tiết trong một trang (xem Hình 1) bao gồm phần giải thích và các ghi chú để chứng minh cho kết quả dự kiến. Các kết quả trung hạn và dài hạn cũng được đưa ra để người sử dụng thấy được các cơ hội cải thiện dài hạn và liên tục.

Khung thời gian cho kết quả ngắn hạn, trung hạn và dài hạn được đề xuất như sau:

Các khung thời gian này đã được thử nghiệm qua tham vấn và phản ánh ước tính lượng thời gian tổng quát cần thiết để đạt được từng kết quả. Tuy thuộc vào bối cảnh, khung thời gian để đạt được các kết quả có thể khác nhau, một số kết quả ngắn hạn có thể đạt được ngay lập tức, trong khi đó, một số kết quả khác phải mất hơn hai năm mới đạt được.

Tài liệu cũng đưa ra công cụ cho phép người sử dụng tự đánh giá tiến độ của nhóm hoặc tổ chức đối với từng kết quả ngắn hạn. Có thể thực hiện tự đánh giá trực tiếp bằng cách sử dụng bảng kiểm dành cho kết quả ngắn hạn (Hình 1) và đối chiếu với khung mô hình theo dõi tiến độ cho kết quả ngắn hạn (Hình 20.) Các chỉ số đầu ra cũng được đề xuất (xem Phụ lục 1) để xác định các loại dữ liệu hữu ích có thể thu thập và báo cáo liên quan đến phòng chống MBN. Các chỉ số này được xây dựng ở cấp độ cao và có thể phù hợp với việc thu thập và báo cáo dữ liệu hiện có trong ACWC, các Quốc gia Thành viên ASEAN, các tổ chức, đơn vị và các bên liên quan chính tham gia vào phòng chống MBN.

Các nguyên tắc về Bình đẳng giới, Khuyết tật và Hòa nhập xã hội (GEDSI) được giới thiệu trong tài liệu như một phần trọng tâm của ACWC và ASEAN về các cách tiếp cận nhạy cảm giới và lấy nạn nhân làm trung tâm trong PCMBN, bao gồm các hướng dẫn không phân biệt đối xử đối với bất kỳ nhóm dễ bị tổn thương nào do một hoặc nhiều yếu tố đan xen như tuổi tác, khả năng, dân tộc, tôn giáo, giáo dục, sức khỏe, giới tính và bản dạng giới (xem Phụ lục 2).

Tài liệu này được xây dựng như thế nào

Sáu Lĩnh vực chính của hoạt động PCMBN đã được sử dụng để xây dựng Tài liệu hướng dẫn và Khung Giám sát & Đánh giá cơ bản. Các lĩnh vực này được tham khảo từ ACTIP, Kế hoạch hành động ASEAN phòng chống buôn bán người và Hướng dẫn ASEAN về Không gây tổn hại dành cho cán bộ tuyển đầu²⁷ Mỗi lĩnh vực được mô tả cụ thể

1. Nhận thức và phòng ngừa MBN

Các chiến lược phòng ngừa và nâng cao nhận thức về MBN nhằm mục đích phòng ngừa, đấu tranh và trấn áp MBN một cách hiệu quả, đặc biệt mua bán phụ nữ và trẻ em. Các sáng kiến về phòng ngừa giúp nâng cao nhận thức của cộng đồng và giảm thiểu nguy cơ bị mua bán. Điều này bao gồm và không giới hạn ở việc tiến hành các chiến dịch nâng cao nhận thức cho tất cả các thành phần trong xã hội và mối liên hệ giữa phòng ngừa MBN với các vấn đề về quyền con người, hướng đến những người có nguy cơ cao nhất, có sự tham gia hiệu quả của các phương tiện thông tin đại chúng, các tổ chức phi chính phủ có liên quan, khu vực tư nhân, lãnh đạo cộng đồng nhằm cải thiện công bằng xã hội, bình đẳng và xóa đói giảm nghèo, cải cách các lĩnh vực như các kênh di cư lao động an toàn và cơ chế báo cáo về MBN (ví dụ sử dụng đường dây nóng). Nâng cao nhận thức và phòng ngừa MBN cũng đề cập đến việc áp dụng và thực hiện các kế hoạch hành động quốc gia khi phù hợp để xác định và ưu tiên các chính sách và chương trình PCMBN quan trọng, đồng thời tăng cường thực hiện, điều phối và cơ chế giám sát thực hiện các kế hoạch đó.²⁸

2. Xác định và chuyển tuyến nạn nhân

Xác định và chuyển tuyến nạn nhân là quá trình trong đó một cá nhân được xác định là nạn nhân bị mua bán, từ đó cho phép họ được hưởng các quyền lợi cũng như các dịch vụ hỗ trợ và bảo vệ, như dịch vụ y tế, các dịch vụ chăm sóc sức khỏe khác, ăn, ở và các nhu cầu cơ bản, tư vấn và chăm sóc tâm lý cũng như các dịch vụ khác.

Xác định nạn nhân chính xác và kịp thời tạo điều kiện thuận lợi cho việc giải cứu và chăm sóc nạn nhân nhanh chóng, làm gián đoạn quá trình MBN, hỗ trợ điều tra và truy tố thủ phạm.²⁹

3. Suy giảm, phục hồi và tạm lánh

Giai đoạn suy giảm và phục hồi giúp nạn nhân có thời gian hồi phục sau trải nghiệm bị mua bán, giúp họ bắt đầu thiết lập lại sức khỏe về thể chất, tâm lý, tinh thần và xã hội. Nơi tạm lánh hoặc cơ sở lưu trú tạm thời phù hợp về văn hoá và không ép buộc, cung cấp môi trường an toàn và đảm bảo cho nạn nhân bị mua bán được tiếp cận các dịch vụ thiết yếu, phục hồi và tham gia vào quá trình tố tụng. Trong giai đoạn này, nạn nhân có thể cân nhắc các thông tin và lựa chọn sẵn có dành cho họ.

4. Hồi hương và tái hoà nhập

Việc đưa nạn nhân hồi hương phải được đảm bảo an toàn, tôn trọng quyền riêng tư và ẩn danh của họ. Sự trở về của nạn nhân phải là tự nguyện. Nạn nhân muốn trở về nhà cần được hỗ trợ để trở về an toàn mà không bị trì hoãn quá mức hoặc vô lý. Đối với những người không thể hồi hương, đặc biệt nếu điều đó có thể gây nguy hiểm cho sự an toàn và sức khỏe của họ, thì nên tìm các giải pháp thay thế³¹

²⁷ ACWC, Hướng dẫn của ASEAN về không gây tổn hại dành cho cán bộ tuyển đầu: Bảo vệ quyền của nạn nhân bị mua bán, 2022.

²⁸ ASEAN, Kế hoạch hành động phòng chống buôn bán người, đặc biệt là Phụ nữ và Trẻ em, 2015, trang 5-6.

²⁹ ACWC, Hướng dẫn của ASEAN về không gây tổn hại dành cho cán bộ tuyển đầu: Bảo vệ quyền của nạn nhân bị mua bán, 2022.

³⁰ ACWC, Hướng dẫn của ASEAN về không gây tổn hại dành cho cán bộ tuyển đầu: Bảo vệ quyền của nạn nhân bị mua bán, 2022.

³¹ ACWC, Hướng dẫn của ASEAN về không gây tổn hại dành cho cán bộ tuyển đầu: Bảo vệ quyền của nạn nhân bị mua bán, 2022.

5. Chăm sóc y tế và sức khỏe tâm thần

Quyền được chăm sóc sức khỏe là quyền cơ bản của con người. Đối với nạn nhân bị mua bán, việc tiếp cận dịch vụ chăm sóc sức khỏe y tế và tâm thần là rất quan trọng. Nạn nhân bị mua bán có thể gặp vấn đề sức khỏe nhẹ hoặc nghiêm trọng. Sức khỏe thể chất và tinh thần của họ có thể bị ảnh hưởng do bị bóc lột hoặc bị bạo hành trực tiếp, bao gồm cả bị kiểm soát bằng cách ép buộc sử dụng ma túy. Một số nạn nhân có thể mắc bệnh hoặc trở thành người khuyết tật trong quá trình bị mua bán. Phụ nữ và trẻ em gái bị bóc lột tình dục có thể mắc các bệnh lây truyền qua đường tình dục và/hoặc mang thai.³²

6. Quy trình tư pháp hình sự

Các Nguyên tắc và Hướng dẫn được khuyến nghị của Liên hợp quốc về Quyền con người và mua bán người³³ kêu gọi các Quốc gia thành viên Liên hợp quốc bảo vệ quyền của nạn nhân bị mua bán bằng cách xác định họ là nạn nhân của tội phạm, đảm bảo họ không bị đối xử như tội phạm hay chỉ được coi là một nguồn chứng cứ khi tham gia vào quá trình tư pháp.

Nạn nhân có quyền lựa chọn tham gia hoặc không tham gia vào quá trình tư pháp. Tham chiếu theo các tiêu chuẩn quốc tế, Hướng dẫn của ASEAN về quy trình khu vực nhằm giải quyết nhu cầu của nạn nhân bị mua bán³⁴ khẳng định rằng tất cả các nạn nhân bị mua bán tham gia vào quá trình tư pháp phải được bảo vệ, hỗ trợ và trợ giúp đầy đủ theo quy định của pháp luật trong suốt thời gian họ tham gia tố tụng hình sự và có thể quyết định dừng tham gia bất cứ lúc nào.

Theo quy định của ACTIP, các Quốc gia Thành viên ASEAN sẽ xem xét áp dụng các biện pháp pháp lý hoặc các biện pháp phù hợp khác cho phép nạn nhân bị mua bán được ở lại lãnh thổ của quốc gia đích tạm thời hoặc vĩnh viễn trong những trường hợp phù hợp và sẽ xem xét việc hỗ trợ và chăm sóc cho nạn nhân một cách nhân đạo và nhân ái, bao gồm cả đảm bảo an toàn về thể chất, quyền riêng tư và bảo mật. Các Quốc gia Thành viên sẽ không bắt nạn nhân bị mua bán phải chịu trách nhiệm hình sự hoặc hành chính đối với các hành vi vi phạm pháp luật mà họ thực hiện là hệ quả trực tiếp của việc bị mua bán và không tạm giữ hoặc giam giữ họ trước, trong hoặc sau các thủ tục tố tụng dân sự, hình sự hoặc hành chính.

ACTIP tiếp tục kêu gọi các Quốc gia Thành viên ASEAN đảm bảo rằng hệ thống pháp luật trong nước có các biện pháp giúp nạn nhân bị mua bán có khả năng được bồi thường và/hoặc bồi hoàn cho những thiệt hại mà họ đã phải gánh chịu. Nhằm khắc phục những khó khăn, thách thức trong việc thực hiện bồi thường và/hoặc bồi hoàn thiệt hại cho nạn nhân, cần cung cấp trợ giúp pháp lý và vật chất cho người bị mua bán để họ có thể nhận ra quyền của mình được hưởng, các biện pháp khắc phục đầy đủ và phù hợp, bao gồm cả việc thành lập các quỹ tín thác quốc gia. Có các đơn vị chuyên trách PCMBN và mối quan hệ phối hợp với các cơ quan/tổ chức ngoài hệ thống tư pháp bao gồm các tổ chức xã hội, tổ chức phi chính phủ là rất quan trọng để khuyến khích hoặc trao quyền cho người nghi là nạn nhân hoặc người được cho là nạn nhân bị mua bán tham gia vào quá trình tư pháp hình sự.

Các nguồn tài liệu và ấn phẩm hiện có của ASEAN cung cấp thông tin về nội dung, ngôn ngữ và cấu trúc cho tài liệu hướng dẫn này khi cần thiết, bao gồm ACTIP và Kế hoạch tổng thể về hỗ trợ của ASEAN 2025: Lồng ghép quyền của người khuyết tật.³⁵

Việc tham vấn rộng rãi đã được thực hiện trong quá trình xây dựng tài liệu hướng dẫn này. Sử dụng phương pháp Đánh giá hệ thống toàn diện về Giới, Môi trường và Tiếng nói của các nhóm yếu thế (ISE4GEM) của Cơ quan Liên hiệp quốc về Bình đẳng giới và trao quyền cho phụ nữ (UN Women), bốn vòng hội thảo tham vấn và phỏng vấn người cung cấp thông tin chính (KII) đã được thực hiện với sự tham gia của hơn 270 đại biểu và các chuyên gia về PCMBN tại các Quốc gia Thành viên ASEAN, thành viên của ACWC, Ban Lãnh đạo và cán bộ Chương trình ASEAN-ACT, các cán bộ nhà nước, tổ chức phi chính phủ, và tổ chức xã hội. Ba hội thảo tham vấn khu vực với đại diện ACWC và sáu hội thảo tham vấn tại Indonesia, Thái Lan và Việt Nam đã được tổ chức với hơn 200 đại biểu; 58 nam, 143 nữ và một người được xác định là phi nhị nguyên giới. Các ý kiến thu thập được từ các hội thảo tham vấn, phỏng vấn người cung cấp thông tin chính và thảo luận nhóm tập trung đã được sử dụng để điều chỉnh và chỉnh sửa cấu trúc, nội dung của tài liệu dành cho tất cả các bên liên quan.

³² ACWC, Hướng dẫn của ASEAN về không gây tổn hại dành cho cán bộ tuyến đầu: Bảo vệ quyền của nạn nhân bị mua bán, 2022.

³³ Cao ủy Nhân quyền Liên hợp quốc (UNHCHR), Các nguyên tắc và hướng dẫn được khuyến nghị về quyền con người và mua bán người, 2002)

³⁴ ACWC, Hướng dẫn của ASEAN về quy trình khu vực nhằm giải quyết nhu cầu của nạn nhân bị mua bán, đặc biệt là Phụ nữ và Trẻ em, 2018.

³⁵ ASEAN, Kế hoạch tổng thể về hỗ trợ 2025, Lồng ghép quyền của người khuyết tật, Tháng 2, 2019.

Đối tượng sử dụng

Tài liệu hướng dẫn này được xây dựng cho ACWC và các cơ quan chuyên môn liên quan, các Quốc gia thành viên ASEAN, các tổ chức, đơn vị và các bên liên quan tham gia PCMBN khác sử dụng để giám sát hiệu quả việc áp dụng và thực hiện các cách tiếp cận nhạy cảm giới và lấy nạn nhân làm trung tâm trong PCMBN.

Tài liệu hướng dẫn này có thể được áp dụng linh hoạt tùy thuộc vào lĩnh vực công việc và trách nhiệm của các bên liên quan tham gia vào một hoặc nhiều lĩnh vực chính trong PCMBN. Tùy thuộc vào lĩnh vực công việc của tổ chức hoặc các đơn vị, việc áp dụng có thể khác nhau đối với các đối tượng khác nhau như cán bộ tuyển đầu, cán bộ làm công tác báo cáo hoặc thu thập dữ liệu và cán bộ quản lý.

Các tổ chức, đơn vị và các bên liên quan tham gia PCMBN có thể sử dụng tài liệu này bao gồm nhưng không giới hạn ở:

Lực lượng và cán bộ thực thi pháp luật

Thẩm phán và cán bộ tòa án

Các cơ quan nhà nước có liên quan của các Quốc gia thành viên ASEAN

Các bên cung cấp dịch vụ cho nạn nhân và cán bộ của họ (về pháp lý, tạm lánh, sức khỏe)...

Các tổ chức và cán bộ hỗ trợ nạn nhân

Cán bộ phụ trách giám sát, đánh giá

Các cơ quan chuyên môn liên quan của ASEAN

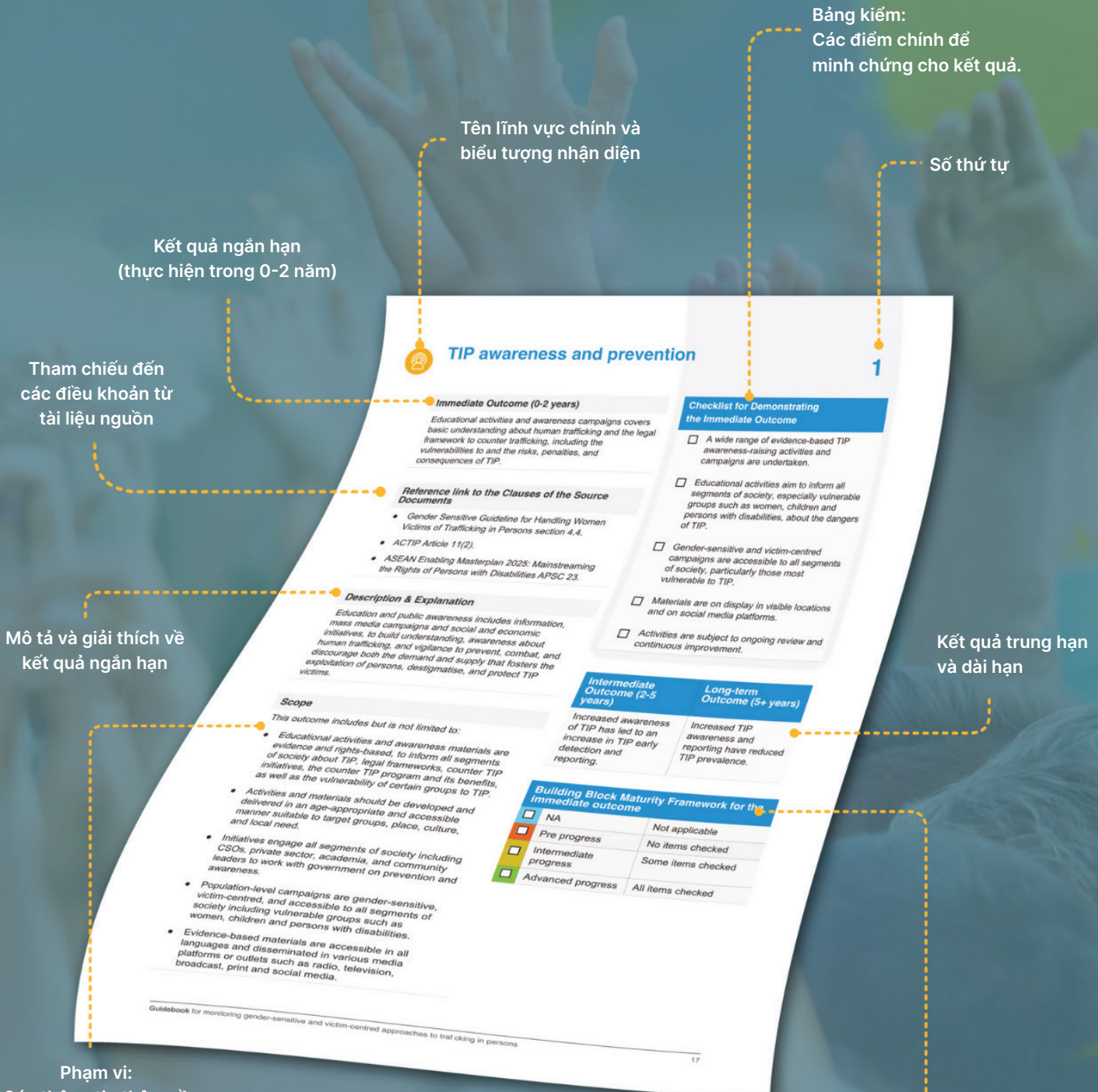
ACWC và Ban Thư ký ASEAN

Hướng dẫn sử dụng tài liệu này

Tài liệu hướng dẫn này được bố cục để tối ưu hóa tính dễ sử dụng bằng cách đưa tất cả thông tin liên quan về từng Kết quả ngắn hạn vào một trang (Hình 1). Mỗi trang bao gồm:

- Tên lĩnh vực chính và biểu tượng nhận diện
- Số thứ tự của kết quả ngắn hạn
- Tên kết quả ngắn hạn
- Tham chiếu đến các điều khoản có liên quan từ tài liệu nguồn về nhạy cảm giới và lấy nạn nhân làm trung tâm của ASEAN
- Mô tả và giải thích về kết quả ngắn hạn
- Phạm vi của Kết quả ngắn hạn, cung cấp thông tin sâu hơn về việc áp dụng kết quả.
- Danh sách bảng kiểm tóm tắt về mô tả và phạm vi của kết quả ngắn hạn: người dùng có thể kiểm tra các hạng mục mà tổ chức của họ đã đạt được.
- Khung mô hình theo dõi tiến độ cho kết quả ngắn hạn: người dùng có thể tự đánh giá hiệu suất đối với từng Kết quả ngắn hạn qua các tiến độ khác nhau: giai đoạn trước khi thực hiện, đang thực hiện và giai đoạn hoàn thành, cho phép họ dễ dàng xác định các lĩnh vực thế mạnh để tiếp tục cải thiện (xem Hình 2).
- Kết quả trung hạn (2 - 5 năm) và dài hạn (trên 5 năm); cung cấp cho người dùng góc nhìn dài hạn về thành tựu mà Kết quả ngắn hạn đang góp phần đạt được.

Hình 1 Ví dụ về trình bày Kết quả ngắn hạn trong tài liệu

Phạm vi:
Các thông tin thêm về kết quả ngắn hạn bao gồm về GEDSI và ghi chú từ tài liệu hướng dẫn của ACWC và các tài liệu nguồn khác

Khung mô hình theo dõi tiến độ:
Là một công cụ tự đánh giá xem kết quả ngắn hạn:

- Không được áp dụng (đối với cơ quan anh/chị)
- Trước khi thực hiện: Tổ chức của anh/chị vẫn chưa thực hiện các hoạt động mà sẽ tạo ra kết quả này
- Giai đoạn đang thực hiện: Một số mục trong bảng kiểm được kiểm chứng phản ánh các hoạt động được thực hiện
- Giai đoạn nâng cao/hoàn thành: Tất cả các mục trong bảng kiểm đều được kiểm chứng

Khung mô hình theo dõi tiến độ cho kết quả ngắn hạn		
☐	Không	Không áp dụng
☐	Trước khi thực hiện	Chưa có mục nào được kiểm chứng
☐	Giai đoạn thực hiện	Một số mục đã được kiểm chứng
☐	Giai đoạn nâng cao/hoàn thành	Tất cả các mục đã được kiểm chứng

Hình 2 Khung mô hình theo dõi tiến độ

THÔNG QUA

Để hỗ trợ áp dụng tài liệu hướng dẫn này, việc tích hợp các nội dung của tài liệu vào các chính sách, thủ tục hiện hành hoặc các chính sách, thủ tục mới có thể sẽ hữu ích. Tần suất đánh giá việc áp dụng tài liệu này được khuyến nghị phù hợp với chu kỳ báo cáo hàng năm hoặc hai năm một lần.

Khuyến khích nên sử dụng kết quả tự đánh giá các kết quả ngắn hạn như trong tài liệu hướng dẫn này làm thông tin/cơ sở cho các hoạt động cải thiện, thu thập thông tin và báo cáo liên tục.

ĐIỀU CHỈNH

Mỗi quốc gia thành viên ASEAN và người dùng dự kiến ở mỗi quốc gia có thể chọn sử dụng bản tiếng Anh hoặc bản dịch của tài liệu hướng dẫn này. Nếu sử dụng bản dịch, cần phải xem xét cẩn thận bản dịch để đảm bảo ý nghĩa gốc được truyền tải chính xác.

Các nội dung của Tài liệu hướng dẫn được biên soạn nhằm giúp mỗi quốc gia thành viên ASEAN, tổ chức hoặc đơn vị có thể diễn giải tài liệu này phù hợp với bối cảnh riêng của mình. Ví dụ, một số bên liên quan có thể thay thế các thuật ngữ có liên quan phù hợp với bối cảnh của mình, chỉ cần đảm bảo không bị xa với ý nghĩa gốc.

TÌM SỰ HỖ TRỢ

ACWC có thể hỗ trợ việc áp dụng tài liệu hướng dẫn này và các công cụ báo cáo khi được yêu cầu.

BÁO CÁO

Các bước sau đây được khuyến nghị để sử dụng hiệu quả tài liệu hướng dẫn này vào mục đích báo cáo.

BƯỚC 01

Cử/chỉ định người sẽ áp dụng tài liệu hướng dẫn

Lãnh đạo sẽ cử các cán bộ phụ trách công việc này trong tổ chức, đơn vị, khu vực hoặc nhóm, bao gồm xác định những gì thuộc hoặc không thuộc phạm vi của tổ chức hoặc đơn vị và phạm vi mà mỗi cán bộ sẽ phụ trách. Có thể các cán bộ khác nhau sẽ phụ trách các phần khác nhau theo tài liệu hướng dẫn.

Lưu ý: Chỉ ra các mục nằm ngoài phạm vi tài liệu này bằng sử dụng mục 'Không áp dụng' trong bảng kiểm.

BƯỚC 02

Hiểu về kết quả ngắn hạn

Cán bộ phụ trách sẽ:

- Xem xét các kết quả ngắn hạn
- Đọc mô tả và phạm vi
- Khi có bản khoản, hãy sử dụng tài liệu tham khảo để kiểm tra mục đích trong tài liệu nguồn.

BƯỚC 03

Thu thập bằng chứng

Cán bộ phụ trách sẽ:

- Thu thập bằng chứng minh chứng cho các mục trong bảng kiểm.

Lưu ý: Điều này có thể bao gồm việc thu thập dữ liệu định lượng và định tính, đồng thời trao đổi với các cán bộ có liên quan và thảo luận về các thực hành hiện tại.

BƯỚC 04

Hoàn thành bảng kiểm

Cán bộ phụ trách sẽ:

- Đưa ra đánh giá của họ đối với từng mục trong bảng kiểm và kiểm tra những mục đã được chứng minh.

Lưu ý: Cán bộ phụ trách sẽ cần đưa ra đánh giá của riêng mình ở bước này, dựa trên các minh chứng hợp lý của từng mục trong bảng kiểm

BƯỚC 05

Xác định tiến độ cho từng Kết quả ngắn hạn

Cán bộ phụ trách sẽ:

- Xác định mức độ tự đánh giá phù hợp nhất bằng cách sử dụng Khung mô hình theo dõi tiến độ cho từng Kết quả ngắn hạn (Giai đoạn trước khi thực hiện, trong khi thực hiện và giai đoạn hoàn thành) và đánh dấu vào các hộp kiểm liên quan trong tài liệu.

Nâng cao nhận thức và Phòng ngừa MBN

1

Kết quả ngắn hạn (0-2 năm)

Các hoạt động tuyên truyền và chiến dịch nâng cao nhận thức nhằm cung cấp hiểu biết cơ bản về MBN, khuôn khổ pháp lý để PCMBN, nguy cơ và rủi ro, hình phạt và hậu quả của MBN.

Tham chiếu đến các điều khoản của tài liệu gốc

- Hướng dẫn về nhạy cảm giới khi tiếp xúc, làm việc với nạn nhân bị mua bán là phụ nữ, phần 4.4.
- ACTIP Điều 11(2).
- Kế hoạch tổng thể ASEAN 2025: Lồng ghép quyền của người khuyết tật tài liệu APSC trang 23.

Mô tả & Giải thích

Tuyên truyền và nâng cao nhận thức của cộng đồng bao gồm cung cấp thông tin, các chiến dịch truyền thông đại chúng và các giải pháp về kinh tế - xã hội nhằm nâng cao hiểu biết, nhận thức về MBN cũng như nâng cao cảnh giác để ngăn chặn, đấu tranh và làm giảm cả nguồn cung và cầu thúc đẩy việc bóc lột con người, kỳ thị và bảo vệ nạn nhân bị mua bán.

Phạm vi

Kết quả này bao gồm nhưng không giới hạn ở:

- Các hoạt động tuyên truyền và tài liệu nâng cao nhận thức được xây dựng dựa trên các căn cứ thực tiễn và dựa trên quyền, nhằm cung cấp thông tin cho tất cả các thành phần trong xã hội về MBN, khung pháp lý, các sáng kiến PCMBN, chương trình PCMBN và các lợi ích của PCMBN, cũng như tính dễ bị tổn thương của một số nhóm nhất định đối với MBN.
- Các hoạt động và tài liệu cần được xây dựng và truyền tải theo cách phù hợp với lứa tuổi và dễ tiếp cận, phù hợp với các nhóm mục tiêu, địa điểm, văn hóa và nhu cầu của địa phương.
- Các sáng kiến thu hút sự tham gia của tất cả các thành phần xã hội bao gồm các tổ chức xã hội, tổ chức phi chính phủ, khu vực tư nhân, giới học thuật và lãnh đạo cộng đồng tham gia cùng với các cơ quan nhà nước trong phòng ngừa và nâng cao nhận thức.
- Các chiến dịch ở cộng đồng có tính nhạy cảm giới, lấy nạn nhân làm trung tâm và có thể tiếp cận được với mọi thành phần trong xã hội, kể cả các nhóm dễ bị tổn thương như phụ nữ, trẻ em và người khuyết tật.
- Các tài liệu được xây dựng dựa trên các căn cứ thực tiễn có thể truy cập được bằng tất cả các ngôn ngữ và được phổ biến trên nhiều nền tảng hoặc phương tiện truyền thông khác nhau như đài phát thanh, truyền hình, báo in và phương tiện truyền thông xã hội.

Danh sách bảng kiểm để minh chứng cho kết quả ngắn hạn

- ☐ Một loạt các hoạt động và chiến dịch nâng cao nhận thức về MBN được xây dựng dựa trên các căn cứ thực tiễn được thực hiện.
- ☐ Các hoạt động tuyên truyền nhằm mục đích cung cấp thông tin về mối nguy hiểm của MBN cho mọi thành phần xã hội, đặc biệt là các nhóm dễ bị tổn thương như phụ nữ, trẻ em và người khuyết tật.
- ☐ Các chiến dịch có tính nhạy cảm giới và lấy nạn nhân làm trung tâm đều có thể tiếp cận được đối với tất cả các thành phần trong xã hội, đặc biệt là những người dễ bị tổn thương nhất bởi MBN.
- ☐ Tài liệu được trưng bày ở những vị trí dễ quan sát được và trên các nền tảng truyền thông xã hội.
- ☐ Các hoạt động có thể được xem xét và cải thiện liên tục.

Kết quả trung hạn (2-5 năm)

Việc nâng cao nhận thức về MBN đã giúp tăng các vụ MBN được phát hiện và báo cáo sớm

Kết quả dài hạn (từ 5 năm trở lên)

Nâng cao nhận thức và tăng cường báo cáo về các vụ MBN đã làm giảm mức độ phổ biến của MBN

Khung mô hình theo dõi tiến độ cho kết quả ngắn hạn

☐	Không	Không áp dụng
☐	Trước khi thực hiện	Chưa có mục nào được kiểm chứng
☐	Giai đoạn thực hiện	Một số mục đã được kiểm chứng
☐	Giai đoạn hoàn thành	Tất cả các mục đã được kiểm chứng

Nâng cao nhận thức và Phòng ngừa MBN

2

Kết quả ngắn hạn (0-2 năm)

Các kênh di cư an toàn, hợp pháp và chính thức được thiết lập và/hoặc củng cố và thúc đẩy.

Tham chiếu đến các điều khoản của tài liệu gốc

- Hướng dẫn về nhạy cảm giới khi tiếp xúc, làm việc với nạn nhân bị mua bán là phụ nữ mục 4.5, 4.9.
- ACTIP Điều 12(e).

Mô tả & Giải thích

Các quốc gia thúc đẩy những kênh di cư hợp pháp, có lợi và không bị bóc lột, có các cơ chế quản lý và giám sát để bảo vệ quyền và sự an toàn của người di cư cũng như các nhóm dễ bị mua bán.

Phạm vi

Kết quả này bao gồm các chiến dịch nâng cao nhận thức cho cộng đồng về MBN và di cư hợp pháp:

- Cho phép người dân tự do di chuyển và đảm bảo tuân thủ các yêu cầu về di cư. Các quốc gia thành viên ASEAN phổ biến thông tin chính xác về các kênh di cư chính thức, an toàn và không bị bóc lột.
- Thông báo cho những người có thể di cư, đặc biệt là phụ nữ về những rủi ro của việc di cư và di cư trái phép bao gồm bóc lột, ràng buộc bằng nợ nần, an toàn, các vấn đề sức khỏe như HIV/AIDS và lây nhiễm, đồng thời tiến hành các chiến dịch nâng cao nhận thức cho cộng đồng.
- Tạo cơ hội cho di cư hợp pháp, an toàn, công bằng và nhân văn, đồng thời thúc đẩy các biện pháp quản lý và giám sát nhằm bảo vệ quyền của người di cư.
- Cung cấp thông tin có tính nhạy cảm giới, lấy nạn nhân làm trung tâm và có thể tiếp cận được đối với mọi thành phần trong xã hội, bao gồm cả các nhóm dễ bị tổn thương như phụ nữ, trẻ em và người khuyết tật.

Danh sách bảng kiểm để minh chứng cho kết quả ngắn hạn

Các quốc gia nguồn và quốc gia đích:

- ☐ Cho phép người dân tự do di chuyển và đảm bảo tuân thủ các yêu cầu di cư.
- ☐ Thông báo cho những người có thể di cư và mới đến về những rủi ro của MBN trong quá trình di cư hợp pháp và di cư trái phép.
- ☐ Tiến hành các chiến dịch nâng cao nhận thức của cộng đồng về MBN và những rủi ro của việc di cư và di cư trái phép.
- ☐ Thúc đẩy các biện pháp quản lý và giám sát để bảo vệ quyền của người di cư.
- ☐ Cung cấp thông tin có tính nhạy cảm giới, lấy nạn nhân làm trung tâm và mọi thành phần trong xã hội đều có thể tiếp cận được.

Kết quả trung hạn (2-5 năm)

Việc nâng cao nhận thức về MBN giúp tăng các vụ MBN được phát hiện và báo cáo sớm.

Kết quả dài hạn (từ 5 năm trở lên)

Nâng cao nhận thức và tăng báo cáo về các vụ MBN đã làm giảm mức độ phổ biến của MBN.

Khung mô hình theo dõi tiến độ cho kết quả ngắn hạn

☐	Không	Không áp dụng
☐	Trước khi thực hiện	Chưa có mục nào được kiểm chứng
☐	Giai đoạn thực hiện	Một số mục đã được kiểm chứng
☐	Giai đoạn hoàn thành	Tất cả các mục đã được kiểm chứng

Nâng cao nhận thức và Phòng ngừa MBN

3

Kết quả ngắn hạn (0-2 năm)

Thực hiện các nghiên cứu, thu thập các dữ liệu và các thực hành tốt về PCMBN và các vấn đề liên quan.

Tham chiếu đến các điều khoản của tài liệu gốc

- Hướng dẫn về nhạy cảm giới khi tiếp xúc, làm việc với nạn nhân bị mua bán là phụ nữ mục 4.1, 4.8.
- ACTIP Điều 11(4).

Mô tả & Giải thích

Các quốc gia và tổ chức tiến hành nghiên cứu, phân tích tình hình về MBN, các vấn đề mới xuất hiện và các chủ đề liên quan. Dữ liệu về MBN được phân tích theo GEDSI và các thực hành tốt có thể được cả chính phủ, các tổ chức xã hội, các tổ chức phi chính phủ và cán bộ thực tiễn thu thập nhằm cải thiện hiệu quả phòng ngừa và ứng phó với MBN.

Phạm vi

Các Quốc gia Thành viên ASEAN hoặc các tổ chức xã hội, tổ chức phi chính phủ có thể tiến hành nghiên cứu, phân tích nhằm:

- Cung cấp thông tin hoặc sửa đổi các chính sách cấp quốc gia hoặc khu vực
- Tăng cường các biện pháp phòng ngừa, ứng phó
- Cải thiện hợp tác song phương và đa phương
- Cung cấp thông tin cho việc đưa ra quyết định trong nội bộ tổ chức.

Chủ đề này có thể bao gồm nhưng không giới hạn ở:

- các yếu tố khiến con người rơi vào nguy cơ bị mua bán như nghèo đói, kém phát triển và thiếu cơ hội bình đẳng, phân biệt đối xử và bị đẩy ra ngoài lề xã hội
- xu hướng cung và cầu liên quan đến MBN như bóc lột tình dục, bóc lột lao động, lấy nội tạng, hôn nhân cưỡng bức và các vấn đề liên quan khác
- các yếu tố tạo điều kiện thuận lợi cho MBN xảy ra như luật pháp, chính sách, thủ tục yếu kém, tham nhũng và các vấn đề liên quan khác
- MBN nhằm mục đích cưỡng ép phạm tội và các thực hành tốt trong PCMBN.

Thu thập dữ liệu có thể bao gồm nhưng không giới hạn ở:

- Nghiên cứu chính thức, không chính thức và thông tin tổng hợp từ nhiều tài liệu và báo cáo khác nhau để phân tích.
- Các phát hiện sẽ được công bố và có thể truy cập được cho tất cả mọi người đồng thời có tính đến tính bảo mật về danh tính và quyền riêng tư.

Danh sách bảng kiểm để minh chứng cho kết quả ngắn hạn

- ☐ Nghiên cứu về các yếu tố và các vấn đề mới xuất hiện về MBN được tiến hành.
- ☐ Các cơ quan tiến hành các nghiên cứu nội bộ.
- ☐ Những khuyến nghị và kết quả từ các nghiên cứu hỗ trợ cho phòng ngừa, ứng phó với MBN.
- ☐ Dữ liệu về MBN có các tiêu chí phân tách theo GEDSI được đối chiếu, phân tích và chia sẻ với các bên liên quan.
- ☐ Kết quả nghiên cứu và phân tích dữ liệu về MBN phản ánh những thay đổi về luật, chính.

Kết quả trung hạn (2-5 năm)

Các căn cứ được sử dụng để đưa ra các biện pháp có cơ sở trong PCMBN và giải quyết nguồn cung-cầu liên quan đến MBN.

Kết quả dài hạn (từ 5 năm trở lên)

Các nghiên cứu và báo cáo về MBN đã làm giảm mức độ phổ biến của MBN cũng như cải thiện hiệu quả của các biện pháp ứng phó với MBN.

Khung mô hình theo dõi tiến độ cho kết quả ngắn hạn

☐	Không	Không áp dụng
☐	Trước khi thực hiện	Chưa có mục nào được kiểm chứng
☐	Giai đoạn thực hiện	Một số mục đã được kiểm chứng
☐	Giai đoạn hoàn thành	Tất cả các mục đã được kiểm chứng

Nâng cao nhận thức và Phòng ngừa MBN

4

Kết quả ngắn hạn (0-2 năm)

Các chính phủ và tổ chức đã có/ban hành luật, chính sách, kế hoạch, chương trình, nguồn lực, thỏa thuận và hướng dẫn về MBN và PCMBN.

Tham chiếu đến các điều khoản của tài liệu gốc

- Hướng dẫn về nhạy cảm giới khi tiếp xúc, làm việc với nạn nhân bị mua bán là phụ nữ mục 4.2, 4.8, 4.16.
- Kế hoạch tổng thể ASEAN 2025: Lồng ghép quyền của người khuyết tật APSC 9.
- ACTIP Điều 11(4).

Mô tả & Giải thích

Các Quốc gia Thành viên ASEAN ban hành các luật, chính sách, kế hoạch chiến lược, chương trình hoặc sáng kiến PCMBN cấp quốc gia và cấp địa phương, có nguồn lực cũng như sự phối hợp và hợp tác giữa các Quốc gia Thành viên ASEAN để thực hiện.

Hệ thống giám sát và đánh giá được tăng cường để đánh giá và xem xét các luật, kế hoạch, chương trình hoặc sáng kiến về PCMBN.

Phạm vi

Kết quả này bao gồm luật pháp, chính sách và các quy định:

- Các quốc gia đánh giá và sửa đổi luật, chính sách và quy định về PCMBN để bảo vệ người lao động trong các lĩnh vực thường xuyên bị bóc lột và đảm bảo di cư an toàn thông qua việc xem xét tác động về phân biệt đối xử đối với các nhóm dễ bị tổn thương như phụ nữ, trẻ em và người khuyết tật.
- Các đơn vị hoặc cơ chế như lực lượng hoặc đơn vị chuyên trách PCMBN ở cấp quốc gia và địa phương được thành lập.

Kết quả này bao gồm các sáng kiến nhằm giảm thiểu tình trạng dễ bị tổn thương do MBN:

- Các biện pháp nhằm giải quyết các yếu tố khiến các cá nhân, đặc biệt là phụ nữ và trẻ em dễ bị mua bán, bao gồm các yếu tố đan xen như nghèo đói, kém phát triển, bất bình đẳng giới và thiếu cơ hội bình đẳng.
- Các chương trình giáo dục (ví dụ: đọc viết) và đào tạo kỹ năng nghề nghiệp cung cấp phương tiện đảm bảo sinh kế và ngăn ngừa việc nạn nhân bị mua bán lại lần nữa.

Kết quả này bao gồm hợp tác và phối hợp:

- Thúc đẩy cung cấp và tiếp cận các dịch vụ chăm sóc và hỗ trợ cho nạn nhân bị mua bán, nhấn mạnh vào quyền của nạn nhân.
- Các chính phủ, ban ngành, tổ chức và cơ quan nhà nước đang nỗ lực thúc đẩy hợp tác và mối quan hệ phối hợp liên ngành trong PCMBN theo các bản ghi nhớ hợp tác song phương nếu có.
- Cung cấp nguồn lực cho các thỏa thuận, hợp tác và điều phối khu vực và hỗ trợ việc thực hiện Kế hoạch hành động PCMBN, bao gồm cả phòng chống các loại tội phạm xuyên quốc gia khác có liên quan.

Danh sách bảng kiểm để minh chứng cho kết quả ngắn hạn

- ☐ Các quốc gia xác định, sửa đổi và ban hành các luật và chính sách về PCMBN.
- ☐ Các chương trình đảm bảo sinh kế được thực hiện cho nạn nhân bị mua bán.
- ☐ Các đơn vị phối hợp và hợp tác cung cấp hỗ trợ và chăm sóc cho nạn nhân bị mua bán.
- ☐ Các hiệp định song phương về PCMBN được thiết lập và/hoặc củng cố, được cung cấp nguồn lực và thực hiện.

Kết quả trung hạn (2-5 năm)

Các chính phủ, ban ngành, tổ chức và cơ quan ở cấp quốc gia và địa phương xây dựng và thực hiện các kế hoạch hành động chiến lược và ban hành các chính sách, chương trình PCMBN cần thiết.

Kết quả dài hạn (từ 5 năm trở lên)

Các luật và chính sách về PCMBN toàn diện, mạnh mẽ hơn và giảm mức độ phổ biến của MBN.

Khung mô hình theo dõi tiến độ cho kết quả ngắn hạn

☐	Không	Không áp dụng
☐	Trước khi thực hiện	Chưa có mục nào được kiểm chứng
☐	Giai đoạn thực hiện	Một số mục đã được kiểm chứng
☐	Giai đoạn hoàn thành	Tất cả các mục đã được kiểm chứng

Nâng cao nhận thức và Phòng ngừa MBN

5

Kết quả ngắn hạn (0-2 năm)

Pháp luật và chính sách được thực hiện để điều tra, truy tố và xét xử các vụ án MBN, thúc đẩy quyền của người bị mua bán, đặc biệt là quyền được yêu cầu các biện pháp khắc phục như bồi thường, bồi hoàn và ngăn chặn MBN.

Tham chiếu đến các điều khoản của tài liệu gốc

- Hướng dẫn về nhạy cảm giới khi tiếp xúc, làm việc với nạn nhân bị mua bán là phụ nữ 3.6.2.
- ACTIP Điều 12(h), 16(9).

Mô tả & Giải thích

Đối tượng MBN và những người có hành vi vi phạm bao gồm cả các cán bộ nhà nước có liên quan đến MBN đều bị điều tra và truy tố theo ACTIP. Kết quả này nhằm đảm bảo việc thực thi các quyền của nạn nhân, đặc biệt là khả năng tiếp cận các biện pháp khắc phục như bồi thường và/hoặc bồi hoàn, cũng như việc áp dụng các hình phạt phù hợp với đối tượng để răn đe.

Phạm vi

Kết quả này bao gồm các biện pháp ngăn chặn MBN:

- Việc điều tra, hạn chế đi lại, truy tố và xét xử đối tượng MBN và những người khác được thực hiện phù hợp với luật pháp quốc gia và đảm bảo rằng bất kỳ người nào gây ra hoặc tiếp tay cho MBN đều bị đưa ra công lý.
- Khuyến khích sự tham gia của cộng đồng vào nâng cao nhận thức về MBN, phòng ngừa và báo cáo về tội phạm MBN.
- Các Quốc gia Thành viên ASEAN thúc đẩy các nỗ lực PCMBN, công bố các cuộc điều tra, bắt giữ và truy tố cũng như việc bồi thường và/hoặc bồi hoàn cho nạn nhân bị mua bán một cách công khai.

Danh sách bảng kiểm để minh chứng cho kết quả ngắn hạn

- ☐ Có quy định của luật pháp quốc gia cho phép điều tra đối tượng MBN và những người có liên quan cũng như tội phạm khác có liên quan.
- ☐ Có quy định của luật pháp quốc gia cho phép xét xử và truy tố đối tượng MBN và những người có liên quan.
- ☐ Có quy định của luật pháp quốc gia cho phép chi trả tiền bồi thường và/hoặc bồi hoàn cho nạn nhân bị mua bán.
- ☐ Khuyến khích cộng đồng tham gia vào nâng cao nhận thức, phòng ngừa và báo cáo về MBN.
- ☐ Công chúng tiếp cận thông tin về các vụ truy tố MBN như một biện pháp ngăn chặn MBN.

Kết quả trung hạn (2-5 năm)

Thường xuyên điều tra và truy tố đối tượng MBN và những người có liên quan.

Kết quả dài hạn (từ 5 năm trở lên)

Tăng cường điều tra, truy tố MBN đã làm gián đoạn hoạt động của tội phạm MBN.

Khung mô hình theo dõi tiến độ cho kết quả ngắn hạn

☐ Không	Không áp dụng
☐ Trước khi thực hiện	Chưa có mục nào được kiểm chứng
☐ Giai đoạn thực hiện	Một số mục đã được kiểm chứng
☐ Giai đoạn hoàn thành	Tất cả các mục đã được kiểm chứng

Nâng cao nhận thức và Phòng ngừa MBN

6

Kết quả ngắn hạn (0-2 năm)

Các cơ quan PCMBN có kiến thức về các yếu tố cấu thành tội MBN, các kỹ năng nhạy cảm giới và lấy nạn nhân làm trung tâm, đồng thời có đủ nguồn lực để ngăn chặn MBN.

Tham chiếu đến các điều khoản của tài liệu gốc

- Hướng dẫn và thủ tục khu vực, mục 4.1.1.
- Hướng dẫn về nhạy cảm giới khi tiếp xúc, làm việc với nạn nhân bị mua bán là phụ nữ mục 4.10, 4.16.
- ACTIP Điều 13(2), 16(1), 16(6).

Mô tả & Giải thích

Các cơ quan PCMBN, các cơ quan hữu quan, các tổ chức xã hội, tổ chức phi chính phủ và lãnh đạo cộng đồng có năng lực, kiến thức, kỹ năng về nhạy cảm giới và lấy nạn nhân làm trung tâm trong thực hiện các biện pháp phòng ngừa và trấn áp tội phạm MBN.

Phạm vi

Các nguồn lực được phân bổ cho các cơ quan PCMBN, các cơ quan có liên quan, các tổ chức xã hội, tổ chức phi chính phủ và lãnh đạo cộng đồng để tiến hành đào tạo về:

- tăng cường năng lực chuyên môn nhằm phát hiện sớm và phòng ngừa MBN.
- cải thiện hợp tác liên ngành và hợp tác khu vực.
- cải thiện hoạt động kiểm soát biên giới với nhận thức rõ ràng hơn về MBN.
- đảm bảo việc cấp giấy tờ tùy thân và giấy thông hành cho nạn nhân.
- các biện pháp chống làm giả và sử dụng tài liệu giả.
- thực hiện các hoạt động nâng cao nhận thức và phòng ngừa có tính nhạy cảm giới, lấy nạn nhân làm trung tâm.

Danh sách bảng kiểm để minh chứng cho kết quả ngắn hạn

- ☐ Các biện pháp kiểm soát biên giới mạnh mẽ được áp dụng và được thúc đẩy do nhận thức về MBN ngày càng tăng.
- ☐ Các nguồn lực được phân bổ để triển khai và nâng cao năng lực cho cán bộ thực tiễn về PCMBN, bao gồm cán bộ tuyến đầu, nhằm thực hiện các hoạt động nâng cao nhận thức và phòng ngừa có tính nhạy cảm giới và lấy nạn nhân làm trung tâm.

Kết quả trung hạn (2-5 năm)

Các cơ quan PCMBN có các kỹ năng nhạy cảm giới, lấy nạn nhân làm trung tâm và khả năng phát hiện và ngăn chặn tội phạm MBN một cách kịp thời.

Kết quả dài hạn (từ 5 năm trở lên)

Nhận thức về MBN và các biện pháp phòng ngừa làm giảm cơ hội để MBN xảy ra.

Khung mô hình theo dõi tiến độ cho kết quả ngắn hạn

☐	Không	Không áp dụng
☐	Trước khi thực hiện	Chưa có mục nào được kiểm chứng
☐	Giai đoạn thực hiện	Một số mục đã được kiểm chứng
☐	Giai đoạn hoàn thành	Tất cả các mục đã được kiểm chứng

Nâng cao nhận thức và Phòng ngừa MBN

7

Kết quả ngắn hạn (0-2 năm)

Quy trình thực thi tiêu chuẩn (SOP), luật, quy định và chính sách về cứu trợ thiên tai và ứng phó khẩn cấp có bao gồm nội dung về phòng ngừa MBN.

Tham chiếu đến các điều khoản của tài liệu gốc

- Hướng dẫn về nhạy cảm giới khi tiếp xúc, làm việc với nạn nhân bị mua bán là phụ nữ, mục 3.8.1.2, 3.8.1.3.
- Kế hoạch tổng thể ASEAN 2025: Lồng ghép quyền của người khuyết tật APSC 9, 12, 13, 14.

Mô tả & Giải thích

Thảm họa hoặc các tình huống ứng phó khẩn cấp bao gồm các thảm họa thiên nhiên như hạn hán, lũ lụt, sóng thần, động đất và núi lửa phun trào,... cũng bao gồm các cuộc khủng hoảng nhân đạo như nạn đói, di cư cưỡng bức và xung đột. Cứu trợ thiên tai và ứng phó khẩn cấp không phụ thuộc vào tình trạng khẩn cấp được ban bố.

MBN là hậu quả trực tiếp của một cuộc khủng hoảng. Các tình huống khủng hoảng làm tăng thêm các yếu tố rủi ro cụ thể đối với MBN. Sự phá vỡ các thể chế và luật pháp cũng như thiếu cơ hội kinh tế có thể làm tăng khả năng bị mua bán đối với những người dân bị ảnh hưởng cũng như thúc đẩy các mạng lưới tội phạm bị gián đoạn hoạt động phải thích nghi với các tình huống mới. Đối tượng MBN có thể nhắm mục tiêu vào các địa điểm mới bao gồm các trại tị nạn, người di cư, các điểm trung chuyển hoặc các cộng đồng địa phương tiếp nhận các nhóm di cư. Các tập quán văn hóa truyền thống có hại cũng có thể gia tăng trong thời kỳ khủng hoảng và việc không có sự bảo vệ cũng như thiếu các giải pháp tức thời làm tăng mức độ dễ bị tổn thương và nguy cơ MBN.³⁶

Danh sách bảng kiểm để minh chứng cho kết quả ngắn hạn

- ☐ Các quy trình thực thi tiêu chuẩn, luật, quy định và chính sách về cứu trợ thiên tai và ứng phó khẩn cấp có bao gồm các nội dung về nhận thức và phòng ngừa MBN.
- ☐ Các quy trình thực thi tiêu chuẩn, luật, quy định và chính sách để ứng phó với thảm họa và khủng hoảng có tính nhạy cảm giới và lấy nạn nhân làm trung tâm.
- ☐ Các bên liên quan về giảm thiểu rủi ro thiên tai và ứng phó khẩn cấp phối hợp và hợp tác với các bên liên quan về PCMBN để phòng ngừa và ngăn chặn MBN trong thời kỳ khủng hoảng và khẩn cấp.
- ☐ Những người ứng phó khẩn cấp tuyến đầu được đào tạo để sử dụng các hướng dẫn quốc gia hoặc Quy trình thực thi tiêu chuẩn có liên quan nhằm việc xác định sớm và chuyển tuyến nạn nhân.
- ☐ Các chiến dịch nâng cao nhận thức và tuyên truyền về trước, trong và sau thảm họa cũng như MBN và chuyển tuyến được thực hiện.

¹⁶ Tổ chức Di cư Quốc tế, *Giải quyết MBN và bóc lột con người trong thời kỳ khủng hoảng* (IOM) 2015.

Phạm vi

Kết quả này cho thấy rằng PCMBN theo cách nhạy cảm giới và lấy nạn nhân làm trung tâm nên được lồng ghép vào hoạt động cứu trợ thiên tai và ứng phó khẩn cấp. Các bên tham gia PCMBN cần phối hợp với các bên ứng phó khẩn cấp và thảm họa ở cấp quốc gia, khu vực và địa phương, giữa các Quốc gia Thành viên ASEAN.

Quy trình thực thi tiêu chuẩn (SOP), luật, chính sách và quy định về ứng phó với thảm họa và khủng hoảng có thể được hỗ trợ từ:

- Kế hoạch phòng chống thiên tai toàn diện với việc phân bổ ngân sách, thiết bị hỗ trợ, điều trị y tế, khả năng tiếp cận dịch vụ chăm sóc sức khỏe, chuẩn bị khẩn cấp, chiến lược ứng phó, kế hoạch cứu trợ và cơ chế giám sát.
- Một mạng lưới các chuyên gia về khuyết tật và quyền con người trong quản lý ứng phó khẩn cấp, có sự tham gia của các tổ chức của người khuyết tật trong việc lập kế hoạch, thực hiện và đánh giá các chính sách về thảm họa và ứng phó khẩn cấp.
- Ủy ban hướng dẫn và quản lý thiên tai ASEAN và các hướng dẫn cung cấp các khuôn khổ về quyền con người và khuyết tật quốc tế và khu vực.
- Các khuôn khổ về khuyết tật và quyền con người được đưa vào kế hoạch hành động hợp tác giữa các cơ quan chuyên ngành liên quan đến tội phạm MBN xuyên quốc gia.
- Các chiến dịch tuyên truyền, nâng cao nhận thức về MBN và cơ chế chuyển tuyến hướng đến người dân, những nhóm dân cư bị ảnh hưởng do khủng hoảng và những nhóm dân cư có nguy cơ cao, các chính phủ, tổ chức xã hội, tổ chức phi chính phủ và lực lượng gìn giữ hòa bình, với mục đích thu hẹp khoảng cách kiến thức trước, trong và sau thảm họa.³⁷
- Đào tạo cán bộ tuyến đầu tuân thủ các hướng dẫn quốc gia hoặc quy trình thực thi tiêu chuẩn để xác định và chuyển tuyến nạn nhân.

Kết quả trung hạn (2-5 năm)	Kết quả dài hạn (từ 5 năm trở lên)
Quy trình thực thi tiêu chuẩn, luật, quy định và chính sách về cứu trợ thiên tai và ứng phó khẩn cấp được thực hiện và liên tục cải thiện.	Quy trình thực thi tiêu chuẩn, luật, quy định và chính sách được thể chế hóa và duy trì.

Khung mô hình theo dõi tiến độ cho kết quả ngắn hạn		
☐	Không	Không áp dụng
☐	Trước khi thực hiện	Chưa có mục nào được kiểm chứng
☐	Giai đoạn thực hiện	Một số mục đã được kiểm chứng
☐	Giai đoạn hoàn thành	Tất cả các mục đã được kiểm chứng

VÍ DỤ THỰC HÀNH TỐT VỀ NÂNG CAO NHẬN THỨC VÀ PHÒNG NGỪA MBN

**Các hoạt động
tuyên truyền và
chiến dịch nâng
cao nhận thức
nhấn mạnh đến
những rủi ro,
hình phạt và hậu
quả của MBN**

Tại Việt Nam, các tổ chức xã hội tiến hành và giám sát các hoạt động bảo vệ trẻ em thông qua các cuộc hội thảo, đào tạo và chiến dịch truyền thông. Các tổ chức chủ yếu hỗ trợ các trường hợp trẻ em bị lạm dụng tình dục, cung cấp hỗ trợ và tư vấn tự nguyện.

Các luật sư về quyền trẻ em tự nguyện hỗ trợ cho các tổ chức này thông qua tổ chức các phiên tòa giả định cho cộng đồng với sự tham gia của các luật sư nổi tiếng. Mô hình được đón nhận rất tích cực tại các địa phương triển khai vì được thực hiện theo phương pháp lấy người học làm trung tâm, dễ tiếp thu và khuyến khích người dân chia sẻ kinh nghiệm bảo vệ trẻ em, bạo lực gia đình, phòng chống mua bán người.

**Bắt giữ khách
hàng sử dụng
dịch vụ từ MBN**

Một vụ truy tố MBN ở Thái Lan đã thu hút rất nhiều sự chú ý của giới truyền thông, tập trung vào việc truy tố một cá nhân nổi tiếng là khách hàng liên quan đến ép buộc trẻ em bán dâm. Khách hàng bị điều tra, truy tố và kết án về tội xâm hại tình dục trẻ em dưới 15 tuổi. Ông ta cũng bị mất việc mà không có lương hưu với lý do đã thực hiện một hành vi tàn ác. Vụ việc này đã nâng cao nhận thức của công chúng và là một biện pháp ngăn chặn nghiêm khắc việc tham gia vào hoạt động MBN hoặc mại dâm cưỡng ép.

¹⁶ Tổ chức Di cư Quốc tế, [Giải quyết MBN và bóc lột con người trong thời kỳ khủng hoảng](#) (IOM) 2015.

Xác định và chuyển tuyến nạn nhân

8

Kết quả ngắn hạn (0-2 năm)

Các Quốc gia Thành viên ASEAN thông qua và áp dụng định nghĩa về “buôn bán người” trong ACTIP.

Tham chiếu đến các điều khoản của tài liệu gốc

- Hướng dẫn và thủ tục khu vực, mục 1.1.1, 1.1.2, 1.1.3, 4.1.1.
- ACTIP Điều 2(a)-(e), 14(2).

Mô tả & Giải thích

Nghị định thư của Liên hợp quốc về ngăn chặn, trấn áp và trừng trị buôn bán người, đặc biệt là phụ nữ và trẻ em, bổ sung cho Công ước của Liên hợp quốc về chống tội phạm có tổ chức xuyên quốc gia³⁸ được coi là 'công cụ cơ bản mang tính ràng buộc về mặt pháp lý toàn cầu chống lại buôn bán người, đặc biệt khi Nghị định thư đưa ra định nghĩa pháp lý quốc tế đầu tiên về “buôn bán người”. Nghị định thư về buôn bán người năm 2000 đã được các quốc gia và cộng đồng quốc tế chấp nhận rộng rãi. Tất cả các công cụ pháp lý và chính sách quốc tế quan trọng về buôn bán người đều áp dụng định nghĩa của Nghị định thư, bao gồm cả ACTIP.

Định nghĩa về buôn bán người được xác định rõ ràng tại Điều 3 của Nghị định thư với ba yếu tố cấu thành (hành vi, thủ đoạn và mục đích) ngoại trừ trường hợp liên quan đến buôn bán trẻ em không yêu cầu yếu tố ‘thủ đoạn’. Sự đồng thuận của nạn nhân bị mua bán được tuyên bố là không liên quan khi bất kỳ thủ đoạn nào đã được sử dụng.

Trẻ em được định nghĩa là những người dưới 18 tuổi theo quy định của Công ước về Quyền trẻ em.

Sự nhất quán trong định nghĩa về buôn bán người/MBN là điều cần thiết để có thể xác định chính xác nạn nhân bị mua bán. Việc các quốc gia thừa nhận kết quả xác định nạn nhân của nhau trong trường hợp MBN xảy ra ở nhiều quốc gia theo quy định của ACTIP Điều 14(2) sẽ chỉ có thể thực hiện được nếu tất cả các Quốc gia Thành viên ASEAN công nhận cùng một định nghĩa buôn bán người/MBN trong khung pháp lý quốc gia, bao gồm cả hướng dẫn và quy trình thực thi tiêu chuẩn trong việc xác định nạn nhân.

Danh sách bảng kiểm để minh chứng cho kết quả ngắn hạn

- ☐ Luật pháp, chính sách và thủ tục có quy định việc áp dụng định nghĩa ‘buôn bán người’ được nêu trong ACTIP.
- ☐ Quy trình thực thi tiêu chuẩn và hướng dẫn xác định nạn nhân bị mua bán sử dụng các định nghĩa chính xác về buôn bán người trong ACTIP, bao gồm các yếu tố phân biệt nạn nhân là người trưởng thành và nạn nhân là trẻ em.
- ☐ Trẻ em được định nghĩa là những người dưới 18 tuổi theo quy định của Công ước về Quyền trẻ em.
- ☐ Các thuật ngữ chính trong định nghĩa pháp lý quốc gia liên quan đến MBN được quy định phù hợp với ACTIP hoặc các văn bản và hướng dẫn pháp lý quốc tế.
- ☐ Đào tạo cho cán bộ thực tiễn để đảm bảo họ hiểu và áp dụng định nghĩa ‘MBN’.
- ☐ Các luật, chính sách và thủ tục về MBN thường xuyên được xem xét, đánh giá và củng cố.

³⁸ Liên hợp quốc [Nghị định thư về ngăn chặn, trấn áp, trừng trị buôn bán người, đặc biệt là Phụ nữ và Trẻ em](#) (Nghị định thư về MBN), 2000; Liên hợp quốc Công ước chống tội phạm có tổ chức xuyên quốc gia (UNTOC) 2001. p 4.

Phạm vi

Kết quả này bao gồm:

- Pháp luật, chính sách và các thủ tục của quốc gia thông qua và áp dụng định nghĩa về MBN như được nêu trong ACTIP, bao gồm định nghĩa áp dụng cho mua bán trẻ em và nguyên tắc về sự đồng thuận của nạn nhân là không liên quan khi một thủ đoạn đã được sử dụng.
- Các thuật ngữ chính trong định nghĩa pháp lý quốc gia liên quan đến MBN như 'lao động cưỡng bức' hoặc 'lạm dụng tình trạng dễ bị tổn thương' và 'trẻ em' được quy định phù hợp với các văn bản hoặc hướng dẫn pháp lý quốc tế có liên quan.
- Định nghĩa về mua bán trẻ em được đưa vào luật và chính sách PCMBN của quốc gia và các yếu tố cấu thành mua bán trẻ em (hành vi và mục đích) được xác định rõ ràng trong các hướng dẫn và quy trình thực thi tiêu chuẩn về xác định nạn nhân.
- Đào tạo cho cán bộ thực tiễn để đảm bảo họ hiểu và áp dụng định nghĩa 'MBN'.
- Các luật, chính sách và thủ tục về MBN thường xuyên được xem xét, đánh giá và củng cố để ứng phó với các hoạt động MBN mới xuất hiện như MBN nhằm mục đích cưỡng ép thực hiện các hoạt động phạm tội.

Kết quả trung hạn (2-5 năm)	Kết quả dài hạn (từ 5 năm trở lên)
Quy trình thực thi tiêu chuẩn, luật, quy định và chính sách có quy định về định nghĩa 'MBN' được thực hiện và liên tục cải tiến để phù hợp với pháp luật quốc gia và công ước quốc tế có liên quan, các vấn đề và xu hướng MBN mới xuất hiện.	Luật và chính sách về MBN liên tục được xem xét lại để đảm bảo tuân thủ các nghĩa vụ theo ACTIP và giảm mức độ phổ biến của MBN.

Khung mô hình theo dõi tiến độ cho kết quả ngắn hạn		
☐	Không	Không áp dụng
☐	Trước khi thực hiện	Chưa có mục nào được kiểm chứng
☐	Giai đoạn thực hiện	Một số mục đã được kiểm chứng
☐	Giai đoạn hoàn thành	Tất cả các mục đã được kiểm chứng

Xác định và chuyển tuyến nạn nhân

Kết quả ngắn hạn (0-2 năm)

Quy trình thực thi tiêu chuẩn (SOP) và hướng dẫn xác định nạn nhân phù hợp với ACTIP.

Tham chiếu đến các điều khoản của tài liệu gốc

- Hướng dẫn và Quy trình khu vực, mục 1.3.8, 2.2.6, 1.2.4, 2.4.10, 4.2.9, 4.3.10.
- Hướng dẫn về nhạy cảm giới khi tiếp xúc, làm việc với nạn nhân bị mua bán là phụ nữ mục 2.6.2, 3.2.1, 3.2.4, 3.2.5, 3.2.7, 3.3.3, 3.5.6.
- Hướng dẫn không gây tổn hại dành cho cán bộ tuyến đầu, trang 15, 16, 24, 25, 29, 32.
- ACTIP Điều 1(b), 14(1), 14(2), 14(7), 14(10), 14(12).

Mô tả & Giải thích

Các cơ quan PCMBN, các cơ quan hữu quan, các tổ chức xã hội, tổ chức phi chính phủ và lãnh đạo cộng đồng có năng lực, kiến thức, kỹ năng về nhạy cảm giới và lấy nạn nhân làm trung tâm trong thực hiện các biện pháp phòng ngừa và trấn áp tội phạm MBN.

Phạm vi

Việc không nhận ra những cá nhân có thể là nạn nhân bị mua bán sẽ vi phạm quyền của người đó, gây thêm tổn hại và làm giảm cơ hội thực thi pháp luật PCMBN. Việc xác định nhanh chóng và chính xác nạn nhân bị mua bán là nền tảng cho ứng phó tư pháp hình sự hiệu quả và để đảm bảo rằng nạn nhân bị mua bán được trợ giúp, hỗ trợ và bảo vệ. Các cơ chế và quy trình cần được áp dụng để hỗ trợ thuận lợi cho việc này.

ACTIP kêu gọi các Quốc gia Thành viên ASEAN thiết lập các hướng dẫn và các quy trình thực thi tiêu chuẩn thống nhất về xác định nạn nhân để xác định đúng nạn nhân bị mua bán cũng như hợp tác với các tổ chức phi chính phủ có liên quan khi cần thiết. Những công cụ và hướng dẫn như vậy bảo vệ quyền lợi của tất cả nạn nhân và người nghi là nạn nhân, đặc biệt là nhu cầu đặc biệt của trẻ em.

9

Danh sách bảng kiểm để minh chứng cho kết quả ngắn hạn

- ☐ Các quy trình thực thi tiêu chuẩn và hướng dẫn xác định nạn nhân bị mua bán được triển khai phù hợp với nghĩa vụ trong ACTIP.
- ☐ Các Quốc gia Thành viên ASEAN áp dụng cùng một định nghĩa về MBN và công nhận kết quả xác định nạn nhân của nhau khi hoạt động MBN xảy ra ở nhiều quốc gia.
- ☐ Các quốc gia thành viên ASEAN đang nỗ lực hướng tới việc thường xuyên sửa đổi các luật, quy định và chính sách để đảm bảo sự phù hợp với ACTIP và các tiêu chuẩn quốc tế khác về xác định nạn nhân.
- ☐ Xác định nạn nhân là một phần trong quyền của nạn nhân. Tất cả người nghi là nạn nhân cần được cung cấp thông tin và quyền được tiếp cận quá trình xác định nạn nhân.
- ☐ Có sự đồng thuận trên cơ sở thông tin được cung cấp đầy đủ và sự đồng thuận chắc chắn của trẻ em.
- ☐ Các quy trình thực thi tiêu chuẩn và hướng dẫn xác định nạn nhân bị mua bán có cân nhắc đến các yếu tố giới, độ tuổi và nhu cầu của nạn nhân bị mua bán, đặc biệt là trẻ em.
- ☐ Có sẵn đội ngũ cán bộ hỗ trợ để hỗ trợ nạn nhân bị mua bán
- ☐ Có phiên dịch có đủ năng lực hỗ trợ Nạn nhân bị mua bán khi được yêu cầu.
- ☐ Nạn nhân bị mua bán luôn nhận được thông tin bằng ngôn ngữ và hình thức mà họ có thể hiểu được.
- ☐ Nạn nhân bị mua bán được tham gia ý kiến vào việc lập kế hoạch và thực hiện hỗ trợ cho họ.

Phạm vi

Các quốc gia thành viên ASEAN:

- Đã thiết lập, thông qua và triển khai các tài liệu hướng dẫn cấp quốc gia hoặc khu vực để xác định nạn nhân phù hợp với nghĩa vụ được quy định trong ACTIP.
- Các quy trình thực thi tiêu chuẩn và hướng dẫn về việc xác định và ra quyết định về việc xác định nạn nhân bị mua bán phải rõ ràng, được ghi chép đầy đủ và dựa trên các mô hình thực hành tốt để cải thiện tốc độ và độ chính xác của việc xác định nạn nhân.
- Các quy trình thực thi tiêu chuẩn và hướng dẫn được xây dựng để đảm bảo sự công nhận kết quả xác định nạn nhân của nhau giữa các Quốc gia Thành viên ASEAN, sự phối hợp và hợp tác giữa các cơ quan trong nước và quốc tế.
- Thường xuyên sửa đổi luật, chính sách và quy định đảm bảo phù hợp với ACTIP và các tiêu chuẩn quốc tế khác về xác định nạn nhân.
- Thu thập dữ liệu phù hợp và nhất quán để ra quyết định, xây dựng tài liệu và báo cáo.
- Phổ biến thông tin cho cán bộ thực tiễn thông qua các chương trình đào tạo và tài liệu được xây dựng dựa trên các cơ sở thực tiễn.

Các biện pháp bảo vệ được áp dụng cho các nhóm dễ bị tổn thương như phụ nữ, trẻ em và người khuyết tật, đảm bảo cách tiếp cận thân thiện với trẻ em:

- Có cán bộ/nhân viên hỗ trợ nạn nhân bị mua bán, người phiên dịch và các thông tin cung cấp cho trẻ em được xây dựng thân thiện với trẻ bằng nhiều ngôn ngữ, hình thức cũng như bằng ngôn ngữ ký hiệu cho mọi thành phần xã hội, bao gồm trẻ em, các nhóm dễ bị tổn thương và người khuyết tật. Nạn nhân bị mua bán có thể được lựa chọn làm việc với cán bộ có giới tính phù hợp với mong muốn của họ.
- Nạn nhân của bạo lực tình dục được đối xử nhạy cảm và phù hợp với độ tuổi, giới và nhu cầu của nạn nhân.
- Nạn nhân bị mua bán được tham gia ý kiến vào tất cả các khía cạnh của lập kế hoạch và thực hiện hỗ trợ, có sự đồng ý dựa trên thông tin được cung cấp đầy đủ của nạn nhân hoặc sự đồng ý chẵn chắn (đối với trẻ em)
- Khi tham gia vào quá trình xác định nạn nhân, nạn nhân phải được chuyển tuyến đến những dịch vụ hỗ trợ và trợ giúp sẵn có ngay cả khi họ chọn không tham gia vào quá trình tư pháp hình sự.

Kết quả trung hạn (2-5 năm)	Kết quả dài hạn (từ 5 năm trở lên)
Quy trình thực thi tiêu chuẩn và các hướng dẫn về xác định nạn nhân được thực hiện và liên tục cải thiện.	Quy trình thực thi tiêu chuẩn và các hướng dẫn về xác định nạn nhân được thể chế hoá và duy trì, phù hợp với ACTIP, được các quốc gia Thành viên ASEAN tôn trọng và công nhận.

Khung mô hình theo dõi tiến độ cho kết quả ngắn hạn		
☐	Không	Không áp dụng
☐	Trước khi thực hiện	Chưa có mục nào được kiểm chứng
☐	Giai đoạn thực hiện	Một số mục đã được kiểm chứng
☐	Giai đoạn hoàn thành	Tất cả các mục đã được kiểm chứng

Xác định và chuyển tuyến nạn nhân

10

Kết quả ngắn hạn (0-2 năm)

Cơ quan đầu mối trung ương về PCMBN hoặc cơ quan điều phối tương tự được thành lập và/hoặc củng cố ở mỗi quốc gia thành viên ASEAN.

Tham chiếu đến các điều khoản của tài liệu gốc

- Hướng dẫn và Quy trình khu vực, mục 1.3.9, 1.4.10, 6.1.3.
- Hướng dẫn về nhạy cảm giới khi tiếp xúc, làm việc với nạn nhân bị mua bán là phụ nữ, mục 3.1.1, 3.2.8, 3.4.1, 3.4.2, 3.4.4.
- ACTIP Điều 12(b).
- Kế hoạch tổng thể ASEAN 2025: Lồng ghép quyền của người khuyết tật APSC19.

Mô tả & Giải thích

Các cơ quan đầu mối trung ương hoặc các cơ quan điều phối tương tự, như lực lượng đặc nhiệm PCMBN tại Indonesia, Hội đồng điều phối tại Philippines và các Ủy ban ở các nước khu vực sông Mê Kông đã thiết lập các chính sách, hướng dẫn và quy trình thực thi tiêu chuẩn để thực hiện việc xác định và chuyển tuyến nạn nhân.

Để đảm bảo xác định nạn nhân nhanh chóng và chính xác, các cơ quan điều phối nên chỉ định một cơ quan chuyên trách chịu trách nhiệm xác định nạn nhân cũng như hỗ trợ, chuyển tuyến và bảo vệ nạn nhân. Nên khuyến khích sự tham gia của các tổ chức xã hội, tổ chức phi chính phủ, lãnh đạo cộng đồng tham gia vào phát hiện sớm và xác định sơ bộ các nạn nhân bị mua bán tiềm năng, tham gia vào quá trình xác định và chuyển tuyến nạn nhân.

Nên thành lập các đơn vị chuyên trách tại địa phương để tăng cường xác định và chuyển tuyến nạn nhân.

Danh sách bảng kiểm để minh chứng cho kết quả ngắn hạn

- ☐ Thiết lập chính sách để thực hiện quá trình xác định và chuyển tuyến nạn nhân.
- ☐ Các cơ quan phụ trách xác định và chuyển tuyến nạn nhân sử dụng các công cụ và hướng dẫn nhạy cảm giới và lấy nạn nhân làm trung tâm trong việc xác định nạn nhân.
- ☐ Các công cụ và hướng dẫn về xác định nạn nhân được xem xét và sửa đổi khi cần thiết.
- ☐ Đại sứ quán có thể cử một cán bộ đầu mối phối hợp với các cơ quan chính phủ.
- ☐ Các đơn vị trực thuộc của ủy ban/hội đồng/ban chỉ đạo quốc gia được thành lập để hỗ trợ việc xác định và chuyển tuyến nạn nhân ở cấp địa phương.
- ☐ Các tổ chức xã hội, tổ chức phi chính phủ, lãnh đạo cộng đồng và các cơ quan phi chính phủ khác tham gia hỗ trợ nạn nhân bị mua bán và/hoặc người nghi là nạn nhân trong quá trình xác định và chuyển tuyến nạn nhân.
- ☐ Các cơ quan đầu mối quốc gia và cơ quan trực thuộc cấp địa phương về PCMBN (ví dụ: lực lượng chuyên trách/hội đồng/ủy ban) được hỗ trợ đủ nguồn lực để thực hiện các cơ chế xác định và chuyển tuyến nạn nhân (ví dụ: ngân sách, nguồn nhân lực và công nghệ).

Phạm vi

Cơ quan đầu mối trung ương về PCMBN (đơn vị phụ trách/ủy ban/ban chỉ đạo) nên:

- Thiết lập chính sách về xác định nạn nhân, bao gồm xác định nạn nhân và cơ chế chuyển tuyến
- Xây dựng hướng dẫn thực hiện cách tiếp cận nhạy cảm giới và lấy nạn nhân làm trung tâm để hỗ trợ nạn nhân (hỗ trợ nạn nhân bao gồm từ xác định nạn nhân, phục hồi, cung cấp nơi tạm lánh, hồi hương đến tái hòa nhập).
- Giám sát và đánh giá việc triển khai cũng như sử dụng các hướng dẫn và công cụ này, định kỳ sửa đổi nếu cần thiết để phù hợp với các xu hướng MBN mới xuất hiện và các cách tiếp cận mới.
- Thiết lập cơ chế chuyển tuyến quốc gia để hỗ trợ và bảo vệ nạn nhân, làm việc với các cơ quan chuyên môn liên quan của ASEAN.
- Phân bổ đủ nguồn lực để tăng cường xác định và chuyển tuyến nạn nhân.

Kết quả này bao gồm kết quả của công tác hợp tác và phối hợp:

- Cơ quan đầu mối trung ương về PCMBN được các Quốc gia Thành viên ASEAN khác công nhận để tiếp nhận, chuyển tuyến nạn nhân bị mua bán.
- Các đại sứ quán có thể cử một cán bộ đầu mối phối hợp với các cơ quan chính phủ trong việc xác định nạn nhân bị mua bán dù họ có giấy tờ chính thức hay không.
- Các kênh liên lạc với các Quốc gia Thành viên ASEAN khác được tăng cường để trao đổi thông tin về xác định nạn nhân là người nước ngoài, có thể thông qua cán bộ lãnh sự khi phù hợp.
- Các cơ quan hỗ trợ (như dịch vụ pháp lý, nơi tạm lánh, chỗ ở, dịch vụ y tế và xã hội) có được sự đồng ý bằng văn bản hoặc ghi âm bằng lời nói của nạn nhân, hoặc sự đồng ý chắc chắn đối với nạn nhân là người dưới 18 tuổi cùng với sự đồng ý của cha mẹ hoặc người giám hộ hợp pháp khi chia sẻ thông tin vụ việc liên quan với các cơ quan đầu mối trung ương hoặc đơn vị tương tự và các cơ quan hỗ trợ ở quốc gia đến.

Kết quả trung hạn (2-5 năm)	Kết quả dài hạn (từ 5 năm trở lên)
Cơ quan đầu mối trung ương về PCMBN điều phối sự hợp tác và phối hợp giữa các cơ quan để đảm bảo xác định chính xác và chuyển tuyến kịp thời nạn nhân đến các dịch vụ hỗ trợ nạn nhân.	Việc xác định, bảo vệ, hỗ trợ và chuyển tuyến nạn nhân được thể chế hóa và duy trì phù hợp với ACTIP.

Khung mô hình theo dõi tiến độ cho kết quả ngắn hạn

☐	Không	Không áp dụng
☐	Trước khi thực hiện	Chưa có mục nào được kiểm chứng
☐	Giai đoạn thực hiện	Một số mục đã được kiểm chứng
☐	Giai đoạn hoàn thành	Tất cả các mục đã được kiểm chứng

Nâng cao nhận thức và Phòng ngừa MBN

11

Kết quả ngắn hạn (0-2 năm)

Nạn nhân bị mua bán không phải chịu trách nhiệm pháp lý về bất kỳ hành vi trái pháp luật nào mà họ thực hiện do hậu quả trực tiếp của việc họ bị mua bán.

Tham chiếu đến các điều khoản của tài liệu gốc

- Hướng dẫn và Quy trình khu vực, mục 2.6.14, 3.6.1, 4.3.10.
- Hướng dẫn về nhạy cảm giới khi tiếp xúc, làm việc với nạn nhân bị mua bán là phụ nữ 3.6.1.
- Hướng dẫn không gây tổn hại dành cho cán bộ tuyển đầu, trang 21.
- ACTIP Điều 14(7).

Mô tả & Giải thích

ACTIP thể hiện cam kết lớn của các Quốc gia Thành viên ASEAN nhằm đảm bảo an toàn cho nạn nhân, bảo vệ quyền riêng tư và bảo vệ nạn nhân không bị giam giữ và xử lý hình sự. ACTIP nêu rõ rằng việc buộc nạn nhân phải chịu trách nhiệm hình sự hoặc hành chính đối với các vi phạm do họ buộc phải thực hiện trong tình trạng là nạn nhân³⁹ và việc giam giữ nạn nhân là không phù hợp với các điều khoản của Công ước hoặc các Công ước của Liên hợp quốc về phòng chống MBN.⁴⁰

Việc truy cứu trách nhiệm hình sự thường đi kèm với việc không xác định được nạn nhân một cách chính xác và kịp thời, từ chối các quyền của nạn nhân ngay cả khi luật pháp trong nước có quy định không truy cứu trách nhiệm hình sự hoặc xử phạt hành chính họ. Thay vì được xác định kịp thời và chuyển tuyến đến nơi tạm lánh phù hợp, các nạn nhân được cho là đã bị mua bán thường bị giam giữ hoặc trục xuất, đặc biệt khi các cơ quan chức năng liên quan cho rằng nạn nhân đồng lõa với hành vi MBN vì họ tham gia vào các hoạt động bất hợp pháp như mại dâm, lừa đảo, cờ bạc, nhập cảnh trái phép, hoặc làm các công việc bất hợp pháp.

Phạm vi

Luật pháp và chính sách được xây dựng, tăng cường, xem xét, và đánh giá định kỳ để đảm bảo các nạn nhân bị mua bán được xác định hoặc xác định tạm thời, bao gồm cả trẻ em, không bị:

- chịu trách nhiệm hình sự hoặc chịu trách nhiệm hành chính về các hành vi vi phạm pháp luật do họ thực hiện, nếu những hành vi đó là hệ quả trực tiếp của hành vi MBN.
- bị tạm giữ hoặc giam giữ một cách không hợp lý, trước, trong hoặc sau khi thực hiện các thủ tục tố tụng dân sự, hình sự hoặc hành chính về tội MBN.

Quy định về việc không truy cứu trách nhiệm hình sự, không xử phạt nạn nhân được đưa vào luật, chính sách và quy định của các Quốc gia Thành viên ASEAN, cũng như trong các hướng dẫn và quy trình thực thi tiêu chuẩn về xác định nạn nhân có liên quan.

Danh sách bảng kiểm để minh chứng cho kết quả ngắn hạn

- ☐ Luật pháp và chính sách được xây dựng hoặc sửa đổi để ngăn ngừa việc nạn nhân bị mua bán phải chịu trách nhiệm pháp lý về những hành vi vi phạm pháp luật mà nạn nhân đã thực hiện do hậu quả trực tiếp của MBN.
- ☐ Luật pháp và chính sách được thực hiện để ngăn ngừa việc nạn nhân bị mua bán phải chịu trách nhiệm pháp lý về những hành vi vi phạm pháp luật mà nạn nhân đã thực hiện do hậu quả trực tiếp của MBN.
- ☐ Luật pháp, chính sách và thủ tục được xây dựng hoặc sửa đổi để ngăn ngừa nạn nhân bị mua bán bị tạm giữ hoặc giam giữ một cách không hợp lý, trước, trong hoặc sau khi thực hiện các thủ tục tố tụng dân sự, hình sự hoặc hành chính về MBN.
- ☐ Luật pháp và chính sách được thực hiện nhằm ngăn ngừa nạn nhân bị tạm giữ hoặc giam giữ một cách bất hợp lý, trước, trong hoặc sau khi thực hiện các thủ tục tố tụng dân sự, hình sự và hành chính về MBN.

Kết quả trung hạn (2-5 năm)

Các luật về PCMBN được sửa đổi bao gồm các quy định để bảo vệ nạn nhân không phải chịu trách nhiệm pháp lý về những hành vi vi phạm pháp luật mà họ thực hiện là hậu quả trực tiếp của MBN cũng như ứng phó với các vấn đề và xu hướng mới xuất hiện về MBN.

Kết quả dài hạn (từ 5 năm trở lên)

Nguyên tắc không truy cứu trách nhiệm hình sự, hay xử phạt hành chính được thể chế hóa và duy trì phù hợp với ACTIP.

Khung mô hình theo dõi tiến độ cho kết quả ngắn hạn

☐	Không	Không áp dụng
☐	Trước khi thực hiện	Chưa có mục nào được kiểm chứng
☐	Giai đoạn thực hiện	Một số mục đã được kiểm chứng
☐	Giai đoạn hoàn thành	Tất cả các mục đã được kiểm chứng

³⁹ ASEAN, *Các biện pháp ứng phó tư pháp hình sự đối với MBN: Hướng dẫn thực hành ASEAN*, Tháng 6, 2007, Phần 1(c), đoạn. 2.

⁴⁰ Cao ủy Nhân quyền Liên hợp quốc (UNHCHR), *Các Nguyên tắc và Hướng dẫn được Khuyến nghị về quyền con người và MBN*, 2002: Bình luận. OHCHR, New York và Geneva, 2010, Nguyên tắc 7 và các hướng dẫn có liên quan, trang 129-140.

Nâng cao nhận thức và Phòng ngừa MBN

12

Kết quả ngắn hạn (0-2 năm)

Các quyền, quyền riêng tư và dữ liệu cá nhân của nạn nhân bị mua bán cũng như của gia đình họ đều được bảo vệ.

Tham chiếu đến các điều khoản của tài liệu gốc

- Hướng dẫn và Quy trình khu vực, mục 2.3.7, 2.3.8.
- Hướng dẫn về nhạy cảm giới khi tiếp xúc, làm việc với nạn nhân bị mua bán là phụ nữ 2.3.1.
- Hướng dẫn Không gây tổn hại dành cho cán bộ tuyến đầu, trang 16.
- ACTIP Điều 14(6), 16(6).

Mô tả & Giải thích

Theo quy định của ACTIP, các Quốc gia Thành viên ASEAN được yêu cầu bảo vệ quyền riêng tư và danh tính của nạn nhân bị mua bán, bao gồm cả gia đình họ, thông qua việc giữ bí mật các thủ tục pháp lý liên quan đến MBN.

Phòng ngừa việc nạn nhân bị mua bán bị trở thành nạn nhân một lần nữa phải là ưu tiên hàng đầu trong hành động của tất cả các cán bộ. ACTIP còn yêu cầu các Quốc gia Thành viên ASEAN tăng cường các chương trình đào tạo cho cán bộ liên quan trong phòng chống MBN, bao gồm cả những người phụ trách công tác xác định nạn nhân, điều tra, truy tố và xét xử.

Phạm vi

Kết quả này bao gồm luật pháp, chính sách và quy định để:

- Đảm bảo quyền riêng tư và bảo mật thông tin của nạn nhân bị mua bán và gia đình họ kể từ khi họ được xác định hoặc được cho là nạn nhân bị mua bán.
- Cấm công bố bất kỳ thông tin nào có thể giúp nhận dạng nạn nhân bị mua bán và gia đình họ trừ khi nạn nhân đồng ý bằng văn bản hoặc ghi âm bằng lời nói. Trong trường hợp trẻ em, phải có sự đồng ý chắc chắn của trẻ bên cạnh sự đồng ý của cha mẹ hoặc người giám hộ hợp pháp khi tiết lộ thông tin, hoặc việc tiết lộ thông tin được coi là cần thiết vì các lý do khác như liên quan đến quyền được xét xử công bằng của người bị buộc tội. Nạn nhân bị mua bán là trẻ em phải được chỉ định người giám hộ hợp pháp nếu cha mẹ của trẻ tạm thời hoặc vĩnh viễn không thể, không muốn hoặc không phù hợp để thực hiện quyền làm cha mẹ của mình.
- Đảm bảo rằng tất cả các tài liệu đều được ẩn danh và có hướng dẫn rõ ràng để ngăn chặn việc tên, ngày sinh, địa chỉ và thông tin cá nhân khác có thể tiết lộ danh tính của nạn nhân, gia đình hoặc người làm chứng trong các vụ MBN
- Luật pháp, chính sách và thủ tục liên quan đến quyền riêng tư và bảo mật thông tin được xem xét, đánh giá và sửa đổi thường xuyên.
- Tăng cường năng lực của các cán bộ nhà nước và tổ chức phi chính phủ có liên quan để bảo vệ quyền riêng tư của nạn nhân và gia đình họ.

Danh sách bảng kiểm để minh chứng cho kết quả ngắn hạn

- ☐ Luật pháp được xây dựng để bảo vệ quyền riêng tư của nạn nhân bị mua bán và gia đình họ và cấm công bố các chi tiết có thể nhận dạng nạn nhân bị mua bán.
- ☐ Luật pháp được thực thi để bảo vệ quyền riêng tư của nạn nhân bị mua bán và gia đình họ và cấm công bố các thông tin chi tiết có thể nhận dạng nạn nhân bị mua bán.
- ☐ Các chính sách được thiết lập để bảo vệ quyền riêng tư của nạn nhân bị mua bán và gia đình họ và cấm công bố các thông tin chi tiết có thể nhận dạng nạn nhân bị mua bán.
- ☐ Chính sách pháp lý và thực tiễn bảo vệ quyền riêng tư của nạn nhân và gia đình họ.
- ☐ Áp dụng các cơ chế để đảm bảo các hồ sơ pháp lý được giữ bí mật như ẩn danh tên, ngày sinh, địa chỉ của nạn nhân và gia đình họ.
- ☐ Luật pháp, chính sách và thủ tục liên quan đến quyền của nạn nhân về quyền riêng tư và bảo mật thông tin của nạn nhân và gia đình họ thường xuyên được xem xét, đánh giá và sửa đổi.

Kết quả trung hạn (2-5 năm)

Bảo vệ quyền riêng tư, danh tính và bí mật của nạn nhân được quy định và thực hiện như một quy trình thực thi tiêu chuẩn.

Kết quả dài hạn (từ 5 năm trở lên)

Dữ liệu của nạn nhân được bảo vệ bằng cơ chế chuyển tuyến phù hợp và việc thu thập dữ liệu phù hợp với các thực tiễn tốt của thế giới.

Khung mô hình theo dõi tiến độ cho kết quả ngắn hạn

☐ Không	Không áp dụng
☐ Trước khi thực hiện	Chưa có mục nào được kiểm chứng
☐ Giai đoạn thực hiện	Một số mục đã được kiểm chứng
☐ Giai đoạn hoàn thành	Tất cả các mục đã được kiểm chứng

Nâng cao nhận thức và Phòng ngừa MBN

13

Kết quả ngắn hạn (0-2 năm)

Quy trình thực thi tiêu chuẩn (SOP) và hướng dẫn chuyển tuyến nạn nhân là trẻ em tuân thủ Công ước về Quyền Trẻ em (CRC).

Tham chiếu đến các điều khoản của tài liệu gốc

- Hướng dẫn và Quy trình khu vực, mục 4.1.1-3, 4.1.8.
- Hướng dẫn về nhạy cảm giới khi tiếp xúc, làm việc với nạn nhân bị mua bán là phụ nữ, mục 3.2.3, 3.2.9.
- Hướng dẫn Không gây tổn hại dành cho cán bộ tuyến đầu, trang 32.
- ACTIP Điều 14(12).

Mô tả & Giải thích

Các cơ quan liên quan thiết lập các quy trình thực thi tiêu chuẩn và hướng dẫn chuyển tuyến nạn nhân là trẻ em phù hợp với Công ước về Quyền Trẻ em.⁴¹

ACTIP kêu gọi các Quốc gia Thành viên ASEAN thừa nhận các cách tiếp cận khác nhau về độ tuổi, giới và các nhu cầu cụ thể, đặc biệt là các nhu cầu của trẻ em, trong tất cả các giai đoạn hỗ trợ và bảo vệ nạn nhân, kể cả trong quá trình chuyển tuyến. Không sử dụng một cách tiếp cận duy nhất để giải quyết các vụ việc liên quan đến trẻ em trong các điều kiện và hoàn cảnh cụ thể. Các dịch vụ phải được điều chỉnh phù hợp với nhu cầu cụ thể của từng trẻ và được thực hiện theo cách thân thiện với trẻ em.

Lắng kính giao thoa sẽ giúp các cơ quan nhận ra rằng nạn nhân, bao gồm cả trẻ em, có nhiều đặc điểm khác nhau tùy theo quốc gia, độ tuổi, nguồn gốc dân tộc hoặc xã hội, tình trạng khuyết tật và các yếu tố khác như văn hóa và tôn giáo.

Cần coi lợi ích tốt nhất của trẻ em là trung tâm và là cân nhắc hàng đầu trong các chương trình/hành động liên quan đến trẻ em, kể cả trong quá trình chuyển tuyến. Trẻ em cần được thông tin đầy đủ và tham gia ý kiến vào mọi quyết định cũng như can thiệp thông qua sự đồng ý chắc chắn của trẻ.

Mọi nỗ lực phải được thực hiện phù hợp với Công ước về Quyền Trẻ em và phải chỉ định người giám hộ hợp pháp để bảo vệ quyền và lợi ích của trẻ bất cứ khi nào cha mẹ trẻ tạm thời hoặc vĩnh viễn không thể, không muốn hoặc không phù hợp để thực hiện quyền của cha mẹ.

Danh sách bảng kiểm để minh chứng cho kết quả ngắn hạn

- ☐ Cán bộ làm việc với nạn nhân bị mua bán là trẻ em được đào tạo phù hợp và có đủ năng lực.
- ☐ Sử dụng lắng kính giao thoa khi tiếp xúc, làm việc với nạn nhân là trẻ em.
- ☐ Có quy trình thực thi tiêu chuẩn về chuyển tuyến nạn nhân bị mua bán là trẻ em.
- ☐ Các quy trình thực thi tiêu chuẩn về chuyển tuyến nạn nhân bị mua bán là trẻ em được thực hiện.
- ☐ Có sự đồng ý chắc chắn của trẻ.
- ☐ Tôn trọng và cân nhắc quan điểm của nạn nhân bị mua bán là trẻ em khi lập kế hoạch và thực hiện hỗ trợ, phù hợp với độ tuổi, sự trưởng thành và khả năng của các em.
- ☐ Nạn nhân bị mua bán là trẻ em luôn nhận được thông tin bằng ngôn ngữ và hình thức mà trẻ có thể hiểu được.
- ☐ Các Quốc gia Thành viên ASEAN định kỳ rà soát và sửa đổi các luật, chính sách và các quy định.

⁴¹ Liên hiệp quốc Công ước về Quyền trẻ em, 1989.

Phạm vi

Kết quả này bao gồm những cân nhắc sau đây đối với quy trình thực thi tiêu chuẩn dành cho tất cả trẻ em, kể cả trẻ em không có cha mẹ hoặc người giám hộ hợp pháp, với sự đồng ý chắc chắn của trẻ khi phù hợp:

- Nạn nhân bị mua bán là trẻ em có quyền đồng ý hoặc từ chối đưa ra sự đồng ý chắc chắn về các vấn đề liên quan đến trẻ.
- Nạn nhân bị mua bán là trẻ em, tùy theo độ tuổi, sự trưởng thành và khả năng của các em, được các nhân viên được đào tạo và có năng lực thông báo đầy đủ thông tin và tham gia ý kiến vào mọi quyết định liên quan đến mình, kể cả trong quá trình tư pháp hình sự.
- Nạn nhân bị mua bán là trẻ em được tôn trọng và quan điểm của các em được xem xét phù hợp với độ tuổi, sự trưởng thành và khả năng của các em, bao gồm cả sự hỗ trợ mà các em mong muốn nhận được.
- Nạn nhân bị mua bán là trẻ em được cung cấp các thông tin liên quan đến hoàn cảnh và quyền lợi của trẻ theo cách thức và hình thức phù hợp mà trẻ có thể hiểu được.
- Trẻ được thông báo về tiến độ của vụ việc.
- Đoàn tụ gia đình là lựa chọn đầu tiên và được ưu tiên trong việc hỗ trợ trẻ em. Điều này nên được thực hiện trong mọi tình huống nếu an toàn và phù hợp đối với trẻ.

Kết quả này bao gồm sự phối hợp và hợp tác giữa các cơ quan trong nước và quốc tế.

Các Quốc gia Thành viên ASEAN thường xuyên đánh giá, rà soát và sửa đổi các luật, chính sách và quy định để đảm bảo bảo vệ quyền trẻ em.

Kết quả trung hạn (2-5 năm)	Kết quả dài hạn (từ 5 năm trở lên)
Các quy trình thực thi tiêu chuẩn và hướng dẫn chuyển tuyến nạn nhân bị mua bán là trẻ em được thực hiện và liên tục cải tiến phù hợp với Công ước về Quyền Trẻ em (CRC).	Quyền trẻ em và các phương pháp bảo vệ quyền trẻ em được thể chế hóa và duy trì phù hợp với Công ước về Quyền Trẻ em (CRC) và các thông lệ quốc tế tốt khác.

Khung mô hình theo dõi tiến độ cho kết quả ngắn hạn		
☐	Không	Không áp dụng
☐	Trước khi thực hiện	Chưa có mục nào được kiểm chứng
☐	Giai đoạn thực hiện	Một số mục đã được kiểm chứng
☐	Giai đoạn hoàn thành	Tất cả các mục đã được kiểm chứng

Nâng cao nhận thức và Phòng ngừa MBN

14

Kết quả ngắn hạn (0-2 năm)

Nạn nhân bị mua bán được chuyển tuyến kịp thời đến (các) cơ quan liên quan dựa trên nhu cầu cụ thể của họ.

Tham chiếu đến các điều khoản của tài liệu gốc

- Hướng dẫn và Quy trình khu vực, mục 2.2.4, 2.3.8, 2.6.15.
- Hướng dẫn về nhạy cảm giới khi tiếp xúc, làm việc với nạn nhân bị mua bán là phụ nữ, mục 2.2.1, 2.7.1, 2.7.2, 3.2.2, 3.2.6, 3.3.4.
- Hướng dẫn Không gây tổn hại dành cho cán bộ tuyến đầu, trang 26, 32, 34.
- ACTIP Điều 14(5), 14(10).
- Kế hoạch tổng thể ASEAN 2025: Lồng ghép quyền của người khuyết tật APSC 3, APSC 11.

Mô tả & Giải thích

Mục tiêu cơ bản của quá trình chuyển tuyến là tôn trọng và bảo vệ các quyền cơ bản của nạn nhân bị mua bán và chuyển tuyến họ đến các cơ quan phù hợp để được hỗ trợ và cung cấp dịch vụ.⁴² Chuyển tuyến hiệu quả đòi hỏi sự hợp tác tốt giữa các cơ quan chính phủ, tổ chức xã hội, tổ chức phi chính phủ cũng như các tổ chức quốc tế.

Bảo mật thông tin và bảo vệ quyền riêng tư khi nạn nhân được xác định hoặc người nghi là nạn nhân tham gia vào cơ chế chuyển tuyến quốc gia. Điều này bao gồm sự hỗ trợ, chăm sóc và trợ giúp kịp thời và bí mật. Các dịch vụ bao gồm nhưng không giới hạn ở các dịch vụ về sức khỏe (y tế và tâm lý), pháp lý, chỗ ở, hồi hương và tái hòa nhập.

Danh sách bảng kiểm để minh chứng cho kết quả ngắn hạn

- ☐ Xây dựng các hướng dẫn về cách xác định và đối xử phù hợp với nạn nhân bị mua bán và/hoặc người nghi là nạn nhân.
- ☐ Nhu cầu về sức khỏe của nạn nhân bị mua bán được đánh giá kịp thời và ưu tiên chuyển tuyến.
- ☐ Thiết lập lộ trình chuyển tuyến nạn nhân bị mua bán với sự tham gia của nhiều tổ chức bao gồm nhưng không giới hạn ở nơi tạm lánh, dịch vụ y tế và sức khỏe tâm thần cũng như dịch vụ pháp lý.
- ☐ Quy trình chuyển tuyến nạn nhân bị mua bán đảm bảo quyền riêng tư và bảo mật thông tin của nạn nhân.
- ☐ Dữ liệu được bảo mật và không thể nhận diện nạn nhân.
- ☐ Cơ chế chuyển tuyến xuyên biên giới được áp dụng.
- ☐ Lộ trình và thủ tục chuyển tuyến được xem xét và sửa đổi định kỳ.

⁴² Tổ chức di cư quốc tế (IOM), *Cơ chế chuyển tuyến quốc gia cho nạn nhân bị mua bán: Những thiếu sót và sự phát triển trong tương lai*, 2017.

Phạm vi

Kết quả này sẽ đảm bảo rằng việc chuyển tuyến nên kết hợp:

- Hướng dẫn cách xác định và đối xử phù hợp với nạn nhân bị mua bán và/hoặc người nghi là nạn nhân trong khi vẫn tôn trọng quyền của họ, bao gồm họ được quyền đưa ra quyết định dựa trên thông tin được cung cấp đầy đủ.
- Nhu cầu sức khỏe của nạn nhân bị mua bán được đánh giá kịp thời và ưu tiên chuyển tuyến bao gồm nơi ở, chăm sóc sức khỏe chuyên biệt và hỗ trợ tâm lý.
- Trợ giúp pháp lý, kết nối và thông tin thân thiện với trẻ em được viết bằng nhiều ngôn ngữ và hình thức cũng như bằng ngôn ngữ ký hiệu và có sẵn cho tất cả các thành phần xã hội bao gồm trẻ em, các nhóm dễ bị tổn thương như phụ nữ, trẻ em và người khuyết tật.
- Những nạn nhân bị mua bán từ chối nhận các dịch vụ hỗ trợ sẽ được cung cấp thông tin để tham khảo trong tương lai nếu sau này họ đồng ý nhận dịch vụ hỗ trợ.

Kết quả này bao gồm sự phối hợp và hợp tác giữa các dịch vụ:

- Cơ chế chuyển tuyến xuyên biên giới được áp dụng.
- Thiết lập các quy trình chuyển tuyến được bảo mật thông tin đến các tổ chức, có sự nhạy cảm giới và lấy nạn nhân làm trung tâm như các tổ chức dành cho người khuyết tật, các dịch vụ chuyên trách về phụ nữ và trẻ em, người chăm sóc trẻ em, các dịch vụ dành cho người di cư và những tổ chức khác.
- Dữ liệu được bảo mật và không thể nhận diện nạn nhân.
- Các cơ quan liên quan đang nỗ lực hướng tới việc định kỳ xem xét, đánh giá và sửa đổi quy trình và thủ tục chuyển tuyến.

Kết quả trung hạn (2-5 năm)	Kết quả dài hạn (từ 5 năm trở lên)
Các quy trình thực thi tiêu chuẩn về chuyển tuyến nạn nhân được thực hiện và liên tục được cải thiện.	Việc bảo vệ hỗ trợ và chuyển tuyến nạn nhân được chuẩn hóa và duy trì phù hợp với ACTIP.

Khung mô hình theo dõi tiến độ cho kết quả ngắn hạn		
☐	Không	Không áp dụng
☐	Trước khi thực hiện	Chưa có mục nào được kiểm chứng
☐	Giai đoạn thực hiện	Một số mục đã được kiểm chứng
☐	Giai đoạn hoàn thành	Tất cả các mục đã được kiểm chứng

Nâng cao nhận thức và Phòng ngừa MBN

15

Kết quả ngắn hạn (0-2 năm)

Khi cha mẹ tạm thời hoặc vĩnh viễn không thể, không muốn hoặc không phù hợp để thực hiện các quyền của cha mẹ, chỉ định người giám hộ để đảm bảo tôn trọng lợi ích tốt nhất của trẻ.

Tham chiếu đến các điều khoản của tài liệu gốc

- Hướng dẫn và Quy trình khu vực, mục 4.2.5, 4.4.14, 4.4.15.
- Hướng dẫn Không gây tổn hại dành cho cán bộ tuyển đầu, trang 16, 93.

Mô tả & Giải thích

Tính dễ bị tổn thương đặc biệt của trẻ em trước sự bóc lột đòi hỏi cần có thêm sự bảo vệ và hỗ trợ khi một đứa trẻ được xác định có thể là nạn nhân bị mua bán.⁴³ Nếu cha mẹ của trẻ em là nạn nhân bị mua bán tạm thời hoặc vĩnh viễn không thể, không muốn hoặc không phù hợp để thực hiện các quyền của cha mẹ, 'cần chỉ định người giám hộ hoặc người đại diện cho trẻ kể từ thời điểm trẻ được chính quyền xác định là nạn nhân bị mua bán, trong quá trình thực hiện quy trình xác định và chuyển tuyến kết hợp với việc cung cấp chỗ ở an toàn để bảo vệ lợi ích tốt nhất của trẻ.⁴⁴

Phạm vi

Kết quả này bao gồm các biện pháp nhằm bảo vệ lợi ích tốt nhất của nạn nhân bị mua bán là trẻ em khi cha mẹ tạm thời hoặc vĩnh viễn không thể, không muốn hoặc không phù hợp để thực hiện các quyền của cha mẹ:

- Khi cần thiết, chỉ định một người giám hộ có năng lực và đủ tiêu chuẩn, như người thân, nhân viên công tác xã hội hoặc người hỗ trợ khác để bảo vệ nạn nhân bị mua bán là trẻ em (và người này có thể vẫn có mặt trong suốt quá trình bao gồm hành trình sau khi bị mua bán, thủ tục pháp lý, hồi hương và tái hòa nhập cho trẻ).
- Nạn nhân bị mua bán là trẻ em được thông báo về các quyền của mình bằng ngôn ngữ và hình thức mà trẻ có thể hiểu được và việc giao tiếp với trẻ được thực hiện theo cách phù hợp với độ tuổi, sự trưởng thành và khả năng của trẻ chứ không chỉ với cha mẹ, người chăm sóc hoặc người giám hộ.
- Người giám hộ hoặc đại diện của trẻ phải có mặt trong các hoạt động tiếp xúc với trẻ như một phần của quá trình xác định, chuyển tuyến và làm việc với nạn nhân.
- Việc lựa chọn người giám hộ/đại diện phù hợp được xác nhận bằng văn bản hoặc ghi âm bằng lời nói của trẻ, phù hợp với độ tuổi, sự trưởng thành và khả năng của trẻ.
- Người giám hộ xem xét quan điểm của nạn nhân bị mua bán là trẻ em và đảm bảo lợi ích tốt nhất của trẻ được bảo vệ, phù hợp với độ tuổi, sự trưởng thành và khả năng của trẻ.

Danh sách bảng kiểm để minh chứng cho kết quả ngắn hạn

- ☐ Khi chỉ định người giám hộ cho nạn nhân bị mua bán là trẻ em, trẻ sẽ được tư vấn và thông báo bằng ngôn ngữ và hình thức mà trẻ có thể hiểu được, phù hợp với độ tuổi, mức độ trưởng thành và khả năng của trẻ.
- ☐ Tùy theo độ tuổi, mức độ trưởng thành và khả năng của trẻ, để hỏi sự đồng ý chắc chắn của trẻ bên cạnh sự đồng ý dựa trên thông tin được cung cấp đầy đủ từ người giám hộ.
- ☐ Người giám hộ có đủ năng lực đảm nhận vai trò này và ưu tiên lợi ích tốt nhất của trẻ.
- ☐ Người giám hộ phải có mặt và tham gia vào tất cả các giai đoạn can thiệp (từ xác định, chuyển tuyến, quá trình tố tụng cho đến hồi hương và tái hòa nhập).

Kết quả trung hạn (2-5 năm)

Quyền của nạn nhân là trẻ em được tôn trọng và bảo vệ bằng việc chỉ định người giám hộ trên cơ sở tham vấn với trẻ, tùy theo độ tuổi, mức độ trưởng thành và khả năng của trẻ.

Kết quả dài hạn (từ 5 năm trở lên)

Việc bảo vệ và hỗ trợ nạn nhân là trẻ em được thể chế hóa và duy trì phù hợp với ACTIP.

Khung mô hình theo dõi tiến độ cho kết quả ngắn hạn

☐	Không	Không áp dụng
☐	Trước khi thực hiện	Chưa có mục nào được kiểm chứng
☐	Giai đoạn thực hiện	Một số mục đã được kiểm chứng
☐	Giai đoạn hoàn thành	Tất cả các mục đã được kiểm chứng

⁴³ Cao ủy Nhân quyền Liên hợp quốc (UNHCHR) *Các nguyên tắc và hướng dẫn được khuyến nghị về quyền con người và MBN*, 2002, p 161.

⁴⁴ Ủy ban về Quyền trẻ em, Bình luận chung Số 6, 2005, đoạn 21; Liên hiệp quốc *Nghị định thư ngăn chặn, trấn áp và trừng trị buôn bán người, đặc biệt là phụ nữ và trẻ em (Nghị định thư về buôn bán người)*, 2000: Bổ sung Công ước của Liên hiệp quốc về phòng chống tội phạm có tổ chức xuyên quốc gia, 2002, đoạn 224

Nâng cao nhận thức và Phòng ngừa MBN

16

Kết quả ngắn hạn (0-2 năm)

Các cán bộ liên quan và lực lượng tuyến đầu được đào tạo và cung cấp thông tin về xác định nạn nhân bị mua bán.

Tham chiếu đến các điều khoản của tài liệu gốc

- Hướng dẫn và Quy trình khu vực, mục 1.2.5, 1.2.6, 4.1.1, 2.1.2, 3.4.5.
- Hướng dẫn về nhạy cảm giới khi tiếp xúc, làm việc với nạn nhân bị mua bán là phụ nữ, mục 2.1.1, 3.3.1, 3.5.1, 3.5.2, 3.5.3, 3.5.4, 3.5.5.
- Hướng dẫn Không gây tổn hại dành cho cán bộ tuyến đầu, trang 15, 24, 30, 34.
- ACTIP Điều 2(a), 12(g), 14(1), 14(5).
- Kế hoạch tổng thể ASEAN 2025: Lồng ghép quyền của người khuyết tật APSC 4, ASCC 3.

Mô tả & Giải thích

Việc xác định nhanh chóng và chính xác nạn nhân bị mua bán là nền tảng cho ứng phó tư pháp hiệu quả và đảm bảo rằng nạn nhân được hỗ trợ và bảo vệ. Ngoài các cơ chế và thủ tục xác định nạn nhân hiện có, cần nâng cao năng lực như đào tạo cho các cán bộ phụ trách xác định nạn nhân để tăng cường công tác xác định nạn nhân.

Sự nhầm lẫn giữa MBN và đưa người di cư trái phép cũng như định kiến giới cản trở việc xác định nạn nhân một cách hiệu quả. Các nạn nhân bị mua bán không được xác định rõ ràng hoặc bị nhầm lẫn với những người di cư trái phép có thể dẫn đến việc họ bị trục xuất hoặc bị đối xử như những người vi phạm pháp luật, không được tiếp cận các quyền mà họ đáng được hưởng. Việc không xác định đúng có thể dẫn đến việc nạn nhân tiếp tục bị bóc lột hoặc xuất hiện hình thức bóc lột mới.

Kết quả này bao gồm việc đào tạo dành cho: các đơn vị và cán bộ tuyến đầu, bao gồm nhưng không giới hạn ở các chuyên gia pháp lý, nhân viên công tác xã hội, người phỏng vấn, cán bộ thực thi pháp luật và cơ quan hỗ trợ chăm sóc sức khỏe.

Danh sách bảng kiểm để minh chứng cho kết quả ngắn hạn

- ☐ Đào tạo cho cán bộ tuyến đầu và cán bộ thực thi pháp luật.
- ☐ Lồng ghép việc tăng cường hỗ trợ cho các nhóm dễ bị tổn thương như phụ nữ, trẻ em và người khuyết tật vào các hoạt động đào tạo và nâng cao năng lực cho các cán bộ liên quan.
- ☐ Kết hợp nội dung tự đánh giá thành kiến cá nhân và cách khắc phục những thành kiến này trong đào tạo.

Phạm vi

Đào tạo và nguồn lực bao gồm:

- Các cách tiếp cận nhạy cảm giới, lấy nạn nhân làm trung tâm để hòa nhập, thay đổi chuẩn mực xã hội, nỗ lực chống kỳ thị và phân biệt giới.
- Cách làm việc với các nhóm đặc biệt dễ bị tổn thương như phụ nữ, trẻ em và người khuyết tật.
- Các mô-đun cụ thể về xác định và chuyển tuyến nạn nhân nắm bắt các yếu tố đan xen của MBN⁴⁵, có các mô-đun cụ thể về mua bán trẻ em, phòng ngừa và nâng cao nhận thức về MBN.
- Trọng tâm đào tạo là xác định nạn nhân bị mua bán là người trưởng thành và trẻ em phù hợp với ACTIP.
- Bảo vệ nạn nhân không bị trả thù.
- Các cách tiếp cận dựa trên hiểu biết về sang chấn khi phỏng vấn nạn nhân bị mua bán và tự đánh giá thành kiến cá nhân.
- Hậu quả của việc không xác định hoặc xác định sai dẫn đến tái sang chấn do truy cứu trách nhiệm hình sự hoặc giam giữ nạn nhân.
- Áp dụng lắng kính giao thoa trong quá trình xác định và ra quyết định về xác định nạn nhân.
- Cung cấp đủ nguồn lực cho đào tạo.

Kết quả này bao gồm hợp tác kỹ thuật và các cuộc họp phối hợp khu vực và quốc gia nhằm xây dựng năng lực liên tục về xác định nạn nhân.

Kết quả trung hạn (2-5 năm)	Kết quả dài hạn (từ 5 năm trở lên)
Các cán bộ và lực lượng tuyến đầu xác định kịp thời, chính xác và chuyển tuyến nạn nhân bị mua bán đến các cơ quan phù hợp để bảo vệ và hỗ trợ họ.	Định nghĩa và xác định nạn nhân được thể chế hóa và duy trì theo ACTIP.

Khung mô hình theo dõi tiến độ cho kết quả ngắn hạn		
☐	Không	Không áp dụng
☐	Trước khi thực hiện	Chưa có mục nào được kiểm chứng
☐	Giai đoạn thực hiện	Một số mục đã được kiểm chứng
☐	Giai đoạn hoàn thành	Tất cả các mục đã được kiểm chứng

⁴⁵ Liên hiệp quốc, Công ước về phòng chống tội phạm có tổ chức, xuyên quốc gia (UNTOC) 2001.

VÍ DỤ THỰC HÀNH TỐT VỀ XÁC ĐỊNH VÀ CHUYỂN TUYỂN NẠN NHÂN

**Nạn nhân bị
mua bán không
phải chịu trách
nhiệm pháp lý về
hoạt động
bất hợp pháp
họ đã thực hiện
do bị mua bán**

Một công dân Việt Nam bị lừa đưa ra nước ngoài rồi bán cho công ty lừa đảo trực tuyến. Anh bị giam giữ và buộc phải làm việc kinh doanh lừa đảo trực tuyến. Mỗi ngày anh được giao chỉ tiêu phải lừa được hai đến ba người. Khi không đạt được chỉ tiêu này, công dân Việt Nam này bị bạo hành về thể xác và xúc phạm.

Công dân Việt Nam này đã trốn thoát. Khi đến biên giới Việt Nam, anh đã trình báo với cán bộ đồn biên phòng về việc anh đã bị bắt giữ và những khó khăn trong công việc. Lực lượng biên phòng đã điều tra, xác minh lời khai của nạn nhân và xác định chính xác anh là nạn nhân bị mua bán. Tại đồn biên phòng, nạn nhân được hỗ trợ, bố trí chỗ ở và được bảo vệ theo nhu cầu của mình. Nạn nhân bị mua bán nhận được hỗ trợ về tâm lý, sức khỏe và kinh tế và không phải chịu trách nhiệm pháp lý về việc nhập cảnh hoặc xuất cảnh trái phép cũng như các hành vi bất hợp pháp do bị ép buộc thực hiện trong tình trạng là nạn nhân bị mua bán.

Phục hồi, Suy giảm và Tạm lánh

17

Kết quả ngắn hạn (0-2 năm)

Nạn nhân bị mua bán có thể tiếp cận nơi ở/chỗ ở an toàn và tự nguyện để phục hồi và suy giảm phù hợp với nhu cầu của họ.

Tham chiếu đến các điều khoản của tài liệu gốc

- Hướng dẫn và Quy trình khu vực, mục 2.4.12, 3.1.3.
- Hướng dẫn Không gây tổn hại dành cho cán bộ tuyến đầu, trang 36-50.
- ACTIP Điều 14(4), 14(5), 14(10).
- Kế hoạch tổng thể ASEAN 2025: Lồng ghép quyền của người khuyết tật APSC 3.

Mô tả & Giải thích

Luật pháp, chính sách và các quy định được thực hiện hoặc tăng cường để đảm bảo nạn nhân bị mua bán và người nghi là nạn nhân có quyền có một khoảng thời gian để suy giảm và phục hồi vô điều kiện trong giai đoạn họ nhận được các dịch vụ hỗ trợ theo nhu cầu và nơi ở tạm thời phù hợp. Điều này có thể liên quan đến việc cấp các thanh toán ưu đãi cho nạn nhân bị mua bán, nơi tạm lánh và/hoặc giấy phép làm việc tạm thời phù hợp với điều kiện xã hội, có tính nhân văn và nhân đạo.

Hỗ trợ dịch thuật thân thiện cho trẻ em và giao tiếp với trẻ bằng các ngôn ngữ hoặc ngôn ngữ ký hiệu mà mọi thành phần trong xã hội đều có thể tiếp cận, bao gồm cả các nhóm dễ bị tổn thương như phụ nữ, trẻ em và người khuyết tật.

Phạm vi

Kết quả này bao gồm các biện pháp phục hồi cho nạn nhân bị mua bán và những người nghi là nạn nhân:

- Các biện pháp lập pháp hoặc các biện pháp khác được thông qua cho phép nạn nhân bị mua bán ở lại nơi đến trong quá trình phục hồi và quá trình tố tụng.
- Các dịch vụ sẽ dành cho nạn nhân một khoảng thời gian phục hồi linh hoạt tùy theo độ tuổi, giới và nhu cầu cụ thể của nạn nhân, trong đó dành nhiều thời gian hơn cho trẻ em và những nạn nhân dễ bị tổn thương.
- Nạn nhân bị mua bán được nhận dịch vụ hỗ trợ phù hợp với độ tuổi, giới và nhu cầu cụ thể của họ. Điều này có thể bao gồm nhưng không giới hạn ở hỗ trợ y tế và tâm lý, hỗ trợ và trợ giúp pháp lý, tư vấn, hỗ trợ về tinh thần và vật chất cũng như ngôn ngữ ký hiệu và phiên dịch để liên lạc với gia đình hoặc khi tìm kiếm cơ hội việc làm, giáo dục và đào tạo.
- Có sẵn các chương trình phục hồi cho những nạn nhân tại nhà tạm lánh/nơi tạm lánh an toàn do chính phủ vận hành cũng như cho phép nạn nhân chọn sống ở những nơi tạm lánh khác như nơi tạm lánh trong cộng đồng hoặc nhà riêng của họ. Cung cấp các chương trình phục hồi cho tất cả nạn nhân bị mua bán hoặc người nghi là nạn nhân mà không phụ thuộc vào điều kiện nạn nhân có tham gia vào quá trình tố tụng hình sự hay không.
- Nạn nhân bị mua bán có thể rút lại sự đồng ý của mình bất kỳ lúc nào và các cơ quan/tổ chức hỗ trợ phục hồi phải thường xuyên kiểm tra xem nạn nhân có tiếp tục đồng ý nhận hỗ trợ phục hồi hay không.
- Nạn nhân được hỗ trợ để ổn định, ngăn ngừa bị tổn hại thêm và có khả năng phục hồi tối đa. Dịch vụ chăm sóc liên tục và quản lý ca thực hiện phù hợp với từng nạn nhân cụ thể.
- Nạn nhân bị mua bán có thể phục hồi sau những gì họ đã trải qua, dành được công lý sau những đau khổ của mình, đạt được khả năng tự lập theo thời gian và tham gia đầy đủ vào đời sống kinh tế và xã hội.

Danh sách bảng kiểm để minh chứng cho kết quả ngắn hạn

- ☐ Các chính sách hoặc thủ tục có các điều khoản về chỗ ở và chương trình phục hồi có nhạy cảm giới, nhạy cảm về văn hóa, thân thiện với trẻ em và phù hợp với lứa tuổi dành cho nạn nhân bị mua bán
- ☐ Thời gian suy giảm và phục hồi linh hoạt cũng như việc cung cấp nơi tạm lánh không bị ràng buộc bởi điều kiện nạn nhân phải tham gia vào quá trình tư pháp hình sự.
- ☐ Trong thời gian suy giảm và phục hồi, nạn nhân bị mua bán được nhận các dịch vụ theo nhu cầu của họ và tôn trọng quyền xin rút hoặc từ chối dịch vụ của họ.
- ☐ Cung cấp thông tin cho nạn nhân bị mua bán bằng ngôn ngữ và hình thức mà họ có thể hiểu được.
- ☐ Nạn nhân được thông báo về tiến trình của vụ việc mà họ tham gia và có thể yêu cầu được cung cấp thông tin bất cứ lúc nào.
- ☐ Các chương trình tạm lánh và phục hồi không thúc đẩy các định kiến giới hoặc làm tổn hại đến quyền riêng tư hoặc sự toàn vẹn cơ thể của nạn nhân.
- ☐ Nạn nhân có thể ở lại nơi hoặc quốc gia đến trong thời gian hồi phục và suy giảm.

Phạm vi

Kết quả này bao gồm thời gian cho nạn nhân suy ngẫm trong đó:

- Tất cả nạn nhân bị mua bán đều có một khoảng thời gian suy ngẫm không phụ thuộc vào việc họ có tham gia hoặc hợp tác trong quy trình tư pháp hay không.
- Giai đoạn suy ngẫm là khoảng thời gian dành cho nạn nhân bị mua bán để họ có thể xử lý tất cả thông tin hiện có một cách hợp lý nhằm đưa ra quyết định sáng suốt về các lựa chọn của mình, bao gồm xác định, hỗ trợ và hợp tác với các cơ quan tư pháp hình sự.
- Người nghi là nạn nhân có thể tiếp cận nhiều dịch vụ hỗ trợ khi có cơ sở hợp lý để tin rằng người đó có thể là nạn nhân bị mua bán.
- Nạn nhân bị mua bán không bị trục xuất khỏi địa điểm hoặc quốc gia đích đến trong thời gian này và được cơ quan có thẩm quyền cấp phép lưu trú.

Kết quả này yêu cầu các dịch vụ tạm lánh:

- Tôn trọng quyền của nạn nhân bị mua bán trong việc từ chối vào hoặc ở tại nơi tạm lánh.
- Cung cấp cho nạn nhân bị mua bán môi trường sống an toàn và được bảo vệ mà không gây nguy hiểm đối với quyền tự do đi lại của họ (khi thấy an toàn) và áp dụng nguyên tắc không truy cứu trách nhiệm hình sự hoặc xử phạt hành chính đối với những hành vi vi phạm pháp luật mà nạn nhân phải thực hiện trong tình trạng là nạn nhân bị mua bán.
- Cung cấp nơi tạm lánh thay thế (ví dụ: nơi tạm lánh tại cộng đồng, thuê phòng ở tạm thời) khi không có nơi tạm lánh chuyên dụng.
- Khi hỗ trợ trẻ vị thành niên cần cân nhắc các yếu tố về độ tuổi, giới, tình trạng khuyết tật và/hoặc mức độ trưởng thành của các em sao cho phù hợp với lợi ích tốt nhất của trẻ.
- Chỗ ở và các hoạt động hỗ trợ phải có tính nhạy cảm giới, phù hợp về văn hóa, thân thiện với trẻ em và phù hợp với lứa tuổi. Các chương trình tạm lánh và phục hồi không thúc đẩy định kiến giới hoặc làm tổn hại đến quyền riêng tư hoặc sự toàn vẹn thân thể của nạn nhân (ví dụ: nạn nhân không bị khám xét cơ thể hoặc kiểm tra y tế bắt buộc).
- Tạo điều kiện cho nạn nhân bị mua bán liên lạc với gia đình.
- Đáp ứng các tiêu chuẩn quốc gia về khả năng tiếp cận của người khuyết tật, hỗ trợ dịch thuật và ngôn ngữ ký hiệu mà mọi thành phần trong xã hội đều có thể tiếp cận, bao gồm cả các nhóm dễ bị tổn thương như phụ nữ, trẻ em và người khuyết tật.
- Cung cấp thông tin về cơ hội việc làm, giáo dục và đào tạo theo hình thức mà mọi thành phần trong xã hội đều có thể tiếp cận được.
- Cung cấp thông tin và thảo luận về các phương án bồi thường và/hoặc bồi hoàn.
- Hỗ trợ nạn nhân bị mua bán tiếp cận mạng lưới các chuyên gia trợ giúp pháp lý, các tổ chức về người khuyết tật và các tổ chức về quyền con người.

Kết quả trung hạn (2-5 năm)	Kết quả dài hạn (từ 5 năm trở lên)
Các Quốc gia Thành viên ASEAN cung cấp nơi tạm lánh phù hợp cũng như thời gian suy ngẫm và phục hồi cho các nạn nhân bị mua bán phù hợp với ACTIP.	Việc bảo vệ và hỗ trợ nạn nhân được thể chế hóa và duy trì phù hợp với ACTIP.

Khung mô hình theo dõi tiến độ cho kết quả ngắn hạn		
☐	Không	Không áp dụng
☐	Trước khi thực hiện	Chưa có mục nào được kiểm chứng
☐	Giai đoạn thực hiện	Một số mục đã được kiểm chứng
☐	Giai đoạn hoàn thành	Tất cả các mục đã được kiểm chứng

Phục hồi, Suy giảm và Tạm lánh

18

Kết quả ngắn hạn (0-2 năm)

Nạn nhân bị mua bán được nhận thông tin và đưa ra sự đồng ý bằng văn bản hoặc ghi âm cũng như sự đồng ý chắc chắn đối với trẻ em bên cạnh sự đồng ý dựa trên thông tin được cung cấp đầy đủ từ cha mẹ hoặc người giám hộ của trẻ để tiếp cận nơi tạm lánh/chỗ ở an toàn để hồi phục và các dịch vụ phù hợp với nhu cầu của trẻ.

Tham chiếu đến các điều khoản của tài liệu gốc

- Hướng dẫn và Quy trình khu vực, mục 2.6.16.
- Hướng dẫn về nhạy cảm giới khi tiếp xúc, làm việc với nạn nhân bị mua bán là phụ nữ, mục 2.2.1, 2.7.1, 2.7.2, 3.3.4.
- Hướng dẫn Không gây tổn hại dành cho cán bộ tuyến đầu, trang 21, 40, 42, 92.
- Kế hoạch tổng thể ASEAN 2025: Lồng ghép quyền của người khuyết tật APSC 8, ASCC 13.

Mô tả & Giải thích

Tất cả hỗ trợ bao gồm các chương trình hồi phục và nơi tạm lánh phải được cung cấp cho nạn nhân bị mua bán và/hoặc người nghi là nạn nhân trên cơ sở sự đồng ý dựa trên thông tin được cung cấp đầy đủ của họ.⁴⁶ Trước khi hỏi sự đồng ý đối với bất kỳ hoạt động nào, nạn nhân phải được cung cấp thông tin đầy đủ về các chính sách, thủ tục và các chương trình dành cho nạn nhân bị mua bán bằng ngôn ngữ và hình thức mà họ có thể hiểu được. Cần có sự đồng ý bằng văn bản đối với những nạn nhân có khả năng và có thể lấy sự đồng ý bằng lời nói đối với những nạn nhân không thể đưa ra sự đồng ý bằng văn bản. Bố trí người phiên dịch và/hoặc người phiên dịch ngôn ngữ ký hiệu hỗ trợ giao tiếp bằng lời nói hoặc bằng văn bản với nạn nhân bị mua bán. Trong trường hợp nạn nhân là trẻ em, quan điểm và mong muốn của trẻ cần được xem xét phù hợp với độ tuổi, sự trưởng thành và khả năng của trẻ. Trẻ em có thể đưa ra sự đồng ý chắc chắn và cũng cần phải có sự đồng ý trên cơ sở thông tin được cung cấp đầy đủ của cha mẹ hoặc người giám hộ.

Danh sách bảng kiểm để minh chứng cho kết quả ngắn hạn

- ☐ Có các quy định về việc hỏi sự đồng ý của nạn nhân, sự đồng ý chắc chắn (đối với nạn nhân là trẻ em) và nạn nhân có thể rút lại sự đồng ý nhận hỗ trợ hoặc trợ giúp.
- ☐ Thông tin được cung cấp cho nạn nhân bị mua bán bằng ngôn ngữ và hình thức mà họ có thể hiểu được.
- ☐ Tổ chức đào tạo về áp dụng các biện pháp thân thiện với trẻ em, nhạy cảm giới, cách tiếp cận lấy nạn nhân làm trung tâm và hỗ trợ dựa trên hiểu biết về sang chấn để có được sự đồng ý trên cơ sở thông tin được cung cấp đầy đủ từ nạn nhân bị mua bán.
- ☐ Trẻ em được tham gia ý kiến vào mọi quyết định về các dịch vụ và hỗ trợ được cung cấp cho trẻ.

⁴⁶ Tổ chức di cư thế giới(IOM), *Sổ tay Hỗ trợ Trực tiếp cho Nạn nhân bị mua bán*, 2007, trang 57-58.

Phạm vi

Kết quả này đề cập cụ thể đến việc nạn nhân bị mua bán đưa ra sự đồng ý bằng văn bản hoặc ghi âm bằng lời nói hoặc sự đồng ý chắc chắn của nạn nhân bị mua bán là trẻ em liên quan đến hồi phục, nơi tạm lánh và các dịch vụ:

- Cần có sự đồng ý dựa trên thông tin được cung cấp đầy đủ đối với nạn nhân là người trưởng thành và sự đồng ý chắc chắn đối với nạn nhân trẻ em cùng với sự đồng ý dựa trên thông tin được cung cấp đầy đủ của cha mẹ hoặc người giám hộ của trẻ ngay từ giai đoạn đầu hỗ trợ nạn nhân, bao gồm cả trong quá trình hồi phục và cung cấp nơi tạm lánh.
- Nạn nhân bị mua bán và/hoặc người nghi là nạn nhân có thể rút lại sự đồng ý của họ bất kỳ lúc nào và các cơ quan/tổ chức hỗ trợ nạn nhân phải thường xuyên kiểm tra xem nạn nhân có tiếp tục đồng ý nhận các dịch vụ/hỗ trợ liên quan được cung cấp cho họ hay không.
- Người phiên dịch, phiên dịch ngôn ngữ ký hiệu, công nghệ và các công cụ khác được cung cấp để có được sự đồng ý dựa trên thông tin được cung cấp đầy đủ của nạn nhân.
- Các cách tiếp cận thân thiện với trẻ em, nhạy cảm giới, lấy nạn nhân làm trung tâm và hỗ trợ dựa trên hiểu biết về sang chấn được sử dụng khi hỏi sự đồng ý của các nạn nhân bị mua bán dựa trên thông tin được cung cấp đầy đủ.

Kết quả trung hạn (2-5 năm)	Kết quả dài hạn (từ 5 năm trở lên)
Nạn nhân bị mua bán tự nguyện tiếp cận nơi tạm lánh/chỗ ở, dịch vụ và hỗ trợ theo các thực hành tốt nhất.	Việc bảo vệ và hỗ trợ nạn nhân được thể chế hóa và duy trì.

Khung mô hình theo dõi tiến độ cho kết quả ngắn hạn		
☐	Không	Không áp dụng
☐	Trước khi thực hiện	Chưa có mục nào được kiểm chứng
☐	Giai đoạn thực hiện	Một số mục đã được kiểm chứng
☐	Giai đoạn hoàn thành	Tất cả các mục đã được kiểm chứng

Phục hồi, Suy ngẫm và Tạm lánh

19

Kết quả ngắn hạn (0-2 năm)

Nạn nhân bị mua bán là trẻ em được đưa vào nơi tạm lánh/chỗ ở an toàn và phù hợp để phục hồi và suy ngẫm, tùy theo nhu cầu của các em.

Tham chiếu đến các điều khoản của tài liệu gốc

- Hướng dẫn và Quy trình khu vực, mục 4.2.7, 4.2.9, 4.3.11, 4.3.12, 4.3.11-13.
- Hướng dẫn Không gây tổn hại dành cho cán bộ tuyến đầu, trang 21, 39.
- Kế hoạch tổng thể ASEAN 2025: Lồng ghép quyền của người khuyết tật APSC 8, ASCC 13.

Mô tả & Giải thích

Chỗ ở an toàn, phù hợp và lý tưởng nhất là ở với gia đình, trừ khi gia đình trẻ được cho là không phù hợp. Trẻ em, bao gồm cả trẻ em trai hoặc trẻ em gái khuyết tật, nhận được sự chăm sóc và điều trị phù hợp về giới, văn hóa, sức khỏe tinh thần và thể chất, nhu cầu ngôn ngữ và tâm linh khi bố trí chỗ ở hoặc bất kỳ chương trình phục hồi nào cho nạn nhân trẻ em.

Danh sách bảng kiểm để minh chứng cho kết quả ngắn hạn

- ☐ Đoàn tụ gia đình là lựa chọn đầu tiên và được ưu tiên trong việc chăm sóc trẻ em. Điều này nên được thực hiện trong những tình huống được cho là an toàn và phù hợp với trẻ.
- ☐ Điều chỉnh sự hỗ trợ phù hợp với nhu cầu của trẻ em.
- ☐ Nạn nhân bị mua bán là trẻ em được cung cấp khoảng thời gian suy ngẫm.
- ☐ Quyền, quan điểm và quyết định của nạn nhân bị mua bán là trẻ em được tôn trọng trong mọi quyết định có liên quan đến trẻ.
- ☐ Các quốc gia thành viên ASEAN cung cấp chỗ ở phù hợp cho nạn nhân bị mua bán là trẻ em.
- ☐ Chỗ ở dành cho nạn nhân bị mua bán là trẻ em phải phù hợp với nhu cầu của trẻ và có tính đến độ tuổi, sự trưởng thành, khả năng của trẻ và hệ thống hỗ trợ cho các em.
- ☐ Trẻ em có quyền đi học trong suốt thời gian lưu trú khi thấy việc đó là an toàn.

Phạm vi**Kết quả cụ thể về phục hồi:**

- Đoàn tụ gia đình là lựa chọn đầu tiên và được ưu tiên trong việc hỗ trợ trẻ em. Điều này nên được thực hiện trong những tình huống được cho là an toàn và phù hợp với trẻ.
- Cung cấp chăm sóc và điều trị dựa trên nhu cầu của trẻ và không phụ thuộc vào sự hợp tác của trẻ với chính quyền hoặc thủ tục tố tụng hình sự.
- Trẻ em nên được tham gia ý kiến vào mọi quyết định có liên quan đến trẻ.
- Trẻ em có quyền đi học trong suốt thời gian lưu trú khi an toàn.

Kết quả cụ thể về suy ngẫm:

- Nạn nhân bị mua bán là trẻ em được cung cấp khoảng thời gian suy ngẫm phù hợp với độ tuổi, sự trưởng thành, khả năng của trẻ và hệ thống hỗ trợ.
- Quyền, quan điểm và quyết định của trẻ được tôn trọng.

Kết quả cụ thể về tạm lánh:

- Có chỗ ở phù hợp, cho phép trẻ em, thanh thiếu niên và trẻ em khuyết tật được tự do đi lại.
- Nơi tạm lánh/chỗ ở phải phù hợp về mặt văn hóa, tinh thần, giới, lứa tuổi của trẻ và ngăn chặn việc tái trở thành nạn nhân một lần nữa.
- Trẻ em không bị đưa vào các cơ sở giam giữ.
- Nếu việc bố trí cho trẻ vào một nơi tạm lánh là cần thiết thì cần bố trí trong thời gian ngắn nhất có thể và phải được xem xét độc lập.

Kết quả trung hạn (2-5 năm)	Kết quả dài hạn (từ 5 năm trở lên)
Nạn nhân bị mua bán là trẻ em tiếp cận nơi tạm lánh/chỗ ở và các dịch vụ, hỗ trợ và phục hồi.	Việc bảo vệ và hỗ trợ nạn nhân được thể chế hóa và duy trì phù hợp với ACTIP.

Khung mô hình theo dõi tiến độ cho kết quả ngắn hạn		
☐	Không	Không áp dụng
☐	Trước khi thực hiện	Chưa có mục nào được kiểm chứng
☐	Giai đoạn thực hiện	Một số mục đã được kiểm chứng
☐	Giai đoạn hoàn thành	Tất cả các mục đã được kiểm chứng

Phục hồi, Suy giảm và Tạm lánh

20

Kết quả ngắn hạn (0-2 năm)

Giai đoạn phục hồi và suy giảm cũng như các dịch vụ tạm lánh/chỗ ở đều dựa trên hiểu biết về sang chấn.

Tham chiếu đến các điều khoản của tài liệu gốc

- Hướng dẫn Không gây tổn hại dành cho cán bộ tuyến đầu, trang 49.
- ACTIP Điều 14(10).
- Kế hoạch tổng thể ASEAN 2025: Lồng ghép quyền của người khuyết tật APSC 8, ASCC 13.

Mô tả & Giải thích

Cách tiếp cận dựa trên hiểu biết về sang chấn thừa nhận sang chấn và mức độ phổ biến của sang chấn ở các nạn nhân bị mua bán. Các cơ quan/tổ chức hỗ trợ tuyến đầu bao gồm cán bộ/nhân viên tại nhà tạm lánh nên nhận thức và hòa hợp với các dấu hiệu sang chấn cũng như tác động của sang chấn đối với nạn nhân bị mua bán và gia đình họ. Cách tiếp cận dựa trên hiểu biết về sang chấn bắt đầu bằng việc hiểu các tác động về thể chất, xã hội và cảm xúc của sang chấn đối với cá nhân và gia đình họ cũng như đối với chuyên gia giúp đỡ họ. Cách tiếp cận này cung cấp các chiến lược và công cụ để hỗ trợ các nạn nhân bị tổn thương, tránh tái sang chấn và chuyển tuyến nạn nhân đến sự trợ giúp chuyên nghiệp khi được yêu cầu.

Phạm vi

Kết quả này đề cập cụ thể đến:

- Tất cả nhân viên thực hiện các chương trình phục hồi và làm việc tại các nhà tạm lánh (quản lý, nhân viên công tác xã hội, nhân viên bảo vệ, đầu bếp và người dọn dẹp) đều được đào tạo kỹ năng và kiến thức để hiểu vai trò của họ trong việc hỗ trợ và chăm sóc nạn nhân bị mua bán cũng như chuẩn bị cho họ được hỗ trợ sau tạm lánh.
- Các quy trình hướng dẫn áp dụng các nguyên tắc dựa trên hiểu biết về sang chấn để hỗ trợ nạn nhân trong quá trình phục hồi và cung cấp tạm lánh.
- Hỗ trợ và trợ giúp dựa trên hiểu biết về sang chấn phù hợp với nhu cầu và mong muốn của nạn nhân. Cung cấp dịch vụ tư vấn hoặc hỗ trợ tâm lý bởi các dịch vụ chuyên khoa hoặc 'tại chỗ'.
- Thiết lập mạng lưới hỗ trợ đồng đẳng dành cho nạn nhân bị mua bán.
- Công nhận quyền của người khuyết tật được sống với phẩm giá mà họ lựa chọn.

Danh sách bảng kiểm để minh chứng cho kết quả ngắn hạn

- ☐ Tất cả các cơ quan/tổ chức cung cấp dịch vụ hỗ trợ đều được đào tạo về sang chấn, nhạy cảm giới, lấy nạn nhân làm trung tâm và hỗ trợ dựa trên quyền con người.
- ☐ Hỗ trợ và trợ giúp dựa trên hiểu biết về sang chấn phù hợp với nhu cầu và mong muốn của nạn nhân.
- ☐ Có các dịch vụ tại chỗ bao gồm tối thiểu là tư vấn hoặc hỗ trợ tâm lý.
- ☐ Có sẵn hỗ trợ đồng đẳng.

Kết quả trung hạn (2-5 năm)

Nạn nhân bị mua bán tự nguyện tiếp cận nơi tạm lánh/chỗ ở, dịch vụ và hỗ trợ theo các thực hành tốt nhất.

Kết quả dài hạn (từ 5 năm trở lên)

Việc bảo vệ và hỗ trợ nạn dựa trên hiểu biết về sang chấn được thể chế hóa và duy trì phù hợp với ACTIP.

Khung mô hình theo dõi tiến độ cho kết quả ngắn hạn

☐	Không	Không áp dụng
☐	Trước khi thực hiện	Chưa có mục nào được kiểm chứng
☐	Giai đoạn thực hiện	Một số mục đã được kiểm chứng
☐	Giai đoạn hoàn thành	Tất cả các mục đã được kiểm chứng

VÍ DỤ THỰC HÀNH TỐT VỀ PHỤC HỒI, SUY NGẪM VÀ TẠM LÁNH

**Nạn nhân bị
mua bán là
trẻ sơ sinh
được tạm lánh tại
Ngôi nhà Bình Yên,
Việt Nam**

Năm 2021, trong đại dịch Covid-19, Ngôi nhà Bình Yên, Việt Nam đã tiếp nhận một nhóm trẻ bị mua bán gồm 4 trẻ sơ sinh (không có người giám hộ) và 1 bà mẹ đang mang thai. Ngôi nhà Bình Yên đã phối hợp và huy động các nguồn lực để ưu tiên chăm sóc trẻ sơ sinh và bà mẹ. Tất cả nhân viên, quản gia, nhân viên bảo vệ và nhân viên công tác xã hội đã được huy động để giúp chăm sóc cho các trẻ sơ sinh này.

Khi cơ quan nhà nước biết được tình hình trên, Ngôi nhà Bình Yên đã nhận được các gói hỗ trợ dựa trên nhu cầu của trẻ em với các nhu cầu thiết yếu như sữa và quần áo cho trẻ sơ sinh. Dịch vụ chăm sóc và điều trị y tế cho trẻ em và bà mẹ đã được cung cấp, nhân viên được hướng dẫn và đào tạo để chăm sóc trẻ sơ sinh. Người mẹ mang thai đã sinh con an toàn trong thời gian lưu trú tại mái ấm.

Khi thủ phạm MBN bị bắt, cảnh sát đã tìm thấy mẹ của các em và được chuyển tuyến đến Ngôi nhà Bình yên và những người phụ nữ này đã đón con về.

**Hỗ trợ và trợ giúp
tại nơi tạm lánh
dựa trên hiểu biết
về sang chấn**

Nạn nhân bị mua bán người Việt thường bị mua bán để bóc lột tình dục ở Malaysia. Các nhân viên hỗ trợ dựa trên hiểu biết về sang chấn đã gặp gỡ các nạn nhân bị mua bán và hỗ trợ họ khai báo và tham dự phiên tòa. Đội ngũ hỗ trợ tâm lý được đào tạo chuyên môn, tạo niềm tin, trấn an nạn nhân. Với sự hỗ trợ này, nạn nhân đã tự tin và thoải mái hơn, đồng thuận chia sẻ nhiều thông tin hơn, mạnh dạn ra tòa với tư cách là người làm chứng và cảm thấy an tâm hơn về bản thân và gia đình.

Hồi hương và tái hòa nhập

21

Kết quả ngắn hạn (0-2 năm)

Xây dựng Kế hoạch hồi hương và tái hòa nhập riêng biệt dành cho từng nạn nhân.

Tham chiếu đến các điều khoản của tài liệu gốc

- Hướng dẫn Không gây tổn hại dành cho cán bộ tuyến đầu, trang 54, 59.
- ACTIP Điều 14(10)-(12).
- Kế hoạch tổng thể ASEAN 2025: Lồng ghép quyền của người khuyết tật ASCC 13.

Mô tả & Giải thích

Hỗ trợ nạn nhân hồi hương nhằm mục đích đảm bảo việc đi lại và/hoặc di chuyển an toàn cho nạn nhân bị mua bán từ địa điểm hoặc quốc gia đến về quê hương của họ. Nạn nhân không bị ép buộc phải hồi hương. Khi việc hồi hương gây ra rủi ro nghiêm trọng cho sự an toàn của nạn nhân, cần xem xét các lựa chọn thay thế như cư trú tại quốc gia/cộng đồng nơi đến hoặc tái định cư ở nước thứ ba hoặc cộng đồng thay thế. Trong trường hợp hồi hương là lựa chọn duy nhất, cần tập trung cung cấp hỗ trợ tạm thời cho nạn nhân và phối hợp với quê hương của họ/hoặc quốc gia nguồn, để đảm bảo sự chăm sóc liên tục cho họ.

Tái hòa nhập là một khía cạnh quan trọng của hồi hương an toàn. Nạn nhân bị mua bán được hỗ trợ tái hòa nhập ít có khả năng bị tái mua bán hơn. Hướng dẫn 6.8 của Cao ủy Liên hợp quốc về người tị nạn (UNHCR) yêu cầu các Quốc gia Thành viên ASEAN đảm bảo quan hệ đối tác với các tổ chức xã hội, tổ chức phi chính phủ để những người hồi hương được trợ giúp và hỗ trợ cần thiết cho cuộc sống của họ. Cần thực hiện các biện pháp đảm bảo cung cấp các dịch vụ chăm sóc sức khỏe thể chất và tâm lý, chỗ ở, giáo dục và việc làm phù hợp cho các nạn nhân bị mua bán trở về.⁴⁷ ACTIP kêu gọi các Quốc gia Thành viên ASEAN đảm bảo nỗ lực tốt nhất để hỗ trợ quá trình tái hòa nhập cho các nạn nhân bị mua bán thông qua hợp tác với các tổ chức xã hội, tổ chức phi chính phủ có liên quan.

Cần cân nhắc lợi ích tốt nhất cho trẻ em khi hỗ trợ trẻ trở về và tái hòa nhập, bao gồm đảm bảo sự đồng ý dựa trên thông tin được cung cấp đầy đủ của bố mẹ hoặc người giám hộ và sự đồng ý chắc chắn của trẻ, đánh giá gia đình và các kế hoạch tái hòa nhập. Các kế hoạch được xây dựng có tham vấn với các nạn nhân bị mua bán, gia đình họ và bên tiếp nhận.

Danh sách bảng kiểm để minh chứng cho kết quả ngắn hạn

- ☐ Các kế hoạch hồi hương và tái hòa nhập riêng biệt dành cho từng nạn nhân được xây dựng có sự tham vấn với nạn nhân bị mua bán, gia đình họ và bên tiếp nhận.
- ☐ Các biện pháp đặc biệt được thực hiện phù hợp với nhu cầu của nạn nhân bị mua bán.
- ☐ Chỉ định nhân viên công tác xã hội hoặc người hỗ trợ.
- ☐ Trên cơ sở hợp tác giữa các đại sứ quán và các kênh ngoại giao, các quốc gia thành viên ASEAN đang nỗ lực hướng tới các quy trình thực thi tiêu chuẩn để đưa nạn nhân hồi hương và tái hòa nhập an toàn.
- ☐ Áp dụng các chính sách và thủ tục trong hồi hương và tái hòa nhập nhằm đảm bảo nạn nhân tự nguyện trở về và được tiếp cận với hỗ trợ tái hòa nhập.
- ☐ Đào tạo cho các cán bộ nhà nước và tổ chức phi chính phủ có liên quan, bao gồm cả nhân viên công tác xã hội được giao nhiệm vụ hỗ trợ hồi hương và tái hòa nhập. Các chủ đề của khóa đào tạo bao gồm các phương pháp tiếp cận dựa trên hiểu biết về sang chấn, nhạy cảm giới và nhạy cảm với trẻ em.

⁴⁷ Cao ủy Nhân quyền Liên hợp quốc (UNHCR) [Các nguyên tắc và hướng dẫn được khuyến nghị về quyền con người và MBNi](#), 2002. Para 8.

Phạm vi

Kết quả này nhằm đảm bảo rằng:

- Nạn nhân bị mua bán, cho dù họ là công dân hay có quyền thường trú, đều nhận được sự hỗ trợ nhanh chóng để hồi hương.
- Các kế hoạch hồi hương và tái hòa nhập riêng biệt dành cho từng nạn nhân cụ thể được xây dựng có tham vấn với bên tiếp nhận, nạn nhân bị mua bán và gia đình họ. Kế hoạch hồi hương và tái hòa nhập riêng biệt dành cho từng nạn nhân cụ thể, đáp ứng nhu cầu của họ và được thực hiện theo cách phù hợp với giới, lứa tuổi và nhạy cảm về văn hóa.
- Người quản lý ca hoặc nhân viên công tác xã hội được chỉ định để phối hợp với nạn nhân bị mua bán trong việc lập kế hoạch hồi hương và tái hòa nhập riêng biệt dành cho từng nạn nhân đáp ứng nhu cầu cụ thể của họ. Ví dụ hỗ trợ tái hòa nhập bao gồm các dịch vụ y tế/chăm sóc sức khỏe bao gồm tư vấn; hỗ trợ tài chính, cho vay tín dụng vi mô; trợ giúp pháp lý; tiếp cận giáo dục, đào tạo nghề, giới thiệu việc làm và nhà ở hoặc chỗ ở.
- Độ tuổi, giới và nhu cầu đặc biệt của nạn nhân bị mua bán, đặc biệt là trẻ em và người khuyết tật được xem xét và các biện pháp hỗ trợ được thực hiện.
- Xem xét việc hồi hương an toàn và nạn nhân không bị ép buộc phải quay trở lại quê hương. Việc hồi hương có thể khó khăn đối với nạn nhân bị mua bán trong nước. Một người không nhất thiết phải trở về quê hương mình chỉ vì đó là nơi xuất phát họ bị mua bán. Tùy thuộc vào những cân nhắc về an toàn, việc chuyển tới một cộng đồng hoặc quốc gia khác có thể là lựa chọn tốt nhất cho nạn nhân.
- Nạn nhân được nhân viên công tác xã hội hoặc người hỗ trợ đi cùng để đảm bảo an toàn và hỗ trợ theo mong muốn của nạn nhân và cân nhắc những rủi ro tiềm ẩn trong cộng đồng của họ.
- Nạn nhân bị mua bán được cung cấp thông tin về những gì sẽ xảy ra trong quá trình hồi hương. Cung cấp các khoản trợ cấp để trang trải chi phí đi lại và ăn uống cho các nạn nhân bị mua hồi hương một mình.
- Kế hoạch hồi hương và tái hòa nhập được xây dựng cho nạn nhân và/hoặc người nghi là nạn nhân và không phụ thuộc vào việc nạn nhân có tham gia tố tụng hình sự hay không.
- Các quốc gia thành viên ASEAN đang nỗ lực hướng tới các quy trình thực thi tiêu chuẩn để đưa nạn nhân hồi hương và tái hòa nhập an toàn với sự hợp tác giữa các đại sứ quán và các kênh ngoại giao.
- Cung cấp hỗ trợ tái hòa nhập, có thể bao gồm các dịch vụ y tế/chăm sóc sức khỏe (bao gồm tư vấn), hỗ trợ tài chính, cho vay tín dụng vi mô, hỗ trợ và trợ giúp pháp lý, tiếp cận giáo dục hoặc đào tạo nghề, giới thiệu việc làm, nhà ở hoặc chỗ ở.

Kết quả trung hạn (2-5 năm)	Kết quả dài hạn (từ 5 năm trở lên)
Các kế hoạch hồi hương và tái hòa nhập riêng biệt dành cho từng nạn nhân cụ thể là quy trình thực thi tiêu chuẩn.	Việc hồi hương và tái hòa nhập cho nạn nhân bị mua bán được thể chế hóa và duy trì phù hợp với ACTIP.

Khung mô hình theo dõi tiến độ cho kết quả ngắn hạn

☐	Không	Không áp dụng
☐	Trước khi thực hiện	Chưa có mục nào được kiểm chứng
☐	Giai đoạn thực hiện	Một số mục đã được kiểm chứng
☐	Giai đoạn hoàn thành	Tất cả các mục đã được kiểm chứng

Hồi hương và tái hòa nhập

22

Kết quả ngắn hạn (0-2 năm)

Mỗi nạn nhân bị mua bán được nhận bản đánh giá rủi ro và kế hoạch hồi hương và tái hòa nhập riêng biệt dành cho mình để đảm bảo họ trở về an toàn.

Tham chiếu đến các điều khoản của tài liệu gốc

- Hướng dẫn và Quy trình khu vực, mục 4.5.17, 6.1.1, 6.1.2, 6.1.4.
- Hướng dẫn Không gây tổn hại dành cho cán bộ tuyến đầu, trang 54, 56.
- ACTIP Điều 14 (11), 15(1)-(5).

Mô tả & Giải thích

Những rủi ro liên quan đến MBN rất đa dạng và rộng khắp. Bản chất cưỡng bức và bóc lột của MBN đặt ra những rủi ro về an toàn, sức khỏe và các rủi ro liên quan khác. Cần phải đánh giá rủi ro toàn diện có tính đến:

- hành vi của đối tượng MBN;
- mức độ hành vi của nạn nhân có thể dẫn đến việc họ bị trả thù;
- tình hình an ninh ở nơi nạn nhân sẽ được hồi hương và tái hòa nhập;
- mức độ mà các cơ quan chức năng ở nơi/quốc gia nguồn có thể và sẵn sàng bảo vệ sự an toàn của nạn nhân.

Nạn nhân bị mua bán hồi hương có nguy cơ bị kỳ thị. Họ có thể bị đặt lại vào tình huống tương tự đã dẫn đến việc bị mua bán hoặc rơi vào tình huống mà họ có rất ít sự hỗ trợ. Việc đánh giá rủi ro phải được tiến hành càng sớm càng tốt, phù hợp với quy định trong ACTIP sau khi nạn nhân bị mua bán được xác định và cập nhật thường xuyên để đảm bảo an toàn cho nạn nhân.

Cần tiến hành đánh giá rủi ro riêng biệt đối với nạn nhân bị mua bán là người lớn và trẻ em để xác định khả năng trở về và tái hòa nhập an toàn cùng với gia đình và cộng đồng của họ, tìm các lựa chọn thay thế nếu cần thiết.

Danh sách bảng kiểm để minh chứng cho kết quả ngắn hạn

- ☐ Đánh giá rủi ro riêng biệt dành cho từng nạn nhân cụ thể được thực hiện.
- ☐ Có sự đồng ý trên cơ sở thông tin được cung cấp đầy đủ.
- ☐ Các quyết định liên quan đến việc hồi hương và tái hòa nhập của nạn nhân là trẻ em ưu tiên nhu cầu cá nhân và lợi ích tốt nhất trẻ.
- ☐ Các bên phối hợp với quốc gia nguồn và cộng đồng địa phương để chăm sóc liên tục cho nạn nhân.
- ☐ Giao cho một cơ quan tại nước ngoài hỗ trợ nạn nhân hồi hương và tái hòa nhập.

Phạm vi

Kết quả này nhằm đảm bảo:

- Pháp luật hoặc các biện pháp được áp dụng để thực hiện đánh giá rủi ro toàn diện. Điều này có thể có sự tham gia của các cơ quan của quốc gia hoặc quốc tế có liên quan và các tổ chức xã hội, tổ chức phi chính phủ.
- Đánh giá rủi ro toàn diện cần được tiến hành càng sớm càng tốt sau khi nạn nhân bị mua bán được xác định.
- Nạn nhân bị mua bán và/hoặc người nghi là nạn nhân bao gồm các thành viên gia đình họ, phải được thông báo và đồng ý thực hiện đánh giá rủi ro.
- Không có công thức chung để đánh giá rủi ro MBN. Mỗi trường hợp nên được xem xét dựa trên giá trị riêng vì mỗi cá nhân khác nhau và có thể có những khó khăn khác nhau từ những trải nghiệm trước đây của họ.
- Độ tuổi, giới và các nhu cầu đặc biệt của nạn nhân bị mua bán, đặc biệt là trẻ em và người khuyết tật, được xem xét và các biện pháp được thực hiện.
- Một cơ quan được giao nhiệm vụ giám sát việc thực hiện đánh giá rủi ro toàn diện đối với việc hồi hương và tái hoà nhập của nạn nhân bị mua bán.

Kết quả trung hạn (2-5 năm)	Kết quả dài hạn (từ 5 năm trở lên)
Đánh giá rủi ro cá nhân hoá là quy trình thực thi tiêu chuẩn.	Việc tái hoà nhập trở về cho nạn nhân bị mua bán được thể chế hóa và duy trì, phù hợp với ACTIP.

Khung mô hình theo dõi tiến độ cho kết quả ngắn hạn		
☐	Không	Không áp dụng
☐	Trước khi thực hiện	Chưa có mục nào được kiểm chứng
☐	Giai đoạn thực hiện	Một số mục đã được kiểm chứng
☐	Giai đoạn hoàn thành	Tất cả các mục đã được kiểm chứng

Hồi hương và tái hoà nhập

23

Kết quả ngắn hạn (0-2 năm)

Các bên trao trả, tiếp nhận và cho nạn nhân quá cảnh trong quá trình hồi hương xây dựng các quy trình thực thi tiêu chuẩn.

Tham chiếu đến các điều khoản của tài liệu gốc

- Hướng dẫn và Quy trình khu vực, mục 6.1.5, 6.2.6.
- Hướng dẫn về nhạy cảm giới khi tiếp xúc, làm việc với nạn nhân bị mua bán là phụ nữ 3.4.3.
- Hướng dẫn Không gây tổn hại dành cho cán bộ tuyến đầu, trang 54, 56.
- ACTIP Điều 14 (11), 15(5).

Mô tả & Giải thích

Hợp tác là điều cần thiết trong việc hỗ trợ và bảo vệ nạn nhân, bao gồm cung cấp hỗ trợ hồi hương và tái hòa nhập cho các nạn nhân bị mua bán. Hợp tác quốc gia, khu vực và quốc tế giữa các tổ chức, bao gồm các đơn vị tư pháp và ngoài tư pháp như các tổ chức xã hội, tổ chức phi chính phủ được ACTIP quy định rõ ràng theo các điều khoản liên quan đến bảo vệ nạn nhân và phòng ngừa MBN.

ACTIP kêu gọi các Quốc gia Thành viên ASEAN thiết lập các thủ tục và cơ chế hợp tác giữa các bên hồi hương, tiếp nhận và quá cảnh để đảm bảo an toàn, phúc lợi cũng như việc chăm sóc và hỗ trợ liên tục cho các nạn nhân bị mua bán.

Phạm vi

Kết quả này nhằm đảm bảo:

- Các thủ tục và cơ chế hợp tác giữa các quốc gia thành viên ASEAN được thiết lập để đảm bảo hỗ trợ và bảo vệ liên tục cho nạn nhân bị mua bán, tối đa hóa cơ hội hồi hương và tái hòa nhập cũng như giám sát quá trình và kết quả hồi hương cho nạn nhân bị mua bán.
- Các chương trình hồi hương và tái hòa nhập được xây dựng với sự tham gia của các cơ quan nhà nước có liên quan và các tổ chức xã hội, tổ chức phi chính phủ để hỗ trợ hồi hương và tái hòa nhập của các nạn nhân bị mua bán.
- Xác minh quyền công dân hoặc nơi thường trú cho nạn nhân bị mua bán theo yêu cầu của nước tiếp nhận và cấp giấy tờ đi lại cho nạn nhân bị mua bán không có giấy tờ.

Danh sách bảng kiểm để minh chứng cho kết quả ngắn hạn

- ☐ Đã có thủ tục, cơ chế hợp tác giữa các quốc gia thành viên ASEAN.
- ☐ Có sự hợp tác và quy trình chuẩn giữa các quốc gia thành viên ASEAN.

Kết quả trung hạn (2-5 năm)

Quy trình thực thi tiêu chuẩn về hồi hương, tiếp nhận và quá cảnh nạn nhân được thực hiện và liên tục được cải thiện.

Kết quả dài hạn (từ 5 năm trở lên)

Quy trình thực thi tiêu chuẩn về hồi hương, tiếp nhận và quá cảnh nạn nhân được thể chế hoá và duy trì, phù hợp với ACTIP.

Khung mô hình theo dõi tiến độ cho kết quả ngắn hạn

☐ Không	Không áp dụng
☐ Trước khi thực hiện	Chưa có mục nào được kiểm chứng
☐ Giai đoạn thực hiện	Một số mục đã được kiểm chứng
☐ Giai đoạn hoàn thành	Tất cả các mục đã được kiểm chứng

Hồi hương và tái hoà nhập

24

Kết quả ngắn hạn (0-2 năm)

Quốc gia nguồn và quốc gia đến cung cấp hỗ trợ tái hòa nhập bền vững cho nạn nhân bị mua bán trở về.

Tham chiếu đến các điều khoản của tài liệu gốc

- Hướng dẫn và Quy trình khu vực, mục 6.2.7, 6.2.8, 6.3.9, 6.3.11.
- Hướng dẫn về nhạy cảm giới khi tiếp xúc, làm việc với nạn nhân bị mua bán là phụ nữ mục 3.7.1, 3.7.3.
- Hướng dẫn Không gây tổn hại dành cho cán bộ tuyến đầu, trang 54, 56, 59, 64.
- ACTIP Điều 14(10)-(12), 15(5), 15(6).
- Kế hoạch tổng thể ASEAN 2025: Lồng ghép quyền của người khuyết tật AEC 25.

Danh sách bảng kiểm để minh chứng cho kết quả ngắn hạn

- ☐ Người quản lý ca hoặc nhân viên công tác xã hội được phân công hỗ trợ nạn nhân bị mua bán.
- ☐ Cung cấp một loạt hỗ trợ cho các nạn nhân bị mua bán trở về mà không phụ thuộc vào sự hợp tác của họ với quá trình tư pháp hình sự.
- ☐ Các dịch vụ được điều chỉnh theo nhu cầu của nạn nhân bị mua bán
- ☐ Các quốc gia thành viên ASEAN giám sát và đánh giá tác động của hỗ trợ được cung cấp.

Mô tả & Giải thích

Nạn nhân bị mua bán cần được hỗ trợ lâu dài để đảm bảo họ được hồi hương và tái hòa nhập hiệu quả. Mục tiêu chính của tái hòa nhập là mang lại sự tái hòa nhập xã hội và cuộc sống bình thường một cách an toàn, được tôn trọng và bền vững.

Hỗ trợ tái hòa nhập có thể bao gồm các dịch vụ chăm sóc sức khỏe (bao gồm tư vấn), hỗ trợ tài chính, cho vay tín dụng vi mô, hỗ trợ và trợ giúp pháp lý, tiếp cận giáo dục hoặc đào tạo nghề, giới thiệu việc làm, nhà ở và chỗ ở.

Các quốc gia nguồn hợp tác chặt chẽ và kịp thời với các quốc gia đến để tái hòa nhập bền vững, hỗ trợ và giám sát nạn nhân bị mua bán và gia đình họ nhằm tránh tái bị mua bán. Hầu hết các hoạt động hỗ trợ tái hòa nhập được cung cấp trực tiếp bởi các cơ quan tiếp nhận ở quốc gia nguồn, với nhiều hoạt động có thể được tiến hành và quản lý tại nơi cư trú của nạn nhân.

Các cơ quan tiếp nhận ở quốc gia nguồn cần giúp nạn nhân đặt ra các mục tiêu thực tế, không chỉ phù hợp với nhu cầu, kỹ năng và trình độ cá nhân của họ mà còn phù hợp với các cơ hội sẵn có tại quốc gia, địa phương và nơi cư trú mà quá trình tái hòa nhập sẽ diễn ra. Ngoài ra, kế hoạch tái hòa nhập phải dựa trên các dịch vụ thực tế mà tổ chức cung cấp dịch vụ và/hoặc các đối tác của tổ chức đó cũng như các chương trình hiện tại ở quốc gia nguồn có thể cung cấp. Điều này cần được tính đến trong quá trình đánh giá tái hòa nhập.

Quốc gia hoặc nơi đến phải tiến hành đánh giá nhu cầu và mong muốn của nạn nhân và chuyển đến các cơ quan của quốc gia tiếp nhận cũng như thông báo cho các cơ quan này trước khi nạn nhân khởi hành hoặc hồi hương.

Phạm vi

Kết quả này đề xuất rằng quốc gia nguồn:

- Chỉ định cán bộ quản lý ca hoặc nhân viên công tác xã hội hỗ trợ nạn nhân trong quá trình tái hòa nhập, tiếp cận các dịch vụ, việc làm và mạng lưới xã hội.
- Giải quyết nhu cầu của các nhóm dễ bị tổn thương như phụ nữ, trẻ em và người khuyết tật. Nạn nhân bị mua bán đặc biệt là phụ nữ và trẻ em gái được tạo cơ hội để có được các kỹ năng nghề nghiệp như đọc viết, hiểu biết về công nghệ thông tin, hiểu biết về tài chính, sơ cứu, sức khỏe, an toàn và kế hoạch hóa gia đình, phù hợp với nhu cầu và mong muốn của họ. Hỗ trợ không bị ràng buộc bởi điều kiện nạn nhân phải tham gia vào quá trình tư pháp hình sự.
- Cung cấp các dịch vụ hỗ trợ được thiết kế riêng cho nạn nhân bị mua bán là trẻ em, tuân thủ các nguyên tắc về quyền trẻ em và các thủ tục dành riêng cho trẻ em.
- Người khuyết tật được tạo cơ hội bình đẳng về việc làm, khởi nghiệp và hội nhập kinh tế.
- Theo dõi tiến trình tái hòa nhập của các nạn nhân bị mua bán bằng các cơ chế sẵn có để đánh giá tác động của hỗ trợ được cung cấp.

Kết quả này đề xuất tại quốc gia đích đến:

- Đảm bảo nạn nhân bị mua bán hồi hương một cách tự nguyện và có sự đồng ý dựa trên thông tin được cung cấp đầy đủ của họ hoặc sự đồng ý chắc chắn của những người dưới 18 tuổi.
- Quá trình tái hòa nhập được cá nhân hóa, đáp ứng nhu cầu của nạn nhân bị mua bán và được thực hiện theo cách phù hợp về giới, độ tuổi và văn hóa.
- Đảm bảo nạn nhân bị mua bán, dù họ là công dân hay có quyền thường trú, đều nhận được hỗ trợ nhanh chóng để hồi hương.
- Đảm bảo nạn nhân bị mua bán có nhân viên công tác xã hội hoặc người hỗ trợ đi cùng để đảm bảo an toàn và hỗ trợ theo mong muốn của nạn nhân có tính đến những rủi ro tiềm ẩn từ cộng đồng của họ.

Kết quả trung hạn (2-5 năm)	Kết quả dài hạn (từ 5 năm trở lên)
Cung cấp đầy đủ nguồn lực cho hồi hương và tái hòa nhập lâu dài cho nạn nhân bị mua bán.	Việc hồi hương và tái hòa nhập cho nạn nhân bị mua bán được thể chế hóa và duy trì phù hợp với ACTIP trên tất cả các Quốc gia Thành viên ASEAN.

Khung mô hình theo dõi tiến độ cho kết quả ngắn hạn		
☐	Không	Không áp dụng
☐	Trước khi thực hiện	Chưa có mục nào được kiểm chứng
☐	Giai đoạn thực hiện	Một số mục đã được kiểm chứng
☐	Giai đoạn hoàn thành	Tất cả các mục đã được kiểm chứng

VÍ DỤ THỰC HÀNH TỐT VỀ HỒI HƯƠNG VÀ TÁI HOÀ NHẬP

Hỗ trợ nạn nhân bị mua bán tại Thái Lan

Luật PCMBN của Thái Lan quy định rằng nạn nhân bị mua bán được đối xử tôn trọng về nhân phẩm, có cân nhắc đến các yếu tố gồm giới, tuổi tác, quốc tịch, chủng tộc và văn hóa cũng như quan điểm cá nhân của họ. Nạn nhân bị mua bán được nhận hỗ trợ bao gồm thức ăn, chỗ ở, điều trị y tế, hồi phục thể chất và tinh thần, giáo dục, đào tạo, trợ giúp pháp lý và trở về nơi xuất xứ. Họ cũng được hỗ trợ theo đuổi các thủ tục pháp lý để yêu cầu bồi thường.

Chăm sóc y tế và sức khỏe tâm thần

25

Kết quả ngắn hạn (0-2 năm)

Nạn nhân bị mua bán được cung cấp thông tin về các dịch vụ y tế bằng ngôn ngữ và hình thức mà họ có thể hiểu được.

Tham chiếu đến các điều khoản của tài liệu gốc

- Hướng dẫn và quy trình khu vực, mục 2.2.4, 2.2.5.
- Hướng dẫn về nhạy cảm giới khi tiếp xúc, làm việc với nạn nhân bị mua bán là phụ nữ, mục 2.4.1, 3.1.2, 2.6.1, 3.1.1.
- Hướng dẫn Không gây tổn hại dành cho cán bộ tuyến đầu, trang 73.
- ACTIP Điều 14(5), (10).

Mô tả & Giải thích

Nạn nhân bị mua bán có quyền được chăm sóc sức khỏe. Trải nghiệm bị mua bán có thể ảnh hưởng đến sức khỏe thể chất, tinh thần của nạn nhân trong ngắn hạn và dài hạn. Phù hợp với Điều 14(10) của ACTIP, các Quốc gia Thành viên ASEAN có nghĩa vụ tiếp tục xây dựng dịch vụ chăm sóc, bảo vệ và hỗ trợ phù hợp cho các nạn nhân bị mua bán nhằm nhận biết và đáp ứng các nhu cầu chăm sóc sức khỏe tâm thần và y tế đa dạng và phức tạp của nạn nhân. Tác động của MBN đối với việc chăm sóc sức khỏe của các cá nhân rất đa chiều (tức là về thể chất, tâm lý và xã hội) và do đó cần có một cách tiếp cận dịch vụ đa ngành để phục hồi cho họ.⁴⁸

Phạm vi

Kết quả này liên quan đến khả năng tiếp cận thông tin của nạn nhân bị mua bán để đảm bảo rằng:

- Tất cả nạn nhân bị mua bán đều được cung cấp thông tin và tiếp cận các dịch vụ y tế không bị ràng buộc bởi điều kiện phải hợp tác với chính quyền hoặc tham gia vào quá trình tố tụng hình sự.
- Thông tin được cung cấp dưới các dạng thức mà tất cả nạn nhân bị mua bán đều có thể truy cập và hiểu được, có người phiên dịch và phiên dịch ngôn ngữ ký hiệu theo yêu cầu.
- Cán bộ y tế và người phiên dịch được trang bị kiến thức và kỹ năng để làm việc thành thạo với tất cả nạn nhân bị mua bán.
- Nạn nhân bị mua bán có quyền chấp nhận hoặc từ chối nhận hỗ trợ và quyết định của họ được tôn trọng.
- Nạn nhân bị mua bán cung cấp sự đồng ý bằng văn bản hoặc ghi âm bằng lời nói hoặc sự đồng ý chắc chắn đối với người dưới 18 tuổi cùng với sự đồng ý của cha mẹ hoặc người giám hộ hợp pháp.
- Áp dụng cách tiếp cận thân thiện với trẻ em để đảm bảo rằng các quyết định về kế hoạch điều trị cho trẻ em được thông báo và quyết định trên cơ sở tham vấn với cha mẹ, người chăm sóc hoặc người giám hộ và trẻ em phù hợp với độ tuổi, mức độ trưởng thành và khả năng của trẻ.
- Kế hoạch điều trị được nhân viên y tế xây dựng phù hợp trên cơ sở tham vấn với nạn nhân bị mua bán về các dịch vụ y tế chuyên biệt và được cung cấp đầy đủ nguồn lực để thực hiện.
- Các tài liệu được ẩn danh và có hướng dẫn rõ ràng nhằm ngăn chặn các thông tin như tên, ngày sinh, địa chỉ và thông tin cá nhân khác có thể tiết lộ danh tính của nạn nhân, gia đình họ hoặc người làm chứng.

Danh sách bảng kiểm để minh chứng cho kết quả ngắn hạn

- ☐ Tài liệu, thông tin được cung cấp với nhiều hình thức và chủng loại, không bị ràng buộc bởi các điều kiện.
- ☐ Quyền chấp nhận hoặc từ chối nhận hỗ trợ của nạn nhân bị mua bán được tôn trọng.
- ☐ Nạn nhân bị mua bán đưa ra sự đồng ý bằng văn bản hoặc ghi âm bằng lời nói, sự đồng ý chắc chắn đối với người dưới 18 tuổi cùng với sự đồng ý của cha mẹ hoặc người giám hộ hợp pháp để nhận các dịch vụ y tế.
- ☐ Xây dựng Kế hoạch điều trị cho tất cả nạn nhân bị mua bán có tham vấn với nạn nhân bị mua bán, nhân viên y tế, gia đình hoặc những người khác có liên quan.
- ☐ Các tài liệu được ẩn danh.

Kết quả trung hạn (2-5 năm)

Tất cả các nạn nhân bị mua bán thường xuyên truy cập thông tin và dịch vụ về sức khỏe theo nhu cầu của họ.

Kết quả dài hạn (từ 5 năm trở lên)

Chăm sóc y tế và sức khỏe tâm thần được thể chế hóa và duy trì phù hợp với ACTIP.

Khung mô hình theo dõi tiến độ cho kết quả ngắn hạn

☐ Không	Không áp dụng
☐ Trước khi thực hiện	Chưa có mục nào được kiểm chứng
☐ Giai đoạn thực hiện	Một số mục đã được kiểm chứng
☐ Giai đoạn hoàn thành	Tất cả các mục đã được kiểm chứng

⁴⁸ Liên hiệp quốc *Nghị định thư ngăn chặn, trấn áp và trừng trị buôn bán người, biệt là phụ nữ và trẻ em* (Nghị định thư về buôn bán người), 2000.

Chăm sóc y tế và sức khỏe tâm thần

26

Kết quả ngắn hạn (0-2 năm)

Nạn nhân bị mua bán được tiếp cận dịch vụ chăm sóc và điều trị tại các dịch vụ chăm sóc sức khỏe y tế.

Tham chiếu đến các điều khoản của tài liệu gốc

- Hướng dẫn Không gây tổn hại dành cho cán bộ tuyển đầu, trang 68, 72, 73.
- ACTIP Điều 14(10)(c).
- Kế hoạch tổng thể ASEAN 2025: Lồng ghép quyền của người khuyết tật AEC 17, ASCC 6.

Mô tả & Giải thích

Các nạn nhân bị mua bán phải được tiếp cận với dịch vụ chăm sóc sức khỏe toàn diện, bền vững và phù hợp, tập trung vào việc đạt được sức khỏe tổng thể về thể chất, tinh thần và xã hội. Cần đặc biệt chú ý đến nhu cầu sức khỏe và sức khỏe tâm thần của trẻ em và thanh thiếu niên bị mua bán. Việc chăm sóc sức khỏe phải được cung cấp trong môi trường riêng tư và thoải mái bởi các chuyên gia đã được đào tạo và có sự đồng ý của nạn nhân.

Các giai đoạn can thiệp khác nhau đòi hỏi những ưu tiên khác nhau về chăm sóc sức khỏe dành cho nạn nhân. Trong giai đoạn giải cứu ban đầu, thường bắt đầu khi chuyên gia y tế tiếp xúc với nạn nhân, việc chăm sóc nên tập trung vào điều trị các vết thương và sang chấn thông qua can thiệp khủng hoảng và chăm sóc sức khỏe cơ bản (bao gồm cả tư vấn). Trong giai đoạn phục hồi chức năng, trọng tâm chăm sóc chuyển sang nhu cầu sức khỏe lâu dài và sự tái hòa nhập của nạn nhân. Nạn nhân cần được cung cấp dịch vụ chăm sóc sức khỏe phù hợp với nhu cầu và hoàn cảnh cá nhân của họ.

Danh sách bảng kiểm để minh chứng cho kết quả ngắn hạn

- ☐ Các Quốc gia thành viên ASEAN cung cấp dịch vụ y tế và hỗ trợ cho tất cả nạn nhân bị mua bán.
- ☐ Thực hiện kế hoạch điều trị phù hợp cho các nạn nhân bị mua bán.
- ☐ Các bác sĩ và nhân viên y tế được đào tạo và có kinh nghiệm để cung cấp dịch vụ chăm sóc y tế nhạy cảm giới, lấy nạn nhân làm trung tâm và không kỳ thị.
- ☐ Việc tư vấn và khám bệnh diễn ra trong không gian riêng tư và thoải mái.
- ☐ Người phiên dịch được đào tạo và có trình độ truyền đạt rõ ràng về quy trình và mong muốn điều trị.
- ☐ Phải có sự đồng ý bằng văn bản hoặc ghi âm bằng lời nói hoặc sự đồng ý chắc chắn đối với người dưới 18 tuổi cùng với sự đồng ý của cha mẹ hoặc người giám hộ hợp pháp để khám sức khỏe và làm các thủ tục.
- ☐ Cung cấp xét nghiệm HIV và các bệnh lây qua đường tình dục và điều trị cho tất cả nạn nhân bị mua bán nếu được yêu cầu.
- ☐ Có sẵn dịch vụ tư vấn về vấn đề mang thai, tránh thai khẩn cấp, điều trị và tư vấn thích hợp khi có yêu cầu.
- ☐ Khi nạn nhân bị mua bán trở về nơi xuất xứ, hồ sơ y tế sẽ được chuyển giao với sự đồng ý tiếp tục chăm sóc sức khỏe.
- ☐ Dữ liệu y tế được chia sẻ đảm bảo mức độ bảo mật và bảo vệ thông tin tối đa.
- ☐ Tài liệu chứng cứ được cung cấp theo yêu cầu của nạn nhân bị mua bán hoặc người đại diện hợp pháp của họ.
- ☐ Chăm sóc sức khỏe không bị từ chối do kỳ thị, thiếu ngân sách hoặc hạn chế về nguồn lực.
- ☐ Đã có tiêu chuẩn tối thiểu về chăm sóc y tế dành cho nạn nhân bị mua bán

Phạm vi

Kết quả này đảm bảo dịch vụ y tế:

- Cung cấp dịch vụ chăm sóc y tế cho tất cả nạn nhân bị mua bán mà không bị ràng buộc bởi điều kiện phải hợp tác với chính quyền hoặc tham gia vào quá trình tố tụng hình sự.
- Điều chỉnh kế hoạch điều trị cho nạn nhân bị mua bán có cân nhắc các yếu tố về giới, tín ngưỡng, tôn giáo, tập tục văn hóa, tuổi tác và khả năng của họ.
- Tôn trọng quyền của nạn nhân bị mua bán trong việc nhận hoặc từ chối nhận hỗ trợ. Nạn nhân có thể rút lại sự đồng ý hoặc trở về bất cứ lúc nào.
- Cung cấp các bác sĩ và nhân viên được đào tạo và có kinh nghiệm, những người thực hành chăm sóc y tế nhạy cảm giới, lấy nạn nhân làm trung tâm và không kỳ thị.
- Tiến hành thăm khám và kiểm tra trong môi trường đảm bảo sự thoải mái và riêng tư cho nạn nhân. Có thể bố trí phiên dịch viên được đào tạo và có trình độ khi cần thiết để đảm bảo thông tin được trao đổi rõ ràng về quy trình điều trị cũng như mong muốn của nạn nhân.
- Có được sự đồng ý bằng văn bản hoặc ghi âm bằng lời nói của nạn nhân hoặc sự đồng ý chắc chắn đối với người dưới 18 tuổi cùng với sự đồng ý của cha mẹ hoặc người giám hộ hợp pháp để khám sức khỏe và thực hiện các thủ tục, tôn trọng quyền từ chối của nạn nhân.
- Cung cấp cho tất cả nạn nhân bị mua bán, bao gồm cả người khuyết tật, thông tin có tính nhạy cảm giới, lấy nạn nhân làm trung tâm và dễ tiếp cận nhằm khuyến khích xét nghiệm HIV và các bệnh lây qua đường tình dục, đồng thời cung cấp điều trị y tế phù hợp nếu nạn nhân yêu cầu.
- Tư vấn cho phụ nữ và trẻ em gái bao gồm cả người khuyết tật về mang thai, tránh thai khẩn cấp, điều trị và tư vấn khác phù hợp theo yêu cầu.
- Chuyển hồ sơ y tế của nạn nhân bị mua bán về quốc gia nguồn với sự đồng ý bằng văn bản hoặc ghi âm bằng lời nói của nạn nhân hoặc sự đồng ý chắc chắn đối với người dưới 18 tuổi cùng với sự đồng ý của cha mẹ hoặc người giám hộ hợp pháp của trẻ. Điều này nhằm đảm bảo việc tiếp nhận dịch vụ cung cấp dịch vụ chăm sóc y tế liên tục nếu được yêu cầu.
- Chia sẻ dữ liệu y tế đảm bảo mức độ bảo mật và bảo vệ thông tin tối đa và có sự đồng ý trên cơ sở thông tin được cung cấp đầy đủ của nạn nhân bị mua bán.
- Cung cấp tài liệu chứng cứ (giám định về thể chất và tâm lý vì mục đích pháp lý) theo yêu cầu của nạn nhân bị mua bán hoặc người đại diện hợp pháp trong quá trình xét xử MBN.
- Phối hợp với các cơ quan nhà nước, các tổ chức xã hội, tổ chức phi chính phủ để đảm bảo dịch vụ chăm sóc sức khỏe không bị từ chối do hạn chế về ngân sách hoặc nguồn lực.

Kết quả này đòi hỏi các chính phủ:

- Xây dựng các tiêu chuẩn tối thiểu về chăm sóc y tế dành cho nạn nhân bị mua bán. Các tiêu chuẩn cần được xây dựng với sự hợp tác giữa các chính phủ, liên chính phủ, các tổ chức xã hội, tổ chức phi chính phủ và các tổ chức học thuật, đồng thời phải dựa trên nghiên cứu toàn diện và các thực tiễn tốt nhất.
- Tăng cường hợp tác giữa các chính phủ, liên chính phủ và các tổ chức xã hội, tổ chức phi chính phủ và xuyên biên giới thông qua điều phối và tích hợp dịch vụ chăm sóc y tế được cung cấp tại các quốc gia đích đến, quốc gia nguồn và quốc gia quá cảnh.

Kết quả trung hạn (2-5 năm)	Kết quả dài hạn (từ 5 năm trở lên)
Tất cả nạn nhân bị mua bán thường xuyên tiếp cận các thông tin và dịch vụ y tế theo nhu cầu của mình.	Chăm sóc y tế và sức khỏe tâm thần được thể chế hóa và duy trì, phù hợp với ACTIP

Khung mô hình theo dõi tiến độ cho kết quả ngắn hạn		
☐	Không	Không áp dụng
☐	Trước khi thực hiện	Chưa có mục nào được kiểm chứng
☐	Giai đoạn thực hiện	Một số mục đã được kiểm chứng
☐	Giai đoạn hoàn thành	Tất cả các mục đã được kiểm chứng

Chăm sóc y tế và sức khỏe tâm thần

27

Kết quả ngắn hạn (0-2 năm)

Nạn nhân bị mua bán được tiếp cận các dịch vụ sức khỏe tâm thần và điều trị.

Tham chiếu đến các điều khoản của tài liệu gốc

- Hướng dẫn Không gây tổn hại dành cho cán bộ tuyến đầu, trang 69, 72, 73.
- ACTIP Điều 14(10)(c).
- Kế hoạch tổng thể ASEAN 2025: Lồng ghép quyền của người khuyết tật AEC 17, ASCC 6.

Mô tả & Giải thích

Nạn nhân bị mua bán có thể có nhiều nhu cầu sức khỏe tâm thần phức tạp. Vì vậy, nạn nhân phải được tiếp cận với nhiều dịch vụ sức khỏe tâm thần kịp thời, có nhạy cảm về văn hóa, dựa trên hiểu biết về sang chấn và phù hợp với nhu cầu của họ. Cần quan tâm và chăm sóc đặc biệt đến nhu cầu sức khỏe tâm thần của trẻ em và thanh thiếu niên.

Cần có sự đồng ý của nạn nhân và sự đồng ý chắc chắn của trẻ em cùng với sự đồng ý của cha mẹ/người giám hộ của trẻ đối với tất cả các biện pháp can thiệp về sức khỏe tâm thần.

Danh sách bảng kiểm để minh chứng cho kết quả ngắn hạn

- ☐ Các bên cung cấp dịch vụ về sức khỏe tâm thần và hỗ trợ cho tất cả nạn nhân bị mua bán.
- ☐ Tôn trọng quyền chấp nhận hoặc từ chối nhận hỗ trợ của nạn nhân bị mua bán.
- ☐ Thực hiện kế hoạch điều trị phù hợp cho các nạn nhân bị mua bán.
- ☐ Các bác sĩ về sức khỏe tâm thần được đào tạo để cung cấp dịch vụ chăm sóc sức khỏe tâm thần có nhạy cảm giới, lấy nạn nhân làm trung tâm và không kỳ thị.
- ☐ Có sự đồng ý bằng văn bản hoặc ghi âm bằng lời nói của nạn nhân hoặc sự đồng ý chắc chắn đối với người dưới 18 tuổi cùng với sự đồng ý của cha mẹ hoặc người giám hộ hợp pháp của họ để kiểm tra tâm lý cho họ.
- ☐ Việc tham vấn và tư vấn diễn ra trong môi trường riêng tư và thoải mái hoặc 'tại chỗ'.
- ☐ Người phiên dịch được đào tạo và có trình độ truyền đạt rõ ràng về quy trình điều trị và mong muốn của nạn nhân.
- ☐ Việc chăm sóc sức khỏe tâm thần cho nạn nhân không bị từ chối do kỳ thị, hạn chế về ngân sách hoặc nguồn lực.
- ☐ Dữ liệu y tế được chia sẻ, đảm bảo mức độ bảo mật và bảo vệ thông tin tối đa.
- ☐ Tài liệu chứng cứ được cung cấp theo yêu cầu của nạn nhân bị mua bán hoặc người đại diện hợp pháp của họ.
- ☐ Đã có tiêu chuẩn tối thiểu về chăm sóc y tế dành cho nạn nhân bị mua bán.

Phạm vi

Kết quả này đảm bảo rằng các dịch vụ về sức khỏe tâm thần:

- Chăm sóc sức khỏe tâm thần cho tất cả nạn nhân bị mua bán không bị ràng buộc bởi điều kiện phải hợp tác với chính quyền hoặc tham gia vào quá trình tố tụng hình sự.
- Tôn trọng quyền của nạn nhân bị mua bán trong việc chấp nhận hoặc từ chối nhận hỗ trợ. Nạn nhân có thể rút lại sự đồng ý hoặc trở về bất cứ lúc nào.
- Điều chỉnh kế hoạch điều trị cho nạn nhân bị mua bán có cân nhắc các yếu tố về giới, tín ngưỡng, tôn giáo, tập tục văn hóa, tuổi tác và khả năng của họ.
- Bố trí các bác sĩ tâm thần và/hoặc nhà tâm lý học đã qua đào tạo và nhân viên y tế về sức khỏe tâm thần được đào tạo để chăm sóc sức khỏe tâm thần có sự nhạy cảm giới, lấy nạn nhân làm trung tâm và không kỳ thị.
- Tiến hành thăm khám và kiểm tra một cách riêng tư và trong môi trường thoải mái bao gồm cả dịch vụ “tại chỗ” nếu phù hợp, bố trí phiên dịch viên được đào tạo và có trình độ nếu cần để đảm bảo thông tin liên lạc rõ ràng về quy trình điều trị và mong muốn của nạn nhân.
- Có được sự đồng ý bằng văn bản hoặc ghi âm bằng lời nói của nạn nhân hoặc sự đồng ý chắc chắn đối với người dưới 18 tuổi cùng với sự đồng ý của cha mẹ hoặc người giám hộ hợp pháp để khám sức khỏe và thực hiện các thủ tục, tôn trọng quyền từ chối của nạn nhân.
- Chỉ chia sẻ dữ liệu y tế đảm bảo mức độ bảo mật và bảo vệ thông tin tối đa và với sự đồng ý trên cơ sở thông tin được cung cấp đầy đủ của nạn nhân bị mua bán.
- Cung cấp tài liệu chứng cứ (giám định về thể chất và tâm lý vì mục đích pháp lý) theo yêu cầu của nạn nhân bị mua bán hoặc người đại diện hợp pháp trong quá trình xét xử MBN.
- Phối hợp với các cơ quan chính phủ, các tổ chức xã hội, tổ chức phi chính phủ để đảm bảo dịch vụ chăm sóc sức khỏe tâm thần không bị từ chối do hạn chế về ngân sách hoặc nguồn lực.

Kết quả này đòi hỏi các chính phủ:

- Xây dựng các tiêu chuẩn tối thiểu về chăm sóc y tế dành cho nạn nhân bị mua bán. Các tiêu chuẩn cần được xây dựng với sự tham gia hợp tác của các chính phủ, liên chính phủ, các tổ chức xã hội, tổ chức phi chính phủ và các tổ chức học thuật, đồng thời phải dựa trên nghiên cứu toàn diện và các thực tiễn tốt nhất.
- Tăng cường hợp tác giữa các chính phủ, liên chính phủ và các tổ chức xã hội, tổ chức phi chính phủ và xuyên biên giới thông qua điều phối và tích hợp dịch vụ chăm sóc y tế được cung cấp tại các quốc gia đích đến, quốc gia nguồn và quốc gia quá cảnh.

Kết quả trung hạn (2-5 năm)	Kết quả dài hạn (từ 5 năm trở lên)
Tất cả nạn nhân bị mua bán thường xuyên tiếp cận các thông tin và dịch vụ y tế theo nhu cầu của mình.	Chăm sóc y tế và sức khỏe tâm thần được thể chế hóa và duy trì, phù hợp với ACTIP.

Khung mô hình theo dõi tiến độ cho kết quả ngắn hạn		
☐	Không	Không áp dụng
☐	Trước khi thực hiện	Chưa có mục nào được kiểm chứng
☐	Giai đoạn thực hiện	Một số mục đã được kiểm chứng
☐	Giai đoạn hoàn thành	Tất cả các mục đã được kiểm chứng

VÍ DỤ THỰC HÀNH TỐT VỀ CHĂM SÓC Y TẾ VÀ SỨC KHOẺ TÂM THẦN

Nạn nhân bị mua bán được nhận thông tin để đưa ra quyết định dựa trên thông tin được cung cấp đầy đủ về sức khỏe của mình

Một nạn nhân bị mua bán bị phẫu thuật cắt nội tạng đã được chuyển đến nơi ở an toàn sau 3 – 5 ngày kể từ khi họ bị cắt thận. Tại ngôi nhà an toàn có nạn nhân cùng với một nhân viên y tế.

Nhân viên y tế cung cấp thông tin về các giai đoạn tiếp theo của quá trình giải cứu nạn nhân. Nhân viên y tế khuyên nạn nhân nên tham gia tư vấn và khám sức khỏe (ngoại khoa) với bác sĩ đa khoa, bao gồm cả chụp ảnh vết thương. Bác sĩ đa khoa sẽ kiểm tra vết thương để xem có cần kiểm tra thêm hoặc can thiệp y tế hay không. Bác sĩ cũng có thể yêu cầu chụp CT để làm chứng cứ trước tòa. Để thực hiện các bước này cần đưa nạn nhân đến bệnh viện.

Nạn nhân ban đầu từ chối khám và điều trị. Nhân viên y tế tôn trọng quyết định này. Tuy nhiên, họ cảm thấy nạn nhân cần thêm thông tin. Nhân viên y tế giải thích những lợi ích, nhu cầu cụ thể của nạn nhân và những lựa chọn dành cho họ. Nạn nhân hiểu rõ hơn và đồng ý. Gia đình nạn nhân cũng được mời đi cùng nạn nhân đến bệnh viện để khám và điều trị.

Làm việc với người khuyết tật

Tại Indonesia, một trung tâm thông tin do một tổ chức xã hội vận động cho người khuyết tật vận hành. Tổ chức xã hội này cử một người đồng hành khi nạn nhân bị mua bán hoặc người nghi là nạn nhân được chuyển tuyến đến trung tâm để được hỗ trợ.

Người đồng hành hiểu rõ tình trạng khuyết tật và dịch vụ mà nạn nhân bị mua bán đang tiếp cận. Người đồng hành được đào tạo để xử lý và hỗ trợ nạn nhân khuyết tật bị mua bán, điều hướng dịch vụ để điều trị và chăm sóc tốt nhất có thể cho nạn nhân.

Quy trình tư pháp hình sự

28

Kết quả ngắn hạn (0-2 năm)

Pháp luật, chính sách và quy định được thực hiện để điều tra, truy tố và xét xử đối tượng MBN và những người khác có liên quan đến MBN.

Tham chiếu đến các điều khoản của tài liệu gốc

- Hướng dẫn về nhạy cảm giới khi tiếp xúc, làm việc với nạn nhân bị mua bán là phụ nữ 3.6.2.
- ACTIP Điều 1(1)(a), 5, 12(h).

Mô tả & Giải thích

Hình sự hóa hoạt động MBN kêu gọi các Quốc gia Thành viên ASEAN thông qua luật pháp phù hợp và các biện pháp cần thiết khác để xác định MBN là một tội phạm hình sự bao gồm các cấu thành và hành vi liên quan. Hình sự hóa hoạt động MBN là một bước quan trọng hướng tới chấm dứt tình trạng đối tượng MBN không bị xử lý. Mục đích cuối cùng là ngăn chặn và đấu tranh với MBN, đặc biệt đối với phụ nữ và trẻ em, đồng thời bảo đảm trừng phạt công bằng và hiệu quả đối tượng MBN.

Các quốc gia không hình sự hóa MBN sẽ thất bại trong nghĩa vụ bảo vệ nạn nhân bị mua bán và ngăn chặn MBN xảy ra trong tương lai. Các quốc gia này cũng không đưa ra cơ cấu tổ chức cần thiết để các cơ quan nhà nước điều tra, truy tố và xét xử các vụ MBN theo các tiêu chuẩn cần thiết. Ngoài khuôn khổ pháp lý vững chắc, các quốc gia cũng yêu cầu cung cấp đầy đủ quyền hạn và công cụ cho các cán bộ có thẩm quyền như cơ quan thực thi pháp luật, kiểm sát viên và thẩm phán để có thể điều tra, truy tố và xét xử người phạm tội một cách hiệu quả.

Ngoài ra, luật, chính sách và quy định phải được thực thi với sự quan tâm tối đa đến nhu cầu của nạn nhân, yêu cầu áp dụng các nguyên tắc, hướng dẫn liên quan về không truy cứu trách nhiệm hình sự, hành chính, không giam giữ, bao gồm cả nguyên tắc không gây hại đối với nạn nhân bị mua bán.

Danh sách bảng kiểm để minh chứng cho kết quả ngắn hạn

- ☐ Luật, chính sách và quy định về hình sự hóa MBN và các tội phạm liên quan được thực hiện.
- ☐ Các cơ quan thực thi pháp luật và tư pháp có liên quan được trang bị các nguồn lực và công cụ cần thiết để điều tra, truy tố và xét xử MBN một cách hiệu quả và hiệu quả.
- ☐ Chương trình đào tạo cho cán bộ thực thi pháp luật, cán bộ xuất nhập cảnh, thanh tra lao động và các cán bộ của các đơn vị có liên quan, những người có thẩm quyền và quyền hạn điều tra MBN được tổ chức thường xuyên.
- ☐ Việc đào tạo về xử lý các vụ án MBN cho kiểm sát viên và thẩm phán được tổ chức thường xuyên.
- ☐ Việc đào tạo áp dụng cách tiếp cận nhạy cảm giới, lấy nạn nhân làm trung tâm, thân thiện với trẻ em và dựa trên hiểu biết về sang chấn, có tính đến sự tham gia của các tổ chức xã hội, tổ chức phi chính phủ có liên quan, đặc biệt là những người làm việc để hỗ trợ nạn nhân bị mua bán trong quá trình họ tham gia vào các hoạt động xã hội, quá trình tư pháp hình sự.
- ☐ Đào tạo về tăng cường hợp tác trong điều tra, truy tố, xét xử các vụ án MBN trong và xuyên biên giới.
- ☐ Có đơn vị điều tra chuyên trách.
- ☐ Chỉ định kiểm sát viên chuyên trách.
- ☐ Thành lập đơn vị truy tố chuyên trách hoặc lực lượng chuyên trách.
- ☐ Chỉ định thẩm phán chuyên trách.
- ☐ Xác định tòa án chuyên trách xử lý các vụ án mua bán người.

Phạm vi

Kết quả này bao gồm:

- Luật, chính sách và các quy định hình sự hoá MBN và các tội phạm liên quan, phù hợp với ACTIP và các công ước quốc tế liên quan khác.
- Nâng cao năng lực cho các cơ quan tư pháp hình sự và các cơ quan liên quan như thanh tra lao động để tăng cường điều tra, truy tố và xét xử các vụ án MBN, bao gồm cả các vụ án qua biên giới.
- Các Quốc gia Thành viên ASEAN thành lập và/hoặc chỉ định các đơn vị chuyên trách để điều tra, truy tố và xét xử các vụ án MBN.

Kết quả trung hạn (2-5 năm)	Kết quả dài hạn (từ 5 năm trở lên)
Các cơ quan tư pháp hình sự có kiến thức, kỹ năng, nguồn lực và công cụ để điều tra, truy tố và xét xử một cách hiệu quả mọi hình thức MBN kể cả trong nước và qua biên giới.	Việc tăng cường điều tra và truy tố MBN làm gián đoạn đáng kể tội phạm MBN.

Khung mô hình theo dõi tiến độ cho kết quả ngắn hạn		
☐	Không	Không áp dụng
☐	Trước khi thực hiện	Chưa có mục nào được kiểm chứng
☐	Giai đoạn thực hiện	Một số mục đã được kiểm chứng
☐	Giai đoạn hoàn thành	Tất cả các mục đã được kiểm chứng

Quy trình tư pháp hình sự

29

Kết quả ngắn hạn (0-2 năm)

Nạn nhân bị mua bán có thể đưa ra quyết định dựa trên thông tin được cung cấp đầy đủ về việc họ có lựa chọn tham gia truy tố đối tượng MBN hay không.

Tham chiếu đến các điều khoản của tài liệu gốc

- Hướng dẫn và quy trình khu vực, mục 3.1.1.
- Hướng dẫn Không gây tổn hại dành cho cán bộ tuyến đầu, trang 42, 77, 85, 92.
- ACTIP Điều 16(5).

Mô tả & Giải thích

Nạn nhân bị mua bán là những người quan tâm nhất đến việc truy tố thành công đối tượng đã mua bán họ. Điều quan trọng là phải cho nạn nhân biết về các quyền hợp pháp của mình, sự hỗ trợ sẵn có dành cho họ cũng như điều gì đang xảy ra và lý do điều đó đang xảy ra. Việc tôn trọng nhu cầu, quyền và lựa chọn của nạn nhân về lâu dài có thể mang lại lợi ích không chỉ cho nạn nhân mà còn cho toàn bộ quá trình tư pháp và xã hội.

Các điều tra viên, kiểm sát viên và thẩm phán cần giao tiếp hiệu quả với nạn nhân và người làm chứng, cung cấp cho họ thông tin cần thiết bằng ngôn ngữ hoặc hình thức dễ hiểu để họ hiểu quy trình tư pháp hình sự cũng như những hỗ trợ sẵn có để họ đưa ra quyết định sáng suốt. Cơ quan chức năng có thể thu được câu chuyện đầy đủ và mạch lạc hơn từ nạn nhân khi họ cảm thấy an toàn và được hỗ trợ.

Danh sách bảng kiểm để minh chứng cho kết quả ngắn hạn

- ☐ Giải thích rõ ràng cho nạn nhân về tội phạm MBN, hình phạt dành cho thủ phạm, khả năng tiếp cận công lý của nạn nhân và biện pháp khắc phục hậu quả.
- ☐ Giải thích rõ ràng về hệ thống tư pháp hình sự cho nạn nhân.
- ☐ Nạn nhân được thông báo về quyền tham gia hoặc không tham gia bất kỳ thủ tục tố tụng nào và có thể chấm dứt tham gia bất cứ lúc nào.
- ☐ Cung cấp thông tin về trợ giúp pháp lý, bồi cảnh phòng xử án, mong đợi, thủ tục tố tụng cho nạn nhân.
- ☐ Cung cấp thông tin về vai trò của thẩm phán, cán bộ tòa án, kiểm sát viên và luật sư cũng như các dạng câu hỏi có thể được đưa ra cho nạn nhân.
- ☐ Thông tin có tính nhạy cảm giới, lấy nạn nhân làm trung tâm và có thể tiếp cận được với mọi thành phần trong xã hội, bao gồm cả các nhóm dễ bị tổn thương như phụ nữ, trẻ em và người khuyết tật.
- ☐ Có sự đồng ý tự nguyện, được lấy trước bằng văn bản hoặc ghi âm của nạn nhân hoặc sự đồng ý chắc chắn đối với người dưới 18 tuổi cùng với sự đồng ý của cha mẹ hoặc người giám hộ hợp pháp của trẻ.
- ☐ Tôn trọng quyền từ chối nhận trợ giúp và hỗ trợ bất cứ lúc nào của nạn nhân.
- ☐ Sự bảo vệ, hỗ trợ và trợ giúp đầy đủ, bắt buộc về mặt pháp lý không phụ thuộc vào sự hợp tác của nạn nhân bị mua bán trong các quá trình tư pháp.
- ☐ Chỉ định người tư vấn pháp luật, người thực hiện trợ giúp pháp lý hoặc người hỗ trợ khác.
- ☐ Nạn nhân không bị đe dọa truy cứu trách nhiệm hình sự nếu từ chối hợp tác trong quá trình tố tụng.

Phạm vi

Kết quả này bao gồm các điều khoản cho phép nạn nhân bị mua bán đưa ra quyết định.

- Giải thích rõ ràng về hệ thống tư pháp hình sự cho nạn nhân bị mua bán bao gồm địa vị pháp lý, quyền lợi, lựa chọn, dịch vụ sẵn có và quy trình tư pháp hình sự. Thông tin bao gồm (nhưng không giới hạn ở) hình phạt đối với thủ phạm, các biện pháp khắc phục hậu quả sẵn có, bồi hoàn và/hoặc bồi thường, quy trình nộp đơn để nhận bồi thường, khả năng bị kết án và thời gian xử lý vụ việc.
- Cung cấp cho nạn nhân, người làm chứng các thông tin có tính nhạy cảm giới và lấy nạn nhân làm trung tâm về toàn bộ quá trình tư pháp hình sự, bao gồm các quy tắc tại phòng xử án, thủ tục tố tụng và các dạng câu hỏi có thể được đưa ra bằng nhiều ngôn ngữ, hình thức hoặc ngôn ngữ ký hiệu mà tất cả mọi người đều có thể tiếp cận được bao gồm các nhóm dễ bị tổn thương như phụ nữ, trẻ em và người khuyết tật.
- Nạn nhân bị mua bán được trợ giúp pháp lý để họ có thể đưa ra quyết định dựa trên thông tin được cung cấp đầy đủ về việc có tham gia truy tố đối tượng MBN hay không.
- Nạn nhân được bảo vệ, hỗ trợ và trợ giúp đầy đủ, theo quy định của pháp luật trong suốt thời gian họ tham gia tố tụng. Việc hỗ trợ dành cho nạn nhân và/hoặc người nghi là nạn nhân không bị ràng buộc bởi điều kiện phải tham gia vào quá trình tư pháp hình sự.
- Có sự đồng ý tự nguyện trước bằng văn bản hoặc ghi âm của nạn nhân hoặc sự đồng ý chắc chắn đối với người dưới 18 tuổi cùng với sự đồng ý của cha mẹ hoặc người giám hộ hợp pháp của trẻ để nạn nhân tham gia vào quá trình tố tụng. Tôn trọng quyền từ chối nhận hỗ trợ và trợ giúp vào bất cứ lúc nào của họ.
- Trẻ em đặc biệt dễ bị tổn hại thêm hoặc (tái) trở thành nạn nhân khi tiếp xúc với hệ thống tư pháp hình sự, điều này cần được giải quyết phù hợp về độ tuổi, giới và văn hóa.
- Luật sư, người thực hiện trợ giúp pháp lý hoặc những người hỗ trợ khác được phân công hỗ trợ, cập nhật thông tin cho nạn nhân trong suốt quá trình tố tụng hình sự và đồng hành cùng họ trong quá trình thẩm vấn. Cung cấp tư vấn pháp lý cho nạn nhân không bị ràng buộc bởi điều kiện họ phải hợp tác với chính quyền hoặc tham gia vào quá trình tố tụng hình sự.
- Nạn nhân không bị đe dọa truy cứu trách nhiệm hình sự nếu từ chối hợp tác trong quá trình tố tụng.

Kết quả trung hạn (2-5 năm)	Kết quả dài hạn (từ 5 năm trở lên)
Tỷ lệ nạn nhân tự nguyện tham gia truy tố đối tượng MBN tăng cao.	Việc tăng cường điều tra, truy tố MBN đã làm giảm đoạn đáng kể tội phạm MBN.

Khung mô hình theo dõi tiến độ cho kết quả ngắn hạn		
☐	Không	Không áp dụng
☐	Trước khi thực hiện	Chưa có mục nào được kiểm chứng
☐	Giai đoạn thực hiện	Một số mục đã được kiểm chứng
☐	Giai đoạn hoàn thành	Tất cả các mục đã được kiểm chứng

Quy trình tư pháp hình sự

30

Kết quả ngắn hạn (0-2 năm)

Nạn nhân bị mua bán có thể ở lại quốc gia đích đến trong thời gian họ đang hồi phục và tham gia quá trình tố tụng hình sự.

Tham chiếu đến các điều khoản của tài liệu gốc

- Hướng dẫn và Quy trình khu vực, mục 2.5.13, 3.1.3, 5.3.8.
- Hướng dẫn Không gây tổn hại dành cho cán bộ tuyến đầu trang 21, 54, 92.
- ACTIP Điều 14(4), 16(5).

Mô tả & Giải thích

Theo ACTIP, các Quốc gia Thành viên ASEAN có nghĩa vụ thông qua các biện pháp lập pháp hoặc biện pháp phù hợp khác cho phép nạn nhân bị mua bán được ở lại lãnh thổ của quốc gia mình, tạm thời hoặc vĩnh viễn, trong những trường hợp phù hợp, cho đến khi vụ án hoặc yêu cầu bồi thường của họ được giải quyết.

Các quốc gia thành viên ASEAN có nghĩa vụ xem xét các biện pháp nhân đạo và các yếu tố nhân văn để đạt được mục đích này. Nước sở tại có thể khuyến khích nạn nhân tự nguyện ở lại lãnh thổ của mình nhằm mục đích làm chứng hoặc tham gia truy tố đối tượng MBN nhưng phải quan tâm đúng mức đến sự an toàn của họ.

Cấp giấy phép lưu trú tạm thời hoặc vĩnh viễn cho nạn nhân bị mua bán bất kể nạn nhân có tham gia hay làm chứng trong các thủ tục tố tụng hay không. Nạn nhân bị mua bán không bị phạt vì vi phạm quy định về xuất nhập cảnh của nước sở tại do bị mua bán.

Danh sách bảng kiểm để minh chứng cho kết quả ngắn hạn

- ☐ Luật/chính sách hoặc thủ tục đảm bảo nạn nhân bị mua bán và người làm chứng không bị buộc phải rời khỏi hoặc buộc phải ở lại quốc gia sở tại để thực hiện các thủ tục tố tụng hình sự.
- ☐ Các nạn nhân bị mua bán và người làm chứng có đủ tư cách pháp lý và giấy tờ để ở lại quốc gia sở tại trong quá trình phục hồi và quá trình tư pháp.
- ☐ Nạn nhân bị mua bán và người làm chứng được đảm bảo an toàn và bảo vệ không bị tổn hại hoặc quấy rối về thể chất.
- ☐ Cung cấp thời gian phục hồi không phụ thuộc vào thời gian tố tụng.
- ☐ Nạn nhân tham gia tố tụng theo mức độ sẵn sàng của họ.
- ☐ Tạm đình chỉ/tạm dừng thủ tục tố tụng khi được yêu cầu mà không làm gián đoạn thời hạn tố tụng theo luật định.
- ☐ Nạn nhân không bị phạt vì cư trú hoặc lưu trú bất hợp pháp ở quốc gia sở tại do bị mua bán.

Phạm vi

Cách tiếp cận lấy nạn nhân làm trung tâm, nhạy cảm giới và thân thiện với trẻ em đảm bảo rằng:

- Nạn nhân bị mua bán được hỗ trợ để có được tư cách pháp lý, tạm thời hoặc vĩnh viễn nếu có.
- Nạn nhân bị mua bán và người làm chứng được đảm bảo an toàn và bảo vệ không bị tổn hại về thể chất hoặc bị quấy rối.
- Thời gian phục hồi không phụ thuộc vào thời gian xử lý vụ án và thay vào đó thủ tục tố tụng hình sự được tiến hành phù hợp với sự sẵn sàng của nạn nhân.
- Tòa án có thể tạm đình chỉ/tạm dừng thủ tục tố tụng hình sự nếu nạn nhân hoặc người làm chứng không thể tiếp tục tham gia vì lý do về y tế hoặc tinh thần cho đến khi các chuyên gia cho ý kiến là họ có đủ sức khỏe để tiếp tục và khoảng thời gian đó sẽ không làm gián đoạn thời hạn tố tụng theo luật định.
- Các Quốc gia Thành viên ASEAN xây dựng các quy trình thực thi tiêu chuẩn hoặc hướng dẫn cho phép nạn nhân bị mua bán và người làm chứng có tư cách pháp lý và giấy tờ để ở lại nước sở tại trong quá trình tố tụng.
- Nạn nhân bị mua bán hoặc người nghi là nạn nhân có đủ tư cách pháp lý và được bảo vệ không bị giam giữ và trục xuất hoặc không bị phạt, giam giữ hoặc trục xuất vì vi phạm các quy định xuất nhập cảnh như: ở lại quá thời hạn, tình trạng bất hợp pháp, không thanh toán các lệ phí nhập cảnh hoặc làm việc trái phép tại nước sở tại do bị mua bán.

Kết quả trung hạn (2-5 năm)	Kết quả dài hạn (từ 5 năm trở lên)
Luật PCMBN được sửa đổi có bao gồm các điều khoản nhằm bảo vệ nạn nhân và tạo điều kiện thuận lợi cho họ ở lại và phục hồi ở nước sở tại.	Ban hành các luật và quy định đưa ra cơ chế pháp lý cho nạn nhân bị mua bán được ở lại nước sở tại phù hợp với ACTIP.

Khung mô hình theo dõi tiến độ cho kết quả ngắn hạn		
☐	Không	Không áp dụng
☐	Trước khi thực hiện	Chưa có mục nào được kiểm chứng
☐	Giai đoạn thực hiện	Một số mục đã được kiểm chứng
☐	Giai đoạn hoàn thành	Tất cả các mục đã được kiểm chứng

Quy trình tư pháp hình sự

31

Kết quả ngắn hạn (0-2 năm)

Nạn nhân bị mua bán được cung cấp các dịch vụ liên quan trong suốt quá trình tham gia tố tụng hình sự.

Tham chiếu đến các điều khoản của tài liệu gốc

- Hướng dẫn và quy trình khu vực, mục 3.1.5.
- Hướng dẫn về nhạy cảm giới khi tiếp xúc, làm việc với nạn nhân bị mua bán là phụ nữ 3.4.6.
- Hướng dẫn Không gây tổn hại dành cho cán bộ tuyến đầu, trang 93.
- ACTIP Điều 14(10), (13), 16(5).
- Kế hoạch tổng thể ASEAN 2025: Lồng ghép quyền của người khuyết tật APSC 3.

Mô tả & Giải thích

Pháp luật, chính sách và các quy định được thực hiện nhằm cung cấp dịch vụ cho nạn nhân bị mua bán trong suốt quá trình họ tham gia vào quá trình tố tụng hình sự. Các dịch vụ bao gồm (nhưng không giới hạn ở): nhà ở, tư vấn và thông tin về các quyền hợp pháp bằng ngôn ngữ và hình thức dễ hiểu, hỗ trợ y tế, tâm lý và vật chất, cơ hội việc làm, giáo dục và đào tạo. Nạn nhân cũng có quyền được hưởng các dịch vụ pháp lý và trợ giúp pháp lý miễn phí để hỗ trợ họ trong việc giải quyết các thủ tục tố tụng, bao gồm được nhận bồi thường và/hoặc bồi hoàn cho những thiệt hại mà họ đã phải gánh chịu.

Sự hợp tác giữa chính phủ và các tổ chức xã hội, tổ chức phi chính phủ là điều tối quan trọng để đảm bảo nạn nhân có thể nhận được sự chăm sóc và hỗ trợ đầy đủ theo quy định của ACTIP.

Danh sách bảng kiểm để minh chứng cho kết quả ngắn hạn

- ☐ Cung cấp một loạt các hỗ trợ cho nạn nhân bị mua bán bao gồm trợ giúp pháp lý miễn phí, không bị ràng buộc bởi điều kiện phải tham gia vào quá trình tư pháp hình sự.
- ☐ Có sẵn mạng lưới các cơ quan chính phủ, tổ chức phi chính phủ hoặc tổ chức xã hội cung cấp trợ giúp pháp lý miễn phí và dễ tiếp cận cho nạn nhân.
- ☐ Người tư vấn pháp luật và trợ giúp pháp lý có trình độ chuyên môn và kinh nghiệm.
- ☐ Tư vấn pháp lý được truyền đạt rõ ràng, bằng các hình thức và ngôn ngữ dễ tiếp cận mà nạn nhân có thể hiểu được.
- ☐ Chỉ định người giám hộ hợp pháp khi cha mẹ không thể tiếp cận và/hoặc không thể chăm sóc cho nạn nhân bị mua bán là trẻ em.

Phạm vi

Kết quả này bao gồm các điều khoản để:

- Cung cấp trợ giúp hoặc hỗ trợ pháp lý miễn phí và dễ tiếp cận để hỗ trợ nạn nhân bị mua bán, phù hợp với luật pháp và chính sách quốc gia của mỗi quốc gia thành viên ASEAN. Nếu không có hỗ trợ pháp lý do nhà nước cung cấp, sắp xếp các lựa chọn thay thế như dịch vụ hỗ trợ miễn phí hoặc luật sư do các tổ chức xã hội, tổ chức phi chính phủ cung cấp.
- Thiết lập hoặc củng cố mạng lưới các chuyên gia trợ giúp pháp lý và các tổ chức chuyên môn để hỗ trợ nạn nhân bị mua bán và người khuyết tật không có khả năng chi trả cho đại diện pháp lý.
- Cung cấp tư vấn pháp lý chuyên nghiệp có kiến thức chuyên môn để tư vấn cho nạn nhân bị mua bán và đại diện cho họ một cách hiệu quả.
- Truyền đạt rõ ràng tất cả tư vấn pháp lý qua người phiên dịch phù hợp bằng ngôn ngữ hoặc ngôn ngữ ký hiệu mà mọi thành phần trong xã hội đều có thể tiếp cận, bao gồm cả các nhóm dễ bị tổn thương như phụ nữ, trẻ em và người khuyết tật.
- Đảm bảo có các tòa án chuyên biệt và quy trình thân thiện với trẻ em, chỉ định người giám hộ hợp pháp đủ tiêu chuẩn cho nạn nhân bị mua bán là trẻ em nếu các em không có sự chăm sóc của cha mẹ, để ngăn ngừa tái sang chấn và bảo vệ lợi ích tốt nhất của các em cũng như đại diện cho các em trong các thủ tục tố tụng.
- Đảm bảo rằng việc cung cấp dịch vụ cho nạn nhân bị mua bán hoặc người làm chứng không bị ràng buộc bởi điều kiện họ phải hợp tác với chính quyền hoặc tham gia vào quá trình tố tụng hình sự.
- Áp dụng các cách tiếp cận dựa trên hiểu biết về sang chấn và các nguyên tắc không gây hại trong tất cả các giai đoạn của quá trình tố tụng hình sự.
- Đảm bảo bảo mật trong việc xử lý các vụ án MBN (tức là có phòng riêng để phỏng vấn, điều tra/xét xử kín).

Kết quả trung hạn (2-5 năm)	Kết quả dài hạn (từ 5 năm trở lên)
Tỷ lệ nạn nhân tự nguyện tham gia truy tố đối tượng MBN ngày càng tăng.	Việc bảo vệ và hỗ trợ nạn nhân được thể chế hóa và duy trì phù hợp với ACTIP, dẫn đến việc tăng cường điều tra và truy tố MBN, làm gián đoạn đáng kể tội phạm MBN.

Khung mô hình theo dõi tiến độ cho kết quả ngắn hạn

☐	Không	Không áp dụng
☐	Trước khi thực hiện	Chưa có mục nào được kiểm chứng
☐	Giai đoạn thực hiện	Một số mục đã được kiểm chứng
☐	Giai đoạn hoàn thành	Tất cả các mục đã được kiểm chứng

Quy trình tư pháp hình sự

32

Kết quả ngắn hạn (0-2 năm)

Các nạn nhân bị mua bán trở về và tái hòa nhập được hỗ trợ tham gia vào quá trình điều tra và truy tố xuyên biên giới những đối tượng MBN.

Tham chiếu đến các điều khoản của tài liệu gốc

- Hướng dẫn và quy trình khu vực, mục 3.1.4.
- ACTIP Điều 15(1), (4), (7), 16(5).

Mô tả & Giải thích

Theo ACTIP, các Quốc gia Thành viên ASEAN có nghĩa vụ tạo điều kiện thuận lợi cho việc hồi hương các nạn nhân bị mua bán mà không có sự chậm trễ quá mức hoặc vô lý, liên quan đến sự an toàn của công dân hoặc thường trú nhân của họ. Các Quốc gia Thành viên ASEAN cũng có nghĩa vụ cấp giấy thông hành và/hoặc giấy ủy quyền cho phép nạn nhân bị mua bán được di chuyển và tái nhập cảnh về nước.

Trong trường hợp điều tra và truy tố xuyên biên giới mà cần phải có sự có mặt trực tiếp của nạn nhân, thì xem xét hỗ trợ nạn nhân các chi phí đi lại, ăn, ở, sự an toàn và thuận tiện để hỗ trợ họ tham gia vào quá trình điều tra và truy tố đối tượng MBN. Điều này được thực hiện theo các thỏa thuận hỗ trợ pháp lý song phương hoặc đa phương hiện có hoặc các thỏa thuận về di cư nhằm tạo ra các quyền và đặc quyền thuận lợi hơn cho nạn nhân.

Nếu nạn nhân không thể có mặt trực tiếp thì xem xét và đưa ra các phương thức thay thế để nạn nhân cung cấp hoặc đưa ra chứng cứ.

Danh sách bảng kiểm để minh chứng cho kết quả ngắn hạn

- ☐ Có cơ chế hoặc thủ tục để nạn nhân đã hồi hương tham gia điều tra và truy tố đối tượng MBN khi thấy an toàn.
- ☐ Sử dụng xét xử trực tuyến và lấy lời khai qua video trực tuyến từ nơi nạn nhân đang lưu trú để hỗ trợ họ đưa ra lời khai.
- ☐ Nạn nhân bị mua bán được hỗ trợ cung cấp lời khai hoặc quay video trước làm chứng cứ trong quá trình điều tra và truy tố đối tượng MBN.
- ☐ Xây dựng các thỏa thuận hợp tác với các quốc gia nguồn để đảm bảo việc đi lại, ăn ở an toàn cho nạn nhân bị mua bán, bao gồm có người đi cùng nếu cần trong quá trình tham gia tố tụng hình sự
- ☐ Các thỏa thuận hợp tác như vậy giữa các quốc gia thuận tiện nhất và không gây tổn kém cho nạn nhân.

Phạm vi

Kết quả này bao gồm sự phối hợp và hợp tác giữa các quốc gia thành viên ASEAN để:

- Các thỏa thuận hợp tác giữa quốc gia đích đến và quốc gia nguồn được xây dựng nhằm đảm bảo nạn nhân bị mua bán và người đi cùng có chuyển đi an toàn, thuận lợi nhất và miễn phí để cung cấp lời khai.
- Xây dựng cơ chế hợp tác giữa các Quốc gia Thành viên ASEAN và các cơ quan nhằm tạo điều kiện cho nạn nhân bị mua bán tham gia điều tra và truy tố những đối tượng đã mua bán họ.
- Sử dụng xét xử trực tuyến và lấy lời khai qua video trực tuyến từ nơi nạn nhân đang lưu trú, phù hợp với luật pháp quốc gia.
- Đưa ra lựa chọn sử dụng video được quay trước để nạn nhân có phương án thay thế để đưa ra chứng cứ.
- Sử dụng lời khai của nạn nhân đã được thu âm, ghi hình trước đó như một phương thức thay thế để đưa ra chứng cứ
- Cho phép người hỗ trợ đi cùng nạn nhân và/hoặc người nghi là nạn nhân trong quá trình điều tra, truy tố và xét xử.

Cơ quan chức năng và pháp luật nhận thức rằng các vụ án MBN không chỉ dựa vào lời khai của nạn nhân bị mua bán để điều tra, truy tố, xét xử đối tượng MBN.

Kết quả trung hạn (2-5 năm)	Kết quả dài hạn (từ 5 năm trở lên)
Tỷ lệ nạn nhân tự nguyện tham gia truy tố đối tượng MBN ngày càng tăng.	Việc tăng cường điều tra và truy tố MBN đã làm gián đoạn đáng kể tội phạm MBN.

Khung mô hình theo dõi tiến độ cho kết quả ngắn hạn		
☐	Không	Không áp dụng
☐	Trước khi thực hiện	Chưa có mục nào được kiểm chứng
☐	Giai đoạn thực hiện	Một số mục đã được kiểm chứng
☐	Giai đoạn hoàn thành	Tất cả các mục đã được kiểm chứng

Quy trình tư pháp hình sự

33

Kết quả ngắn hạn (0-2 năm)

Thông báo về diễn biến vụ án cho nạn nhân đã lựa chọn tham gia vào quá trình điều tra, truy tố đối tượng đã mua bán họ.

Tham chiếu đến các điều khoản của tài liệu gốc

- Hướng dẫn và quy trình khu vực, mục 3.1.1.
- Hướng dẫn Không gây tổn hại dành cho cán bộ tuyến đầu, trang 42, 77, 85, 92.
- ACTIP Điều 16(5), 9.

Mô tả & Giải thích

Để có thể cung cấp cho nạn nhân thông tin cập nhật, chính xác và kịp thời về diễn biến của vụ án, các Quốc gia Thành viên ASEAN cần thiết lập và sử dụng các kênh liên lạc hiện có giữa các quốc gia hoặc giữa các cơ quan chính phủ có liên quan ở cấp quốc gia, hoặc giữa các cơ quan có thẩm quyền liên quan đến các vụ án xuyên biên giới để tạo điều kiện thuận lợi cho việc trao đổi thông tin nhanh chóng và an toàn, đồng thời luôn cập nhật tiến độ điều tra hoặc truy tố các vụ án.

ACTIP yêu cầu các Quốc gia Thành viên cung cấp thông tin về sự bảo vệ, trợ giúp và hỗ trợ mà nạn nhân được hưởng theo quy định của pháp luật trong nước và theo Công ước. Những thông tin như vậy, đặc biệt liên quan đến các quyền hợp pháp, phải được cung cấp bằng ngôn ngữ, ngôn ngữ ký hiệu và hình thức mà nạn nhân có thể hiểu được.

Phạm vi

Kết quả này đảm bảo rằng nạn nhân bị mua bán và người làm chứng được thông báo về diễn biến vụ việc bằng bất kỳ phương tiện nào họ cho là phù hợp, bằng ngôn ngữ và hình thức mà họ có thể hiểu được.

Áp dụng các cơ chế để đảm bảo thông tin về các vụ MBN được trao đổi thường xuyên, chính xác và an toàn trong và giữa các cơ quan liên quan.

Nạn nhân được cán bộ đầu mối hoặc cơ quan chuyên trách cung cấp thông tin cập nhật thường xuyên về vụ án của họ.

Danh sách bảng kiểm để minh chứng cho kết quả ngắn hạn

- ☐ Diễn biến của vụ án được giải thích rõ ràng bằng ngôn ngữ và hình thức mà nạn nhân có thể hiểu được.
- ☐ Có cơ chế hợp tác/điều phối mạnh mẽ để chia sẻ thông tin.
- ☐ Có kênh liên lạc bảo mật được các Quốc gia Thành viên ASEAN thiết lập và sử dụng.
- ☐ Có thể cử người hỗ trợ hoặc điều phối viên về nạn nhân-người làm chứng cho nạn nhân bị mua bán để hỗ trợ và thông báo cho nạn nhân về tình trạng/tiến triển của vụ án và các vấn đề liên quan khác.

Kết quả trung hạn (2-5 năm)

Tỷ lệ nạn nhân tự nguyện tham gia truy tố đối tượng MBN tăng.

Kết quả dài hạn (từ 5 năm trở lên)

Việc tăng cường điều tra và truy tố làm gián đoạn đáng kể tội phạm MBN.

Khung mô hình theo dõi tiến độ cho kết quả ngắn hạn

☐	Không	Không áp dụng
☐	Trước khi thực hiện	Chưa có mục nào được kiểm chứng
☐	Giai đoạn thực hiện	Một số mục đã được kiểm chứng
☐	Giai đoạn hoàn thành	Tất cả các mục đã được kiểm chứng

Quy trình tư pháp hình sự

34

Kết quả ngắn hạn (0-2 năm)

Thực hiện đánh giá rủi ro và xây dựng kế hoạch an toàn-riêng biệt dành cho từng nạn nhân bị mua bán trong suốt quá trình tố tụng hình sự.

Tham chiếu đến các điều khoản của tài liệu gốc

- Hướng dẫn và quy trình khu vực, mục 3.2.7.
- Hướng dẫn Không gây tổn hại dành cho cán bộ tuyến đầu, trang 77, 81, 85.

Mô tả & Giải thích

Xây dựng kế hoạch và đánh giá rủi ro riêng biệt, toàn diện cho tất cả nạn nhân và người làm chứng là người trưởng thành và trẻ em bị mua bán trên cơ sở tham vấn với nạn nhân và các thành viên trong gia đình họ (nếu có thể), các cơ quan thực thi pháp luật và hỗ trợ nạn nhân. Mục đích là để đánh giá tác hại tiềm ẩn khi nạn nhân tham gia vào hệ thống tư pháp hình sự, để đảm bảo an toàn và an ninh cho họ và gia đình họ.

Xem xét những tác hại tiềm ẩn đối với nạn nhân và gia đình họ cần trong đánh giá rủi ro và lập kế hoạch có thể bao gồm đe dọa, quấy rối, ép buộc và các hình thức bạo lực khác, dẫn đến tổn hại về thể chất và tâm lý. Những định kiến tiêu cực từ gia đình nạn nhân và phản ứng dữ dội có thể xảy ra từ cộng đồng nơi nạn nhân sinh sống cũng cần được xem xét trong phân tích rủi ro.

Danh sách bảng kiểm để minh chứng cho kết quả ngắn hạn

- ☐ Xây dựng và thực hiện đánh giá rủi ro riêng biệt dành cho từng nạn nhân.
- ☐ Tất cả các hoạt động đều cần có sự đồng ý bằng văn bản hoặc ghi âm bằng lời nói hoặc sự đồng ý chắc chắn đối với người dưới 18 tuổi cùng với sự đồng ý của cha mẹ hoặc người giám hộ hợp pháp của họ.
- ☐ Các kế hoạch đảm bảo an toàn được thực hiện và có thể bao gồm những điều sau đây:
 - ☐ Quyền riêng tư và danh tính của nạn nhân và gia đình họ được bảo vệ;
 - ☐ Điều tra, xét xử kín, và phương thức thay thế đưa ra chứng cứ;
 - ☐ Chương trình bảo vệ người làm chứng;
 - ☐ Có thể chỉ định nhân viên an ninh để bảo vệ nạn nhân và/hoặc người làm chứng.

Phạm vi

Kết quả này bao gồm các điều khoản cho:

- Thực hiện đánh giá rủi ro riêng biệt cho từng nạn nhân để đánh giá mọi tác hại và/hoặc rủi ro tiềm ẩn mà nạn nhân và/hoặc thành viên gia đình họ có thể gặp phải trong và sau quá trình tham gia vào quá trình tư pháp hình sự.
- Có kế hoạch đảm bảo an toàn và an ninh để bảo vệ nạn nhân bị mua bán trong quá trình tư pháp hình sự. Các kế hoạch bao gồm nhưng không giới hạn ở những điều sau đây:
 - quyền riêng tư của nạn nhân bị mua bán, người làm chứng và gia đình họ được bảo vệ; tên, ngày sinh, địa chỉ, hoàn cảnh cá nhân hoặc các chi tiết nhận dạng khác được ẩn danh hoặc biên tập lại khi cần thiết.
 - thực hiện các cuộc điều tra và xét xử kín.
 - chi tiết nhận dạng được công bố với sự đồng ý bằng văn bản hoặc ghi âm bằng lời nói hoặc sự đồng ý khẳng định đối với những người dưới 18 tuổi cùng với sự đồng ý của cha mẹ hoặc người giám hộ hợp pháp của họ.
 - các phương thức thay thế để nạn nhân đưa ra chứng cứ.
 - các chương trình bảo vệ người làm chứng có sự đồng ý bằng văn bản hoặc ghi âm bằng lời nói hoặc sự đồng ý chắc chắn đối với người dưới 18 tuổi cùng với sự đồng ý của cha mẹ hoặc người giám hộ hợp pháp của họ.
 - nhân viên an ninh để bảo vệ nạn nhân và/hoặc người làm chứng.

Kết quả trung hạn (2-5 năm)	Kết quả dài hạn (từ 5 năm trở lên)
Tỷ lệ nạn nhân tự nguyện tham gia truy tố đối tượng MBN tăng.	Việc tăng cường điều tra và truy tố MBN đã làm gián đoạn đáng kể tội phạm MBN.

Khung mô hình theo dõi tiến độ cho kết quả ngắn hạn		
☐	Không	Không áp dụng
☐	Trước khi thực hiện	Chưa có mục nào được kiểm chứng
☐	Giai đoạn thực hiện	Một số mục đã được kiểm chứng
☐	Giai đoạn hoàn thành	Tất cả các mục đã được kiểm chứng

Quy trình tư pháp hình sự

35

Kết quả ngắn hạn (0-2 năm)

Nạn nhân bị mua bán và gia đình họ được bảo vệ không bị đe dọa, ép buộc, quấy rối và/hoặc trả thù hoặc làm chứng giả mạo.

Tham chiếu đến các điều khoản của tài liệu gốc

- Hướng dẫn và Quy trình khu vực, mục 3.2.7, 2.1.1.
- Hướng dẫn về nhạy cảm giới khi tiếp xúc, làm việc với nạn nhân bị mua bán là phụ nữ, mục 3.6.5, 4.16.
- Hướng dẫn Không gây tổn hại dành cho cán bộ tuyến đầu, trang 77, 81.
- ACTIP Điều 16(5), (7).

Mô tả & Giải thích

Việc duy trì tính nghiêm minh của hệ thống tư pháp hình sự đòi hỏi phải bảo vệ bên bị ảnh hưởng, kết tội thủ phạm theo đúng quy định của pháp luật. Theo ACTIP, các Quốc gia Thành viên ASEAN có nghĩa vụ thực hiện các bước cần thiết để đảm bảo duy trì tính toàn vẹn của quy trình tư pháp hình sự, bao gồm bảo vệ nạn nhân bị mua bán khi cần thiết để không bị đe dọa và quấy rối, và trừng phạt đối tượng MBN.

Để đạt được điều này, cần phải thực thi luật pháp, chính sách, các quy định và kế hoạch để bảo vệ nạn nhân và người làm chứng không bị đe dọa và trả thù.

Việc bảo vệ có thể bao gồm (nhưng không giới hạn ở) bố trí các nhân viên hoặc cán bộ tư pháp hình sự đã được đào tạo để bảo vệ an toàn cho nạn nhân, cũng như có người hộ tống, bao gồm cả nhân viên an ninh tại phòng xử án để đảm bảo không có sự cố đáng tiếc nào có thể xảy ra với nạn nhân hoặc người làm chứng, làm gián đoạn thủ tục tố tụng.

Danh sách bảng kiểm để minh chứng cho kết quả ngắn hạn

- ☐ Luật pháp, chính sách, quy định cũng như các biện pháp hành pháp và tư pháp hiệu quả được thực hiện để bảo vệ nạn nhân và người làm chứng không bị đe dọa và trả thù.
- ☐ Cung cấp chỗ ở an toàn và phù hợp cho nạn nhân, người làm chứng và thành viên gia đình họ có nguy cơ bị ảnh hưởng bởi MBN.
- ☐ Chương trình bảo vệ người làm chứng của chính phủ bảo vệ toàn diện cho nạn nhân và được điều phối để hỗ trợ hiệu quả cho họ.
- ☐ Các thỏa thuận giữa Tòa án và các tổ chức xã hội, tổ chức phi chính phủ khuyến khích và tạo điều kiện thuận lợi cho việc bảo vệ và hỗ trợ cho nạn nhân bị mua bán, người làm chứng và thành viên gia đình có nguy cơ cao.
- ☐ Hỗ trợ không bị ràng buộc bởi điều kiện nạn nhân phải hợp tác với cơ quan chức năng hoặc tham gia tố tụng.
- ☐ Quyền từ chối nhận bảo vệ và hỗ trợ của nạn nhân được tôn trọng.

Phạm vi

Kết quả này bao gồm các điều khoản nhằm giảm thiểu nguy cơ bị đe dọa hoặc làm chứng giả mạo thông qua:

- Bố trí cán bộ tư pháp hình sự, cảnh sát hộ tống và nhân viên an ninh phòng xử án để bảo vệ an toàn cho nạn nhân và người làm chứng.
- Ẩn danh thông tin của người làm chứng, nạn nhân và gia đình họ để đảm bảo quyền riêng tư và bảo mật.
- Bố trí chỗ ở an toàn và phù hợp cho nạn nhân bị mua bán, người làm chứng và thành viên gia đình có nguy cơ
- Phối hợp với các chương trình tái định cư và bảo vệ người làm chứng của chính phủ để cung cấp các dịch vụ bảo vệ toàn diện cho nạn nhân.

Xây dựng các thỏa thuận giữa Tòa án và các tổ chức xã hội, tổ chức phi chính phủ nhằm khuyến khích và thúc đẩy hợp tác để cung cấp dịch vụ hoặc chuyển tuyến nạn nhân bị mua bán, người làm chứng và thành viên gia đình có nguy cơ cao đến các dịch vụ bảo vệ và hỗ trợ phù hợp. Nạn nhân bị mua bán có quyền từ chối nhận sự bảo vệ, hỗ trợ (đối với người trưởng thành) và bày tỏ quan điểm của mình (đối với trẻ em).

Các dịch vụ bảo vệ, bao gồm chỗ ở và hỗ trợ an toàn, phù hợp, không bị ràng buộc bởi điều kiện nạn nhân phải hợp tác với chính quyền hoặc tham gia tố tụng.

Không chỉ dựa vào lời khai của nạn nhân để điều tra và truy tố đối tượng MBN.

Kết quả trung hạn (2-5 năm)	Kết quả dài hạn (từ 5 năm trở lên)
Có các biện pháp và dịch vụ bảo vệ dành cho nạn nhân bị mua bán và gia đình họ và cung cấp đầy đủ nguồn lực để thực hiện.	Việc tăng cường điều tra và truy tố MBN đã làm gián đoạn đáng kể tội phạm MBN.

Khung mô hình theo dõi tiến độ cho kết quả ngắn hạn		
☐	Không	Không áp dụng
☐	Trước khi thực hiện	Chưa có mục nào được kiểm chứng
☐	Giai đoạn thực hiện	Một số mục đã được kiểm chứng
☐	Giai đoạn hoàn thành	Tất cả các mục đã được kiểm chứng

Quy trình tư pháp hình sự

36

Kết quả ngắn hạn (0-2 năm)

Quyền riêng tư và dữ liệu cá nhân của nạn nhân bị mua bán và gia đình họ được bảo vệ trong quá trình tố tụng.

Tham chiếu đến các điều khoản của tài liệu gốc

- Hướng dẫn và Quy trình khu vực, mục 3.2.6, 4.2.4.
- Hướng dẫn về nhạy cảm giới khi tiếp xúc, làm việc với nạn nhân bị mua bán là phụ nữ 3.6.6.
- Hướng dẫn Không gây tổn hại dành cho cán bộ tuyến đầu, trang 79, 89.
- ACTIP Điều 14(6).

Mô tả & Giải thích

Các Quốc gia Thành viên ASEAN có nhiệm vụ bảo vệ quyền riêng tư và danh tính của nạn nhân và gia đình họ, bao gồm cả việc giữ bí mật thủ tục pháp lý về MBN.

Để đạt được điều này, điều quan trọng đối với Thành viên ASEAN là:

Các quốc gia có luật, chính sách và quy định cho phép nạn nhân có quyền riêng tư và bảo mật, đồng thời đảm bảo rằng các khuôn khổ pháp lý này được thực thi để bảo vệ nạn nhân bị mua bán và gia đình họ khỏi mọi tổn hại về thể chất hoặc tinh thần khi tham gia tố tụng hình sự.

Danh sách bảng kiểm để minh chứng cho kết quả ngắn hạn

- ☐ Thực hiện tất cả các bước cần thiết để bảo vệ quyền riêng tư của nạn nhân người làm chứng và gia đình họ.
- ☐ Ẩn danh hoặc biên tập lại họ tên, ngày sinh, địa chỉ, hoàn cảnh cá nhân hoặc các chi tiết nhận dạng nạn nhân khi cần thiết.
- ☐ Bảo vệ quyền riêng tư của nạn nhân bị mua bán là trẻ em
- ☐ Tiến hành các thủ tục xét xử kín.
- ☐ Tiến hành cuộc điều tra kín.
- ☐ Duy trì tính bảo mật và cần có sự đồng ý của nạn nhân bị mua bán trước khi chia sẻ bất kỳ thông tin nào của họ
- ☐ Xây dựng hướng dẫn rõ ràng về việc ẩn danh/xóa bỏ thông tin nhận dạng chi tiết của nạn nhân và gia đình họ.
- ☐ Xây dựng hướng dẫn rõ ràng về xuất bản và chia sẻ thông tin.
- ☐ Thực hiện các biện pháp bảo vệ tại tòa án.
- ☐ Điều tra và truy tố các hành vi vi phạm quyền bảo mật và quyền riêng tư.
- ☐ Các chuyên gia tư pháp hình sự được đào tạo về vấn đề nhạy cảm giới và lấy nạn nhân làm trung tâm, bao gồm các chủ đề về quyền riêng tư và bảo mật.

Phạm vi

Kết quả này đảm bảo rằng:

- Thực hiện tất cả các bước cần thiết để bảo vệ quyền riêng tư của nạn nhân-người làm chứng và gia đình họ, bao gồm việc ẩn danh hoặc biên tập lại họ tên, địa chỉ, ngày sinh, các thông tin cá nhân hoặc chi tiết nhận dạng, từ quá trình điều tra đến xét xử tại tòa, theo luật pháp hiện hành và quy định của quốc gia.
- Trách nhiệm bảo vệ quyền riêng tư của nạn nhân thuộc về các cán bộ tư pháp hình sự và cơ quan hỗ trợ, bao gồm tất cả các bên liên quan đến xử lý vụ án.
- Bảo vệ quyền riêng tư của nạn nhân bị mua bán là trẻ em và cấm tiết lộ danh tính hoặc thông tin chi tiết của trẻ mà không được phép.
- Duy trì tính bảo mật và phải có sự cho phép của bên có thẩm quyền trước khi chia sẻ bất kỳ thông tin nào có thể tiết lộ danh tính hoặc địa chỉ của nạn nhân.
- Thực hiện các biện pháp bảo vệ tại tòa án để đảm bảo quyền riêng tư, an toàn và ẩn danh của nạn nhân và gia đình họ như thủ tục xét xử kín, điều tra kín, phòng chờ riêng biệt, lời khai được ghi âm và các phương thức đưa ra chứng cứ thay thế khác.
- Hồ sơ và quyết định của tòa án được ẩn danh và có hướng dẫn rõ ràng nhằm ngăn chặn họ tên, ngày sinh, địa chỉ và thông tin cá nhân khác có thể tiết lộ danh tính của nạn nhân bị mua bán, người làm chứng hoặc gia đình họ.
- Các hành vi vi phạm quyền riêng tư của nhân viên truyền thông sẽ được báo cáo với chính quyền để xử lý và có thể bị truy tố.
- Phối hợp với các tổ chức và học viện về nhạy cảm giới và lấy nạn nhân làm trung tâm để đào tạo cho cán bộ tư pháp về luật về quyền con người và định kiến giới.

Kết quả trung hạn (2-5 năm)	Kết quả dài hạn (từ 5 năm trở lên)
Bảo vệ quyền riêng tư, danh tính và tính bảo mật của nạn nhân là một quy trình thực thi tiêu chuẩn.	Việc tăng cường điều tra và truy tố MBN đã làm gián đoạn đáng kể tội phạm MBN.

Khung mô hình theo dõi tiến độ cho kết quả ngắn hạn		
☐	Không	Không áp dụng
☐	Trước khi thực hiện	Chưa có mục nào được kiểm chứng
☐	Giai đoạn thực hiện	Một số mục đã được kiểm chứng
☐	Giai đoạn hoàn thành	Tất cả các mục đã được kiểm chứng

Quy trình tư pháp hình sự

37

Kết quả ngắn hạn (0-2 năm)

Thực hiện các biện pháp cụ thể nhằm tạo điều kiện cho nạn nhân bị mua bán và người làm chứng tham gia tố tụng tại tòa một cách an toàn.

Tham chiếu đến các điều khoản của tài liệu gốc

- Hướng dẫn và Quy trình khu vực, mục 2.2.6, 3.3.8, 3.3.9, 2.4.10, 2.4.11.
- Hướng dẫn về nhạy cảm giới khi tiếp xúc, làm việc với nạn nhân bị mua bán là phụ nữ, mục 3.3.3, 3.6.6, 3.6.7.
- Hướng dẫn Không gây tổn hại dành cho cán bộ tuyến đầu, trang 42, 81, 85, 92.
- ACTIP Điều 14(6), (7).

Mô tả & Giải thích

Từ lần tiếp xúc đầu tiên của nạn nhân với hệ thống tư pháp cho đến khi kết thúc quá trình, họ có nguy cơ bị tái sang chấn. Nạn nhân thường phải trải qua một số cuộc phỏng vấn, trong đó họ phải kể lại chi tiết về trải nghiệm bị mua bán của mình nhiều lần. Ngôn ngữ cơ thể thiếu tế nhị hoặc ngôn ngữ và giọng điệu thiếu tế nhị của người phỏng vấn có thể khiến nạn nhân cảm thấy có lỗi hoặc phải chịu trách nhiệm về hoàn cảnh của mình. Điều này càng trở nên phức tạp khi thực tế một số cơ quan chức năng có xu hướng định kiến với nạn nhân do những thành kiến về văn hóa và thành kiến vô thức, ảnh hưởng đến khả năng phán đoán và hiểu biết của họ về toàn bộ tác động của sang chấn đối với nạn nhân. Nạn nhân có thể đã mắc chứng rối loạn căng thẳng sau sang chấn, có thể lại bị tổn hại thêm khi làm việc với chính quyền, đặc biệt khi các dấu hiệu sang chấn của họ bị coi là không hợp tác.

Do đó, cần có sự bảo vệ cụ thể và phù hợp cho nạn nhân để giảm thiểu nguy cơ tái sang chấn cho họ. Các biện pháp đặc biệt có thể bao gồm (nhưng không giới hạn ở) lấy lời khai thông qua đường liên kết trực tuyến, xét xử trực tuyến, video trực tuyến và sử dụng màn hình, phòng chờ riêng, lối vào riêng, ẩn danh như sử dụng bút danh và làm méo video/âm thanh để bảo vệ nạn nhân trong quá trình tố tụng.

Danh sách bảng kiểm để minh chứng cho kết quả ngắn hạn

- ☐ Bảo vệ cụ thể và phù hợp cho nạn nhân và/hoặc người làm chứng có nguy cơ cao.
- ☐ Áp dụng các thủ tục tố tụng cho phép nạn nhân bị mua bán làm chứng thông qua truyền hình trực tuyến và xét xử trực tuyến, quay video trước, đường truyền trực tuyến hoặc phòng riêng biệt hoặc lời khai được lấy trước đó.
- ☐ Tôn trọng quyền của nạn nhân bị mua bán được rút khỏi quá trình tố tụng bất cứ lúc nào.
- ☐ Có sự đồng ý bằng văn bản hoặc ghi âm bằng lời nói hoặc sự đồng ý chắc chắn đối với người dưới 18 tuổi cùng với sự đồng ý của cha mẹ hoặc người giám hộ hợp pháp của trẻ.
- ☐ Lấy lời khai trước khi xét xử giúp giảm thời gian chờ đợi của nạn nhân ra làm chứng.
- ☐ Các phiên tòa và thủ tục bắt đầu và kết thúc tố tụng không bị trì hoãn quá mức.
- ☐ Tôn trọng quyền từ chối nhận hỗ trợ và trợ giúp của nạn nhân.
- ☐ Phân công luật sư hoặc người hỗ trợ khác để hỗ trợ, cập nhật thông tin cho nạn nhân trong suốt quá trình tư pháp và đồng hành cùng họ trong quá trình thẩm vấn..
- ☐ Cán bộ hỗ trợ nạn nhân được đào tạo và cung cấp hỗ trợ cho nạn nhân bị mua bán.

Phạm vi

Kết quả này có thể bao gồm các điều khoản cho phép:

- Nạn nhân bị mua bán cung cấp chứng cứ trong quá trình tố tụng thông qua đường liên kết trực tuyến, phòng riêng, hội nghị trực tuyến, video trực tuyến, quay video hoặc lấy lời khai trước.
- Nạn nhân bị mua bán có quyền rút khỏi quá trình tố tụng hình sự bất cứ lúc nào.
- Lấy lời khai trước khi xét xử để giảm thời gian chờ đợi cho nạn nhân ra làm chứng.
- Việc xét xử và thủ tục tố tụng được bắt đầu và kết thúc không trì hoãn, đặc biệt trong các vụ án liên quan đến trẻ em.
- Các cán bộ hoặc người cung cấp dịch vụ thực hiện các quy định cấm ép buộc nạn nhân bị mua bán tham gia vào quá trình tố tụng hình sự.
- Nạn nhân bị mua bán được thông báo về quyền được bảo vệ và hỗ trợ ngay lập tức và vô điều kiện.
- Có sự đồng ý bằng văn bản hoặc ghi âm bằng lời nói hoặc sự đồng ý chắc chắn đối với người dưới 18 tuổi cùng với sự đồng ý của cha mẹ hoặc người giám hộ hợp pháp của trẻ.
- Phân công cán bộ tư vấn pháp lý hoặc những người hỗ trợ khác để hỗ trợ và cập nhật thông tin cho nạn nhân trong suốt quá trình xét xử và đồng hành cùng họ trong quá trình thẩm vấn.
- Ẩn danh hoặc che các thông tin nhận dạng nạn nhân hoặc gia đình họ như họ tên, địa chỉ, ngày sinh và các thông tin cá nhân khác có thể xác định danh tính của nạn nhân.
- Sử dụng người trung gian hoặc người hỗ trợ.

Có sẵn hỗ trợ cho nạn nhân bị mua bán muốn tham gia quá trình tố tụng hình sự. Cán bộ hỗ trợ và cán bộ quản lý ca được đào tạo để hỗ trợ nạn nhân bị mua bán như liên lạc với cơ quan công tố, cung cấp thông tin và cập nhật, đi cùng nạn nhân đến tòa và đảm bảo nạn nhân được tiếp cận các dịch vụ phù hợp.

Kết quả trung hạn (2-5 năm)	Kết quả dài hạn (từ 5 năm trở lên)
Tỷ lệ nạn nhân tự nguyện tham gia truy tố đối tượng MBN ngày càng tăng.	Việc tăng cường điều tra và truy tố MBN đã làm gián đoạn đáng kể tội phạm MBN.

Khung mô hình theo dõi tiến độ cho kết quả ngắn hạn

☐	Không	Không áp dụng
☐	Trước khi thực hiện	Chưa có mục nào được kiểm chứng
☐	Giai đoạn thực hiện	Một số mục đã được kiểm chứng
☐	Giai đoạn hoàn thành	Tất cả các mục đã được kiểm chứng

Quy trình tư pháp hình sự

38

Kết quả ngắn hạn (0-2 năm)

Thủ tục tố tụng yêu cầu các kiểm sát viên hoặc cơ quan có thẩm quyền tích cực thúc đẩy bồi hoàn và/hoặc bồi thường cho nạn nhân từ các cá nhân bị kết án MBN, bao gồm cả việc bồi hoàn và/hoặc bồi thường từ Nhà nước, có tham khảo ý kiến với nạn nhân bị mua bán.

Tham chiếu đến các điều khoản của tài liệu gốc

- Hướng dẫn và Quy trình khu vực, mục 5.2.3, 5.2.5, 5.2.6.
- Hướng dẫn về nhạy cảm giới khi tiếp xúc, làm việc với nạn nhân bị mua bán là phụ nữ, mục 2.5.1, 3.6.9, 4.15
- Hướng dẫn Không gây tổn hại dành cho cán bộ tuyến đầu, trang 92
- ACTIP Điều 14(13), 14.
- Kế hoạch tổng thể ASEAN 2025: Lồng ghép quyền của người khuyết tật APSC 3.

Mô tả & Giải thích

Kiểm sát viên và các cơ quan chức năng có thể hỗ trợ nạn nhân được nhận bồi hoàn và/hoặc bồi thường cho những thiệt hại mà họ phải chịu. Để đảm bảo nạn nhân có thể được bồi hoàn và/hoặc bồi thường, các kiểm sát viên và cơ quan chức năng phải có khả năng xác định, truy tìm, phong tỏa, thu giữ/tịch thu tài sản do phạm tội MBN mà có, bao gồm cả tài sản, thiết bị hoặc các công cụ khác được sử dụng trong MBN. Hơn nữa, điều quan trọng không kém là các kiểm sát viên và các cơ quan chức năng phải được trang bị kiến thức và kỹ năng để tính toán mức bồi hoàn và/hoặc bồi thường phù hợp cho các nạn nhân trong quá trình tố tụng tại tòa án. Tuy nhiên, các yêu cầu bồi thường không nên chỉ phụ thuộc vào kết quả truy tố hình sự. Theo ACTIP, các Quốc gia Thành viên ASEAN có nghĩa vụ đưa ra quy định về phân bổ nguồn kinh phí phù hợp, thành lập các quỹ tín thác hoặc quỹ bồi thường quốc gia để chăm sóc và hỗ trợ nạn nhân bị mua bán. Nguồn tiền cho các quỹ tín thác quốc gia như vậy có thể không chỉ được lấy từ tiền thu được từ tội phạm và ngân sách phân bổ của chính phủ mà còn từ các nhà tài trợ quốc tế.

Danh sách bảng kiểm để minh chứng cho kết quả ngắn hạn

- ☐ Các Quốc gia Thành viên ASEAN quy định việc đền bù và/hoặc bồi thường cho nạn nhân bị mua bán thông qua luật pháp, chính sách và các quy định.
- ☐ Các Quốc gia Thành viên ASEAN thành lập các quỹ tín thác dành cho nạn nhân theo ACTIP.
- ☐ Các Quốc gia Thành viên ASEAN thiết lập và thực hiện các cơ chế để có được sự bồi hoàn và/hoặc bồi thường cho các nạn nhân bị mua bán theo cách đơn giản và dễ tiếp cận.
- ☐ Các cơ quan và cơ quan có thẩm quyền liên quan hỗ trợ nạn nhân trong việc yêu cầu bồi hoàn và/hoặc bồi thường.
- ☐ Các yêu cầu bồi thường dân sự và/hoặc hình sự và/hoặc bồi hoàn được nộp có sự tham vấn với nạn nhân bị mua bán hoặc các cơ quan hữu quan.
- ☐ Luật pháp, chính sách, quy định hoặc hướng dẫn cung cấp cho kiểm sát viên và các cơ quan có liên quan cơ sở hoặc hướng dẫn để:
 - ☐ xác định, truy tìm, phong tỏa, thu giữ hoặc tịch thu số tiền thu được từ tội phạm MBN bao gồm tài sản, thiết bị hoặc các công cụ khác được sử dụng trong hoặc sẽ được sử dụng trong hoạt động MBN;
 - ☐ tính toán và thu được số tiền bồi hoàn và/hoặc bồi thường thích hợp cho nạn nhân;
 - ☐ phán quyết và đưa ra phán quyết của tòa án về việc bồi hoàn và/hoặc bồi thường đối với đối tượng phạm tội MBN bị kết án.

Phạm vi

Kết quả này bao gồm:

- Pháp luật đảm bảo việc hình sự hóa MBN và quyền được bồi hoàn và/hoặc bồi thường được tăng cường và thực thi. Các kiểm sát viên và cơ quan hữu quan theo đuổi việc bồi hoàn và/hoặc bồi thường cho nạn nhân.
- Nạn nhân bị mua bán và/hoặc người nghi là nạn nhân và gia đình của họ được biết về quyền được bồi hoàn và/hoặc bồi thường bằng ngôn ngữ và hình thức mà họ hiểu được.
- Các Quốc gia Thành viên ASEAN thành lập các quỹ tín thác dành cho nạn nhân phù hợp với ACTIP.
- Các Quốc gia Thành viên ASEAN thiết lập và thực hiện các cơ chế để nạn nhân được nhận bồi hoàn/bồi thường.
- Luật PCMBN và các luật trong nước có liên quan bao gồm Bộ luật hình sự, hướng dẫn hành pháp và tư pháp, cho phép tòa án ra quyết định bồi thường thiệt hại và áp dụng các quyết định thu hồi bồi hoàn và/hoặc bồi thường bao gồm tịch thu tài sản đối với người phạm tội MBN bị kết án.
- Nộp các yêu cầu bồi thường dân sự và/hoặc hình sự và/hoặc bồi hoàn có tham vấn với nạn nhân bị mua bán và/hoặc các bên liên quan.
- Các cơ quan hỗ trợ lẫn nhau qua các kênh chính thức và không chính thức để thu giữ hồ sơ ngân hàng, tài chính hoặc thương mại và tịch thu tài sản của thủ phạm MBN.

Kết quả trung hạn (2-5 năm)	Kết quả dài hạn (từ 5 năm trở lên)
Nạn nhân bị mua bán được bồi thường thiệt hại do tội phạm MBN gây ra.	Biện pháp khắc phục hậu quả cho nạn nhân bị mua bán được thể chế hóa và duy trì.

Khung mô hình theo dõi tiến độ cho kết quả ngắn hạn		
☐	Không	Không áp dụng
☐	Trước khi thực hiện	Chưa có mục nào được kiểm chứng
☐	Giai đoạn thực hiện	Một số mục đã được kiểm chứng
☐	Giai đoạn hoàn thành	Tất cả các mục đã được kiểm chứng

Quy trình tư pháp hình sự

39

Kết quả ngắn hạn (0-2 năm)

Nạn nhân bị mua bán nhận được thông tin về quyền yêu cầu bồi hoàn và/hoặc bồi thường cũng như các thủ tục liên quan.

Tham chiếu đến các điều khoản của tài liệu gốc

- Hướng dẫn và Quy trình khu vực, mục 5.1.1, 5.1.2, 5.3.9.
- Hướng dẫn Không gây tổn hại dành cho cán bộ tuyến đầu, trang 77, 92.
- ACTIP Điều 14(9).

Mô tả & Giải thích

Nạn nhân bị mua bán cần có thông tin cụ thể để đưa ra yêu cầu bồi hoàn và/hoặc bồi thường, mục đích và nguồn gốc cũng như quyền của nạn nhân được yêu cầu bồi hoàn và/hoặc bồi thường nếu có.

Thông tin phải được cung cấp bằng ngôn ngữ và hình thức dễ hiểu, bao gồm các yêu cầu và cách thức tiếp cận các biện pháp khắc phục hậu quả, khoảng thời gian dự kiến cần thiết để kết thúc các thủ tục tố tụng và khả năng thực sự có được tiền bồi thường. Thông tin này sẽ giúp nạn nhân đưa ra quyết định trên cơ sở thông tin được cung cấp đầy đủ về việc có nên theo đuổi các thủ tục pháp lý để yêu cầu bồi hoàn hoặc bồi thường hay không.

Danh sách bảng kiểm để minh chứng cho kết quả ngắn hạn

- ☐ Có luật, chính sách, hướng dẫn và thủ tục bao gồm các quy định về quyền được bồi hoàn và/hoặc bồi thường.
- ☐ Có luật, chính sách, hướng dẫn và thủ tục bao gồm các quy định về nghĩa vụ của người có trách nhiệm thông báo cho nạn nhân MBN về các quyền hợp pháp của họ, đặc biệt là quyền được bồi hoàn và/hoặc bồi thường.
- ☐ Có thông tin về các quy tắc và thủ tục bồi thường dành cho mọi thành phần xã hội, bao gồm cả các nhóm dễ bị tổn thương như phụ nữ, trẻ em và người khuyết tật.
- ☐ Những nạn nhân bị mua bán đưa ra yêu cầu bồi thường, những người đã hồi hương hoặc đang ở nước thứ ba được cung cấp thông tin hoặc tư vấn cần thiết và hỗ trợ cá nhân hoá trong suốt quá trình.
- ☐ Chỉ định người đại diện pháp lý và người hỗ trợ để cung cấp thông tin và hỗ trợ cho nạn nhân bị mua bán nhằm đảm bảo họ được bồi hoàn và/hoặc bồi thường.

Phạm vi

Kết quả này liên quan đến thông tin dành cho nạn nhân bị mua bán như:

- Thiết lập và thực hiện luật, chính sách, quy định, hướng dẫn và thủ tục về bồi hoàn và/hoặc bồi thường cho nạn nhân cũng như việc áp dụng chúng.
- Luật, chính sách, quy định, hướng dẫn và thủ tục về xác định nạn nhân, chuyển tuyến, hỗ trợ, bảo vệ và hỗ trợ pháp lý đề cập rõ ràng đến việc cần thông báo cho nạn nhân bị mua bán quyền hợp pháp được yêu cầu bồi hoàn và/hoặc bồi thường thông qua các thủ tục tư pháp, hành chính và các con đường khác.
- Có sẵn các tài liệu thông tin về bồi hoàn và/hoặc bồi thường, mục đích, quy tắc và thủ tục, cơ sở pháp lý, và có thể truy cập rộng rãi bằng ngôn ngữ và hình thức dễ hiểu, dễ tiếp cận đối với mọi thành phần xã hội bao gồm cả những nhóm dễ bị tổn thương và người khuyết tật.
- Có sẵn thông tin về quyền được bồi hoàn và/hoặc bồi thường của nạn nhân, tiêu chí đủ điều kiện, quy trình nộp đơn đơn giản, tài liệu cần thiết, cơ quan nhà nước phụ trách và tiến trình ra quyết định và có thể truy cập rộng rãi bằng ngôn ngữ và hình thức dễ hiểu cho tất cả các thành phần xã hội bao gồm cả những nhóm dễ bị tổn thương và người khuyết tật.
- Nạn nhân bị mua bán đã hồi hương hoặc đang ở nước thứ ba được hỗ trợ để yêu cầu bồi hoàn và/hoặc bồi thường và có thể theo đuổi yêu cầu bồi hoàn và/hoặc bồi thường tại nơi vụ án MBN bị truy tố. Họ được cung cấp tư vấn và hỗ trợ cần thiết trong suốt quá trình này.
- Bố trí đại diện pháp lý, bao gồm cả những người hỗ trợ tham gia toàn bộ quá trình tư pháp cả dân sự và hình sự để hỗ trợ nạn nhân bị mua bán trong việc yêu cầu được bồi hoàn và/hoặc bồi thường.
- Hỗ trợ theo đuổi việc bồi hoàn và/hoặc bồi thường không phụ thuộc vào việc nạn nhân phải tham gia vào quá trình tố tụng.

Kết quả trung hạn (2-5 năm)	Kết quả dài hạn (từ 5 năm trở lên)
Nạn nhân bị mua bán được bồi thường thiệt hại do tội phạm MBN gây ra.	Biện pháp khắc phục cho nạn nhân bị mua bán được thể chế hóa và duy trì.

Khung mô hình theo dõi tiến độ cho kết quả ngắn hạn		
☐	Không	Không áp dụng
☐	Trước khi thực hiện	Chưa có mục nào được kiểm chứng
☐	Giai đoạn thực hiện	Một số mục đã được kiểm chứng
☐	Giai đoạn hoàn thành	Tất cả các mục đã được kiểm chứng

Quy trình tư pháp hình sự

40

Kết quả ngắn hạn (0-2 năm)

Cán bộ được đào tạo và cung cấp nguồn lực để phòng ngừa việc nạn nhân bị tái trở thành nạn nhân trong quá trình tố tụng.

Tham chiếu đến các điều khoản của tài liệu gốc

- Hướng dẫn và Quy trình khu vực, mục 3.3.12, 3.3.15.
- Hướng dẫn về nhạy cảm giới khi tiếp xúc, làm việc với nạn nhân bị mua bán là phụ nữ, mục 3.5.7, 3.6.3, 3.6.8.
- Hướng dẫn Không gây tổn hại dành cho cán bộ tuyển đầu, trang 85, 89.
- ACTIP Điều 16(1), (6).
- Kế hoạch tổng thể ASEAN 2025: Lồng ghép quyền của người khuyết tật APSC 4.

Mô tả & Giải thích

Nạn nhân bị mua bán đặc biệt dễ bị các triệu chứng suy nhược về thể chất và tâm lý do sang chấn, do họ bị lạm dụng và bóc lột nhiều lần, quấy rối và trong thời gian dài. Sau khi được giải cứu, họ cũng có thể phải chịu thêm tổn thương và tái trở thành nạn nhân trong suốt quá trình tìm kiếm sự bảo vệ và tiếp cận công lý. Cần cung cấp các nền tảng thông qua hoạt động đào tạo nâng cao nhận thức để những cán bộ tuyển đầu, cán bộ thực thi pháp luật, những người cung cấp dịch vụ và những người có liên quan khác nhận ra những tổn thương mà nạn nhân có thể gặp phải trong quá trình bị mua bán.

ACTIP kêu gọi các Quốc gia Thành viên ASEAN cung cấp hoặc tăng cường chương trình đào tạo cho các cán bộ tham gia PCMBN, tập trung vào các biện pháp được sử dụng trong phòng ngừa MBN, điều tra, truy tố và xét xử đối tượng MBN cũng như bảo vệ nạn nhân và gia đình họ.

Danh sách bảng kiểm để minh chứng cho kết quả ngắn hạn

- ☐ Có sẵn các nguồn lực cho đào tạo thẩm phán, kiểm sát viên, cơ quan thực thi pháp luật và các cán bộ có liên quan khác.
- ☐ Cung cấp các hoạt động đào tạo và nâng cao năng lực khác về quan điểm và cách tiếp cận hoà nhập cho người khuyết tật.
- ☐ Cung cấp các hoạt động đào tạo và nâng cao năng lực khác về cách tiếp cận nhạy cảm giới.
- ☐ Cung cấp các hoạt động đào tạo và nâng cao năng lực khác về cách tiếp cận dựa trên quyền.
- ☐ Cung cấp đào tạo và các hoạt động nâng cao năng lực khác về các cách tiếp cận dựa trên hiểu biết về sang chấn
- ☐ Cung cấp các hoạt động đào tạo và nâng cao năng lực khác về cách tiếp cận thân thiện với trẻ em.
- ☐ Cung cấp các hoạt động đào tạo và nâng cao năng lực khác về chứng cứ vật lý và pháp y (chứng cứ y tế và kỹ thuật số).
- ☐ Thẩm phán, kiểm sát viên, cán bộ thực thi pháp luật và các cán bộ có liên quan khác được đào tạo để làm việc có tính nhạy cảm với nạn nhân bị mua bán và hỗ trợ nhu cầu của họ.

Phạm vi

Kết quả này bao gồm cung cấp đào tạo và nguồn lực để đảm bảo:

- Các chương trình đào tạo cho cán bộ tham gia PCMBN được các cơ quan, cơ sở đào tạo hoặc học viện thực hiện thường xuyên.
- Có sẵn các nguồn lực đào tạo cho thẩm phán, kiểm sát viên, cán bộ thực thi pháp luật và các cán bộ có liên quan khác.
- Thực hiện đào tạo về điểm mạnh và hạn chế của chứng cứ vật lý và chứng cứ pháp y (chứng cứ y tế và kỹ thuật số) trong các vụ án MBN nhằm mục đích bóc lột tình dục, bóc lột sức lao động, lấy nội tạng và các hình thức MBN khác bao gồm cả cưỡng ép thực hiện các hành vi phạm tội.

Để đảm bảo tôn trọng quyền của nạn nhân, cần cung cấp các hoạt động đào tạo và nâng cao năng lực khác về các tiêu chuẩn ứng xử và hậu quả có thể xảy ra đối với nạn nhân khi giải quyết các vụ MBN và nên bao gồm các chủ đề:

- quan điểm và cách tiếp cận hoà nhập cho người khuyết tật
- cách tiếp cận nhạy cảm giới
- cách tiếp cận dựa trên quyền
- cách tiếp cận dựa trên hiểu biết về sang chấn
- cách tiếp cận thân thiện với trẻ em.

Việc đào tạo nhằm đảm bảo rằng:

- Thẩm phán, kiểm sát viên, cán bộ thực thi pháp luật và các cán bộ có liên quan khác được đào tạo để giải quyết các vụ án MBN theo cách nhạy cảm giới, lấy nạn nhân làm trung tâm.
- Thẩm phán, kiểm sát viên, cán bộ thực thi pháp luật và các cán bộ có liên quan khác tương tác/làm việc với nạn nhân bị mua bán một cách tế nhị và hỗ trợ.
- Thẩm phán, kiểm sát viên, cán bộ thực thi pháp luật và các cán bộ có liên quan khác bảo vệ nạn nhân không bị tái trở thành nạn nhân như tránh các cuộc phỏng vấn lặp đi lặp lại không cần thiết hoặc cuộc thẩm tra chéo mang tính công kích.

Kết quả trung hạn (2-5 năm)	Kết quả dài hạn (từ 5 năm trở lên)
Nạn nhân bị mua bán được bồi thường thiệt hại do tội phạm MBN gây ra.	Biện pháp khắc phục cho nạn nhân bị mua bán được thể chế hóa và duy trì.

Khung mô hình theo dõi tiến độ cho kết quả ngắn hạn		
☐	Không	Không áp dụng
☐	Trước khi thực hiện	Chưa có mục nào được kiểm chứng
☐	Giai đoạn thực hiện	Một số mục đã được kiểm chứng
☐	Giai đoạn hoàn thành	Tất cả các mục đã được kiểm chứng

VÍ DỤ THỰC HÀNH TỐT VỀ QUY TRÌNH TƯ PHÁP HÌNH SỰ

Bảo vệ nạn nhân để họ không bị đe dọa và trả thù

Một người mẹ vay tiền người chủ nhưng để lại con gái để trả nợ. Người chủ này đã kết hôn với một sĩ quan cảnh sát.

Ban ngày cô gái bị bắt làm việc cho salon của gia đình đó. Em không được đi học. Em bị ép phải ngủ với người chồng và ngoài ra còn bị con trai của gia đình này cưỡng hiếp.

Cô gái đã báo cáo tình hình của mình cho người mà em tin tưởng, người này sau đó đã báo cáo vụ việc với một tổ chức xã hội. Em đã được giải cứu và trường hợp của em được đại diện trong suốt quá trình tư pháp hình sự. Cô gái được hỗ trợ để theo đuổi công lý và nhận được sự bảo vệ dành cho người làm chứng.

Gia đình thủ phạm đã bị khởi tố và phải nhận án phạt tù. Cô gái đã có thể trở lại trường học và nhận được tiền bồi thường.

Đào tạo cho cán bộ tư pháp

Tại Indonesia, Tổ chức Di cư Quốc tế đã tổ chức đào tạo cho các tổ chức xã hội, tổ chức phi chính phủ, các cơ quan của chính phủ và các cơ quan thực thi pháp luật có liên quan. Các mô-đun đào tạo bao gồm xác định nạn nhân, cơ chế chuyển tuyến bao gồm cách phân biệt MBN với các tội phạm hình sự khác. Khóa đào tạo cũng đã xây dựng một học phần với Tòa án tối cao liên quan đến công lý trong các vụ án MBN.

Cảnh sát Malaysia giải cứu người bị cưỡng bức lao động

Trong một ví dụ về thực tiễn áp dụng cách tiếp cận lấy nạn nhân làm trung tâm và nhạy cảm giới, lực lượng chức năng Malaysia đã hoãn truy tố các đối tượng MBN để đảm bảo cung cấp hỗ trợ phù hợp cho nạn nhân bị mua bán. Một nạn nhân bị cưỡng bức lao động đã quay trở lại từ nơi xuất xứ để tham gia phiên tòa. Tuy nhiên, trước phiên tòa, một nhân viên công tác xã hội nhận ra rằng nạn nhân đã bị sang chấn nặng nề và có nguy cơ bị tái sang chấn. Để hỗ trợ nạn nhân, họ yêu cầu hạn chế số lượng cán bộ địa phương tham gia và cung cấp không gian riêng tư, an toàn để nạn nhân được phỏng vấn. Yêu cầu đã được chấp thuận và các cuộc phỏng vấn đã diễn ra tại một khách sạn tư nhân ở địa phương mặc dù điều này khiến phiên tòa bị trì hoãn một thời gian ngắn.

TT	Các chỉ số đầu ra	Lĩnh vực chính
1	Số lượng các chiến dịch truyền thông nâng cao nhận thức của cộng đồng về MBN được phân loại theo loại chiến dịch truyền thông và đối tượng mục tiêu có phân tách theo độ tuổi, giới, người khuyết tật và trình độ đọc viết hoặc các nhóm dễ bị tổn thương khác.	1
2	Số lượng các yêu cầu hợp tác, chia sẻ thông tin về PCMBN chính thức giữa các quốc gia thành viên ASEAN.	2
3	Số vụ MBN được phân tách theo giới, người khuyết tật và hòa nhập xã hội.	2
4	Số ngày trung bình đã thực hiện để xác định nạn nhân bị mua bán, được phân tách theo giới, người khuyết tật và hòa nhập xã hội.	2
5	Số lượng và phần trăm nạn nhân bị mua bán là người khuyết tật được chỉ định người giám hộ.	2
6	Số lượng và tỷ lệ phần trăm nạn nhân có người giám hộ được chỉ định theo các nhóm khác nhau như gia đình, tổ chức, v.v.	2
7	Tỷ lệ nạn nhân bị mua bán được cấp giấy phép cư trú tạm thời vì lý do xã hội hoặc nhân đạo.	3
8	Số lượng và tỷ lệ phần trăm nạn nhân được bố trí chỗ ở phù hợp với nhu cầu của họ được phân chia theo hình thức chỗ ở (chăm sóc tại gia đình hoặc chăm sóc dựa vào họ hàng, chăm sóc nuôi dưỡng, nhà tập thể nhỏ, nhà tạm lánh hoặc cơ sở phúc lợi).	3
9	Số lượng và tỷ lệ phần trăm nạn nhân bị mua bán đã được nhận (các) đánh giá nguy cơ được xây dựng riêng biệt dành cho từng nạn nhân giúp họ hồi hương an toàn được phân tách theo giới, tình trạng khuyết tật và hòa nhập xã hội.	4
10	Số lượng và phần trăm nạn nhân bị mua bán được chuyển tuyến đến các dịch vụ chăm sóc sức khỏe y tế.	5
11	Số lượng và phần trăm nạn nhân bị mua bán được chuyển tuyến đến các dịch vụ chăm sóc sức khỏe tâm thần.	5
12	Số vụ MBN được lưu trong năm báo cáo.	6
13	Số lượng và tỷ lệ phần trăm các quyết định của tòa án về các vụ án MBN được ẩn danh và công bố và cung cấp thông tin cho cơ sở dữ liệu về án lệ Sherlock của UNODC.	6
14	Thời gian trung bình giải quyết một vụ án MBN có liên quan đến trẻ em.	6
15	Số lần trung bình nạn nhân bị mua bán tự trình báo khi được các cơ quan liên quan phỏng vấn.	6
16	Số lượng và tỷ lệ phần trăm các vụ án MBN đã được hoàn tất trong đó nạn nhân được yêu cầu bồi thường/bồi hoàn thiệt hại.	6
17	Số lượng và tỷ lệ phần trăm các vụ án đã hoàn tất trong đó nạn nhân được nhận tiền bồi thường.	6
18	Số lượng người làm chứng trong các vụ án MBN có (các) đánh giá nguy cơ được cá nhân hóa và được phân tách theo giới, tình trạng khuyết tật và hòa nhập xã hội.	6
19	Số lượng người làm chứng trong các vụ án MBN có kế hoạch đảm bảo an toàn, được phân tách theo giới, khuyết tật và hòa nhập xã hội.	6
20	Số trường hợp sử dụng dịch vụ được cung cấp bởi điều phối viên hỗ trợ nạn nhân và người làm chứng.	6

Các quốc gia thành viên ASEAN được khuyến khích xem xét đưa các thông tin, nguyên tắc và thực tiễn sau đây vào các công cụ, quy trình và thu thập dữ liệu xác định nạn nhân bị mua bán.

Giới tính và nhạy cảm giới

Khi thu thập dữ liệu về giới và giới tính, hãy phân biệt giữa giới và giới tính. Hai khía cạnh này không giống nhau. Một số câu hỏi có thể không phù hợp với trẻ em và thanh thiếu niên. Tùy thuộc vào độ trưởng thành của thanh thiếu niên, trẻ có thể muốn xác định bản dạng giới của mình là phi nhị nguyên giới:

- ☐ Khi hỏi về giới tính, bạn dùng từ: nam, nữ hay liên giới tính?
- ☐ Khi hỏi về giới, bạn có sử dụng các từ bao gồm (nhưng không giới hạn ở): phụ nữ, đàn ông, chuyển giới nữ và chuyển giới nam hay không?
- ☐ Khi hỏi về giới và giới tính, bạn có cung cấp cho người được hỏi các lựa chọn để xác định phân loại giới của riêng họ hay không?
- ☐ Khi hỏi về giới và giới tính, bạn có tôn trọng quyền của cá nhân được hỏi không muốn nói hoặc tiết lộ giới hay giới tính của mình hay không?
- ☐ Bạn có đang phân tách dữ liệu theo giới tính hay không?
- ☐ Bạn có đang phân tách dữ liệu theo giới hay không?

Khuyết tật

Washington Group tuyên bố rằng:

Định nghĩa về khuyết tật đã thay đổi theo thời gian và hiện được hiểu là kết quả của sự tương tác giữa một người bị hạn chế về chức năng (khó khăn khi thực hiện các hoạt động chức năng cơ bản) với một môi trường không phù hợp dẫn đến sự không thể tham gia đầy đủ vào xã hội của người đó.⁴⁹

Washington Group cung cấp các bộ câu hỏi về khuyết tật cho người trưởng thành, trẻ em và thanh thiếu niên. Các bộ câu hỏi có thể được tích hợp vào các hệ thống thu thập dữ liệu quốc gia, các cuộc khảo sát theo chủ đề cụ thể, thu thập dữ liệu theo chương trình, nghiên cứu và đánh giá. Các bộ câu hỏi nên được sử dụng trong khuôn khổ hướng dẫn do Washington Group đề xuất.

- ☐ Hệ thống giám sát và thu thập dữ liệu của cơ quan anh/chị có phát hiện tất cả các dạng khuyết tật bao gồm cả các tình trạng 'ẩn' như khuyết tật thần kinh không?
- ☐ Cơ quan anh/chị có đang phân tách dữ liệu theo tình trạng khuyết tật hay không?

**Khả năng đáp ứng
và nhạy cảm về
văn hoá**

Tính dễ bị tổn thương được xác định bởi quá trình lịch sử, chính trị, văn hóa, thể chế và môi trường. Những điều này định hình các điều kiện xã hội và môi trường nơi con người sinh sống. Các yếu tố văn hóa, ngôn ngữ, kinh tế và xã hội có thể làm tăng tính dễ bị tổn thương đối với MBN.

- ☐ Anh/chị hiểu gì về lịch sử văn hóa của địa điểm và con người ở nơi thu thập dữ liệu về MBN?
- ☐ Ngôn ngữ nào được sử dụng ở nơi thu thập dữ liệu về MBN?
- ☐ Những nhóm dân tộc nào đang được thu thập dữ liệu về MBN?
- ☐ Có những hoạt động tôn giáo nào mà anh/chị quan sát được tại nơi thu thập dữ liệu về MBN?
- ☐ Địa lý có ảnh hưởng gì đến cả hai nền văn hóa nơi dữ liệu về MBN được thu thập?
- ☐ Quan điểm của những ai được quá coi trọng và quan điểm của những ai bị bỏ qua, và anh/chị giải quyết sự mất cân bằng về quyền lực giữa các cá nhân, cộng đồng hoặc tổ chức như thế nào khi thu thập dữ liệu về MBN?
- ☐ Khi hỏi về tuổi tác anh/chị hỏi như thế nào để người được hỏi tiết lộ tuổi của họ theo cách tôn trọng quyền riêng tư của họ?
- ☐ Khi hỏi về trình độ học vấn, anh/chị hỏi như thế nào để người được hỏi tiết lộ trình độ học vấn của họ theo cách không làm họ xấu hổ hoặc gia tăng sự xấu hổ của họ?

Thành phần và thu nhập (địa vị xã hội và kinh tế) có ảnh hưởng gì đến dữ liệu về MBN được thu thập?

Tài liệu hướng dẫn
theo dõi-báo cáo về cách tiếp cận nhạy cảm giới và
lấy nạn nhân làm trung tâm trong phòng chống mua bán người